

Bruxelles, den 12. juli 2023
(OR. en)

11456/23

**Interinstitutionel sag:
2021/0203(COD)**

**CODEC 1277
ENER 429
ENV 806
TRANS 296
ECOFIN 729
RECH 335
CLIMA 336
IND 364
COMPET 725
CONSOM 262
PE 80**

ORIENTERENDE NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Vedr.:	Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om energieffektivitet (omarbejdning) – Resultat af Europa-Parlamentets førstebehandling (den 10.-13. juli 2023 i Strasbourg)

I. INDLEDNING

I overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 294 i TEUF og den fælles erklæring om den praktiske gennemførelse af den fælles beslutningsprocedure¹ har der fundet en række uformelle kontakter sted mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen for at nå til enighed om denne sag ved førstebehandlingen.

¹ EUT C 145 af 30.6.2007, s. 5.

I den forbindelse fremsatte formanden for Udvalget om Industri, Forskning og Energi (ITRE), Christian-Silviu BUȘOI (EPP, RO), på vegne af ITRE et kompromisændringsforslag (ændringsforslag 28) til ovennævnte forslag til direktiv, som Niels FUGLSANG (S&D, DK) havde udarbejdet et udkast til betænkning om. Der var opnået enighed om dette ændringsforslag under ovennævnte uformelle kontakter. Der blev ikke fremsat andre ændringsforslag.

II. AFSTEMNING

Ved afstemningen den 11. juli 2023 vedtog plenarforsamlingen kompromisændringsforslaget (ændringsforslag 28) til ovennævnte forslag til direktiv. Det således ændrede kommissionsforslag udgør Parlamentets førstebehandlingsholdning, som er indeholdt i dets lovgivningsmæssige beslutning, jf. bilaget til denne note².

Parlamentets holdning svarer til, hvad institutionerne tidligere var blevet enige om. Rådet bør derfor kunne godkende Parlamentets holdning.

Retsakten vil derefter blive vedtaget med den ordlyd, der svarer til Parlamentets holdning.

² Den udgave af Parlamentets holdning, der findes i den lovgivningsmæssige beslutning, er forsynet med angivelse af de ændringer, der er foretaget i Kommissionens forslag. Tilføjelser til Kommissionens tekst er fremhævet med *fed skrift og kursiv*. Udgået tekst er angivet med "■".

P9_TA(2023)0263

Energieffektivitet (omarbejdning)

Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 11. juli 2023 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om energieffektivitet (omarbejdning) (COM(2021)0558 – C9-0330/2021 – 2021/0203(COD))

(Almindelig lovgivningsprocedure - omarbejdning)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådet (COM(2021)0558),
- der henviser til artikel 294, stk. 2, og artikel 194, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, på grundlag af hvilke Kommissionen har forelagt forslaget for Europa-Parlamentet (C9-0330/2021),
- der henviser til artikel 294, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,
- der henviser til den begrundede udtalelse, som inden for rammerne af protokol nr. 2 om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet er blevet forelagt af det tjekkiske Senat, om at udkastet til lovgivningsmæssig retsakt ikke overholder nærhedsprincippet,
- der henviser til udtalelse af 9. december 2021³ fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg,
- der henviser til udtalelse af 28. april 2022⁴ fra Regionsudvalget,
- der henviser til den interinstitutionelle aftale af 28. november 2001 om en mere systematisk omarbejdning af retsakter⁵,
- der henviser til skrivelse af 6. september 2022 fra Retsudvalget til Udvalget om Industri, Forskning og Energi, jf. forretningsordenens artikel 110, stk. 3,
- der henviser til, at det kompetente udvalg har godkendt den foreløbige aftale i henhold til forretningsordenens artikel 74, stk. 4, og at Rådets repræsentant ved skrivelse af 29. marts 2023 forpligtede sig til at godkende Europa-Parlamentets holdning, jf. artikel 294,

³ EUT C 152 af 6.4.2022, s. 134.

⁴ EUT C 301 af 5.8.2022, s. 139.

⁵ EFT C 77 af 28.3.2002, s. 1.

- stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,
- der henviser til forretningsordenens artikel 110 og 59,
 - der henviser til udtalelser fra Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevaresikkerhed, Transport- og Turismeudvalget og Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Industri, Forskning og Energi (A9-0221/2022),
- A. der henviser til, at forslaget ifølge den rådgivende gruppe bestående af de juridiske tjenester i Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen ikke indebærer andre indholdsmæssige ændringer end dem, der er angivet som sådanne i selve forslaget, og at det, hvad angår de uændrede bestemmelser i de tidligere retsakter sammen med de nævnte ændringer, udelukkende består i en kodifikation af de eksisterende retsakter uden indholdsmæssige ændringer;
1. vedtager nedenstående holdning ved førstebehandling under hensyntagen til henstillingerne fra den rådgivende gruppe bestående af de juridiske tjenester i Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen;
 2. anmoder om fornyet forelæggelse, hvis Kommissionen erstatte, i væsentlig grad ændrer eller agter i væsentlig grad at ændre sit forslag;
 3. pålægger sin formand at sende Parlamentets holdning til Rådet og Kommissionen samt til de nationale parlamenter.

Europa-Parlamentets holdning fastlagt ved førstebehandlingen den 11. juli 2023 med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/... om energieffektivitet og om ændring af forordning (EU) 2023/955

(omarbejdning)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 194, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg⁶,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget⁷,

efter den almindelige lovgivningsprocedure⁸, og

⁶ EUT C 152 af 6.4.2022, s. 134.

⁷ EUT C 301 af 5.8.2022, s. 139.

⁸ Europa-Parlamentets holdning af 11.7.2023.

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU⁹ er blevet ændret væsentligt flere gange¹⁰. Da der skal foretages yderligere ændringer, bør direktivet af klarhedshensyn omarbejdes.
- (2) I sin meddelelse af 17. september 2020 om "Styrkelse af Europas klimaambitioner for 2030 – Investering i en klimaneutral fremtid til gavn for borgerne" ("klimaplanen") foreslog Kommissionen at øge Unionens klimaambition ved at øge målet for drivhusgasemissioner til mindst 55 % under 1990-niveauerne senest i 2030. Dette er en væsentlig stigning i forhold til det eksisterende reduktionsmål på 40 %. Med forslaget blev der fulgt op på tilsagnet i Kommissionens meddelelse af 11. december 2019 om "Den europæiske grønne pagt" ("den europæiske grøn pagt") om at forelægge en omfattende plan for at øge Unionens mål for 2030 hen imod 55 % på en ansvarlig måde. Det er også i overensstemmelse med målene i Parisaftalen, der blev vedtaget den 12. december 2015 under De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer ("Parisaftalen"), om at holde den globale temperaturstigning et godt stykke under 2 °C og fortsætte bestræbelserne på at holde den på 1,5 °C.
- (3) Det Europæiske Råds konklusioner af 10.-11. december 2020 godkendte Unionens bindende mål om en netto reduktion af EU's egne drivhusgasemissioner på mindst 55 % senest i 2030 i forhold til 1990. Det Europæiske Råd konkluderede, at der er behov for at styrke klimaambitionen på en måde, som vil anspore til bæredygtig økonomisk vækst, skabe arbejdspladser, give EU-borgerne sundheds- og miljømæssige fordele og bidrage til EU-økonomiens langsigtede globale konkurrenceevne ved at fremme innovation inden for grønne teknologier.

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1).

¹⁰ Jf. bilag XVI, del A.

- (4) Med gennemførelsen af disse mål for øje bebudede Kommissionen i sin meddelelse af 19. oktober 2020 om "Kommissionens arbejdsprogram 2021 - En Union med ny vitalitet i en skrøbelig verden" en lovgivningspakke, hvormed det tilsigtes at reducere drivhusgasemissionerne med mindst 55 % senest i 2030 ("Fit for 55-pakken") og opnå en klimaneutral Europæisk Union senest i 2050. Denne pakke dækker en vifte af politikområder, herunder energieffektivitet, vedvarende energi, arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug, energibeskatning, indsatsfordeling og emissionshandel.
- (5) ***Formålet med "Fit for 55"-pakken er at sikre og skabe arbejdspladser i Unionen og sætte Unionen i stand til at blive førende på verdensplan inden for udvikling og udbredelse af rene teknologier i den globale energiomstilling, herunder energieffektivitetsløsninger.***
- (6) Af fremskrivningerne fremgår det, at med en fuld gennemførelse af de nuværende politikker vil reduktionen af drivhusgasemissionerne frem til 2030 udgøre ca. 45 % i forhold til 1990-niveauerne, hvis der ses bort fra emissioner og optag som følge af arealanvendelse, og ca. 47 % hvis de medregnes. I klimaplanen fastsættes der derfor en række påkrævede foranstaltninger på tværs af alle sektorer i økonomien samt revisioner af de vigtigste lovgivningsinstrumenter for at kunne nå dette højere klimaambitionsniveau.
- (7) I sin meddelelse af 28. november 2018 om "En ren planet for alle – En europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi" anførte Kommissionen, at energieffektivitet er et centralt indsatsområde, som er en forudsætning for at opnå en fuldstændig dekarbonisering af Unionens økonomi. Behovet for at udnytte de omkostningseffektive muligheder for at opnå energibesparelser har udmøntet sig i Unionens nuværende energieffektivitetspolitik. I december 2018 blev et nyt overordnet EU-energieffektivitetsmål for 2030 på mindst 32,5 % (sammenlignet med det forventede energiforbrug i 2030) medtaget som en del af "pakken om ren energi til alle europæere", som havde til formål at sætte energieffektivitet i første række, opnå globalt lederskab inden for vedvarende energi og give forbrugerne rimelige vilkår.

- (8) Den konsekvensanalyse, der ledsager klimaplanen, viste at, forbedringerne af energieffektiviteten skal forøges betydeligt i forhold til det nuværende ambitionsniveau på 32,5 % for at opfylde den øgede klimaambition.

- (9) *En stigning i Unionens energieffektivitetsmål for 2030 kan bidrage til at reducere energipriserne og være afgørende for at reducere drivhusgasemissionerne, ledsaget af en stigning i og udbredelse af elektrificering, brint, e-drivmidler og andre relevante teknologier, der er nødvendige for den grønne omstilling, herunder i transportsektoren. Selv med den hurtige vækst i produktionen af elektricitet fra vedvarende energikilder kan energieffektivitet bidrage til at mindske behovet for ny elproduktionskapacitet og de omkostninger, der er forbundet med lagring, transmission og distribution. Øget energieffektivitet er også særligt vigtig for Unionens energiforsynings sikkerhed, da det reducerer Unionens afhængighed af importen af brændsler fra tredjelande. Energieffektivitet er en af de reneste og mest omkostningseffektive foranstaltninger til at tackle denne afhængighed.*
- (10) Summen af de nationale bidrag, som medlemsstaterne har meddelt i deres nationale energi- og klimaplaner, ligger under Unionens mål på 32,5 %. Bidragene vil føre til en reduktion på 29,7 % af primærenergiforbruget og 29,4 % af slutforbruget af energi sammenholdt med fremskrivningerne i EU's referencescenarie fra 2007 for 2030. Dette indebærer en kollektiv underopfyldelse på 2,8 procentpoint for primærenergiforbruget og 3,1 procentpoint for slutforbruget af energi for EU27.
- (11) *En række medlemsstater forelagde ambitiøse nationale energi- og klimaplaner, som af Kommissionen blev vurderet som "tilstrækkelige", og som indeholdt foranstaltninger, der vil gøre det muligt for disse medlemsstater at bidrage til at nå de kollektive mål for energieffektivitet med en sats, der er højere end EU-gennemsnittet. Desuden har en række medlemsstater dokumenteret "tidlige bestræbelser" på at opnå energibesparelser, dvs. energibesparelser, der er større end Unionens gennemsnitlige forløb i de seneste år. Begge tilfælde er vigtige bestræbelser, der bør anerkendes og bør medtages i Unionens fremtidige modelfremskrivninger, og som kan tjene som gode eksempler på, hvordan alle medlemsstaterne kan arbejde på deres energieffektivitetspotentialer for at opnå væsentlige fordele for deres økonomier og samfund.*

- (12) *I nogle tilfælde afviger de antagelser, der anvendes af Kommissionen i EU's referencescenarie fra 2020, fra de antagelser, der anvendes af nogle medlemsstater til deres referencescenarier, som ligger til grund for deres nationale energi- og klimaplaner. Dette kan føre til uoverensstemmelser ved beregningen af primærenergiforbruget, men begge tilgange er gyldige med hensyn til primærenergiforbruget.*
- (13) Selv om potentialet for energibesparelser fortsat er betydeligt i alle sektorer, er der en særlig udfordring i forbindelse med transport, der tegner sig for mere end 30 % af slutforbruget af energi, og bygninger, eftersom 75 % af Unionens bygningsmasse har en dårlig energimæssig ydeevne. En anden stadig vigtigere sektor er informations- og kommunikationsteknologisektoren (IKT), der tegner sig for 5-9 % af verdens samlede elforbrug og mere end 2 % af de samlede emissioner. I 2018 tegnede datacentre sig for 2,7 % af efterspørgslen efter elektricitet i EU28. I den forbindelse fremhævede Kommissionen i sin meddelelse af 19. februar 2020 om "Europas digitale fremtid i støbeskeen" ("Unionens digitale strategi") behovet for meget energieffektive og bæredygtige datacentre og forpligtelser for teleoperatører om åbenhed, hvad angår deres miljøaftryk. Desuden bør der også tages hensyn til den mulige stigning i industriens energiefterspørgsel som følge af dekarboniseringen, navnlig i forbindelse med energiintensive processer.

- (14) Det højere ambitionsniveau gør det påkrævet, at omkostningseffektive energieffektivitetsforanstaltninger fremmes i endnu højere grad inden for alle områder af energisystemet samt i alle relevante sektorer, hvor aktiviteten påvirker energiefterspørgslen såsom transport-, vand- og landbrugssektoren. Forbedring af energieffektiviteten i hele energikæden, herunder energiproduktion, -transmission, -distribution og -slutanvendelse, vil gavne miljøet, forbedre luftkvaliteten og folkesundheden, reducere drivhusgasemissionerne, forbedre energisikkerheden **ved at reducere behovet for energimport, navnlig fossile brændsler**, reducere energiomkostningerne for husholdninger og virksomheder, bidrage til at afhjælpe energifattigdom og føre til øget konkurrenceevne, øget beskæftigelse og øget økonomisk aktivitet i hele økonomien. Forbedring af energieffektiviteten vil dermed forbedre borgernes livskvalitet, **samtidig med at det vil bidrage til, at Unionens energiforbindelser med tredjelandspartnere omdannes hen imod målet om at opnå klimaneutralitet**. Dette er i tråd med Unionens forpligtelser inden for rammerne af energiunionen og den globale klimadagsorden, der blev oprettet ved Parisaftalen. **Forbedring af forskellige sektorers energimæssige ydeevne har potentiale til at fremme byfornyelse, herunder forbedring af bygninger og ændringer i mobilitets- og tilgængelighedsmønstre, og samtidig fremme mere effektive, bæredygtige og økonomisk overkommelige muligheder.**
- (15) Dette direktiv tager et skridt fremad hen imod klimaneutralitet senest i 2050, hvor energieffektivitet skal behandles som en selvstændig energikilde. Der bør som et overordnet princip tages hensyn til princippet "energieffektivitet først" på tværs af alle sektorer, og det rækker ud over energisystemet på alle niveauer, herunder i den finansielle sektor. Energieffektivitetsløsninger bør betragtes som det første alternativ i planlægnings- og investeringsbeslutninger ved fastsættelsen af nye regler for forsyningssiden og på andre politikområder. Selv om princippet om energieffektivitet først bør anvendes, uden at det berører andre retlige forpligtelser, målsætninger og principper, bør sådanne forpligtelser, målsætninger og principper ikke hindre princippet anvendelse eller føre til fritagelser fra anvendelsen heraf. Kommissionen bør sikre, at energieffektivitet og efterspørgselsstyring kan konkurrere på lige vilkår med produktionskapaciteten. Forbedringer af energieffektiviteten skal foretages, når de er mere omkostningseffektive end tilsvarende løsninger på forsyningssiden. Det bør bidrage til at udnytte de mange fordele ved energieffektivitet for Unionen, navnlig for

borgere og virksomheder. Gennemførelse af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten bør også være en prioritet i forbindelse med afhjælpning af energifattigdom.

- (16) Energieffektivitet bør anerkendes som et afgørende element og et prioriteret hensyn i fremtidige investeringsbeslutninger vedrørende Unionens energiinfrastruktur. Princippet om energieffektivitet først bør anvendes, idet der primært tages hensyn til en tilgang baseret på systemeffektivitet og det samfunds- **og sundhedsmæssige** perspektiv, **og idet der lægges vægt på forsyningssikkerhed, integration af energisystemet og omstillingen til klimaneutralitet**. Princippet om energieffektivitet først bør derfor bidrage til at øge effektiviteten i de enkelte slutbrugersektorer og energisystemet som helhed. Anvendelsen af princippet bør også støtte investeringer i energieffektive løsninger, der bidrager til miljømålene i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852¹¹.
- (17) Princippet om energieffektivitet først er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999¹² og udgør kernen i EU-strategien for integration af energisystemet, der blev fastlagt i Kommissionens meddelelse af 8. juli 2022. Princippet er baseret på omkostningseffektivitet, men dets anvendelse har mere vidtrækkende konsekvenser **fra et samfundsmæssigt perspektiv**. Disse konsekvenser kan variere afhængigt af omstændighederne **og bør evalueres omhyggeligt ved hjælp af robuste metoder til cost-benefit-analyser, der tager højde for de mange fordele ved energieffektivitet**. Kommissionen har udarbejdet særlige retningslinjer for gennemførelsen og anvendelsen af princippet med et forslag til specifikke redskaber og eksempler på anvendelse i forskellige sektorer. Kommissionen har også udstedt en henstilling til medlemsstaterne på grundlag af kravene fastlagt i dette direktiv og opfordrer til, at der træffes specifikke foranstaltninger i forbindelse med anvendelsen af princippet. **Medlemsstaterne bør tage størst muligt hensyn til denne henstilling og følge den, når de gennemfører princippet om energieffektivitet i praksis.**

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 af 18. juni 2020 om fastlæggelse af en ramme til fremme af bæredygtige investeringer og om ændring af forordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198 af 22.6.2020, s. 13).

¹² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimainsatsen, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, Rådets direktiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1).

- (18) *Princippet om energieffektivitet først omfatter en helhedsorienteret tilgang, som tager hensyn til det integrerede energisystems samlede effektivitet, forsyningssikkerhed og omkostningseffektivitet og fremmer de mest effektive løsninger til klimaneutralitet i hele værdikæden, fra energiproduktion og nettransport til slutforbrug af energi, så der opnås effektivitet i både primærenergiforbruget og slutforbruget af energi. Ved denne tilgang bør der ses på systemets ydeevne og den dynamiske energianvendelse, hvor ressourcer på efterspørgselssiden og systemfleksibilitet betragtes som effektivitetsløsninger.*
- (19) Af hensyn til gennemslagskraften må *de nationale, regionale, lokale og sektorspecifikke* beslutningstagere konsekvent anvende princippet om energieffektivitet først i alle relevante *scenarier og* politiske og planlægningsrelaterede beslutninger og større investeringsbeslutninger – dvs. omfattende investeringer til en værdi af mere end **100 000 000 EUR** eller **175 000 000 EUR** for transportinfrastrukturprojekters vedkommende – som påvirker energiforbruget eller -forsyningen. En korrekt anvendelse af princippet forudsætter, at den rigtige metode til cost-benefit-analyser anvendes, og at der fastsættes grundforudsætninger for energieffektive løsninger og tilstrækkelig overvågning. *Cost-benefit-analyser bør systematisk udvikles og gennemføres, bør baseres på de mest ajourførte oplysninger om energipriser og bør omfatte scenarier for stigende priser, f.eks. som følge af mindskede kvoter i EU's emissionshandelssystem (EU ETS) i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF¹³, for at tilskynde til anvendelse af energieffektivitetsforanstaltninger. Der bør gives prioritet til løsninger på efterspørgselssiden, når disse er mere omkostningseffektive end investeringer i energiforsyningsinfrastrukturen med hensyn til at nå de politiske mål.* Flexibilitet på efterspørgselssiden kan medføre *bredere økonomiske, miljømæssige og samfundsmæssige* fordele for forbrugerne og samfundet som helhed, *herunder lokalsamfund*, og den kan øge energisystemets effektivitet og mindske energiomkostningerne, f.eks. ved at reducere systemets driftsomkostninger og derved sikre lavere tariffer for alle forbrugere. Medlemsstaterne bør tage hensyn til de potentielle fordele ved fleksibilitet på efterspørgselssiden, når de anvender princippet

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2003 om et system for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Unionen og om ændring af Rådets direktiv 96/61/EF (EUT L 275 af 25.10.2003, s. 32).

om energieffektivitet først, og, hvis det er relevant, tage hensyn til efterspørgselsreaktion *på både centralt og decentralt plan*, energilagring og intelligente løsninger som led i deres bestræbelser på at øge det integrerede energisystems effektivitet.

- (20) *Ved vurderingen af projekternes værdier med henblik på anvendelsen af princippet om energieffektivitet først bør Kommissionen i sin rapport til Europa-Parlamentet og Rådet navnlig vurdere, om og hvordan tærsklerne anvendes effektivt i hver medlemsstat.*
- (21) Princippet om energieffektivitet først bør altid anvendes ud fra en rimelighedsbetragtning, og kravene fastlagt i dette direktiv bør ikke pålægge medlemsstaterne overlappende eller modstridende forpligtelser, hvis anvendelsen af princippet sikres direkte af anden lovgivning. Dette kan være tilfældet for de projekter af fælles interesse, der er opført på EU-listen i henhold til artikel 3 i ***Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869¹⁴***, hvorved der indføres krav om at tage hensyn til princippet om energieffektivitet først i forbindelse med udviklingen og vurderingen af disse projekter.
- (22) En retfærdig omstilling til en klimaneutral Union senest i 2050 er af central betydning for den europæiske grønne pagt. Energifattigdom er et centralt begreb i pakken med titlen "Ren energi til alle europæere" og har til formål at fremme en retfærdig energiomstilling. I henhold til forordning (EU) 2018/1999 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944¹⁵ forelagde Kommissionen i sin henstilling (EU) 2020/1563 om energifattigdom¹⁶ vejledende retningslinjer for relevante indikatorer til at måle energifattigdom og en definition af "betydeligt antal husholdninger, der lider under energifattigdom". Ifølge Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF¹⁷ og direktiv (EU) 2019/944 pålægges medlemsstaterne at træffe egnede foranstaltninger for at imødegå energifattigdom, hvor den konstateres, herunder generelt i forbindelse med fattigdom. ***Dette er særlig relevant i en situation med***

¹⁴ ***Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/869 af 30. maj 2022 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, om ændring af forordning (EF) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 og (EU) 2019/943 og af direktiv 2009/73/EF og (EU) 2019/944 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 347/2013 (EUT L 152 af 3.6.2022, s. 45).***

¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125).

¹⁶ Kommissionens henstilling (EU) 2020/1563 af 14. oktober 2020 om energifattigdom (EUT L 357 af 27.10.2020, s. 35).

¹⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94).

stigende energipriser og inflationspres, hvor der bør gennemføres både kortsigtede og langsigtede foranstaltninger for at tackle systemiske udfordringer for Unionens energisystem.

- (23) Personer, der er udsat for eller risikerer energifattigdom, sårbare kunder, herunder slutbrugere, husholdninger med lav og mellemhøj indkomst, og personer, der bor i socialt boligbyggeri, bør tilgodeses ved anvendelsen af princippet om energieffektivitet først. Der bør lægges vægt på gennemførelsen af energieffektivitetsforanstaltninger for at forbedre vilkårene for disse enkeltpersoner og husholdninger **og** for at afhjælpe energifattigdom, **og de bør ikke tilskynde til en uforholdsmæssig stigning i udgifterne til bolig, mobilitet eller energi**. En helhedsorienteret tilgang til udformningen og gennemførelsen af politikker og foranstaltninger forudsætter, at medlemsstaterne sikrer, at andre politikker og foranstaltninger ikke har ugunstige virkninger for disse enkeltpersoner og husholdninger.
- (24) Dette direktiv indgår i en bredere politisk ramme for energieffektivitetspolitikker, der omhandler energieffektivitetspotentialer på specifikke politikområder, herunder bygninger (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU¹⁸), produkter (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF¹⁹ og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369²⁰ og (EU) 2020/740²¹) og forvaltning (forordning (EU) 2018/1999). Disse politikker spiller en meget vigtig rolle med hensyn til at virkeliggøre energibesparelser, når produkter udskiftes, eller bygninger opføres eller renoveres.

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne (EUT L 153 af 18.6.2010, s. 13).

¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter (EUT L 285 af 31.10.2009, s. 10).

²⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 af 4. juli 2017 om opstilling af rammer for energimærkning og om ophævelse af direktiv 2010/30/EU (EUT L 198 af 28.7.2017, s. 1).

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/740 af 25. maj 2020 om mærkning af dæk for så vidt angår brændstofeffektivitet og andre parametre, om ændring af forordning (EU) 2017/1369 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1222/2009 (EUT L 177 af 5.6.2020, s. 1).

- (25) At nå et ambitiøst energieffektivitetsmål kræver, at hindringer ryddes af vejen, med henblik på at gøre det lettere at investere i energieffektivitetsforanstaltninger. I delprogrammet Omstilling til Ren Energi i Unionens Life-program, der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/783²², vil der blive afsat midler til at støtte udviklingen af Unionens bedste praksis for gennemførelse af energieffektivitetspolitikker, der tager fat på adfærdsmæssige, markedsmæssige og lovgivningsmæssige hindringer for energieffektivitet.

²² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/783 af 29. april 2021 om oprettelse af et program for miljø- og klimaindsatsen (LIFE) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1293/2013 (EUT L 172 af 17.5.2021, s. 53).

- (26) Det Europæiske Råd støttede i sine konklusioner af 23. og 24. oktober 2014 et energieffektivitetsmål på 27 % for 2030 på EU-plan, som skal revideres i 2020 med et mål på 30 % på EU-plan for øje. I sin beslutning af 15. december 2015 med titlen "Mod en europæisk energiunion" opfordrede Europa-Parlamentet Kommissionen til tillige at vurdere, hvorvidt et mål for energieffektivitet på 40 % kan gennemføres inden for samme periode.
- (27) I sin meddelelse af 28. november 2018 om "En ren planet for alle – En europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi" forventer Kommissionen, at Unionens energieffektivitetsmål på 32,5 % for 2030 og de øvrige politikinstrumenter i den eksisterende ramme vil føre til en reduktion af drivhusgasemissionerne på ca. 45 % senest i 2030. Med henblik på en øget klimaambition om en reduktion af drivhusgasemissionerne på 55 % senest i 2030 blev det i konsekvensanalysen af klimaplanen vurderet, hvor stor en indsats der vil være behov for på de forskellige politikområder. Det blev konkluderet, at set i forhold til grundscenariet vil opfyldelsen af målet for drivhusgasemissioner på en omkostningsoptimal måde være ensbetydende med, at primærenergiforbruget og slutforbruget af energi skal aftage med henholdsvis mindst 39-41 % og 36-37 %.
- (28) Unionens energieffektivitetsmål blev oprindeligt fastsat og beregnet ved hjælp af fremskrivningerne i EU's referencescenarie fra 2007 for 2030 som grundscenarie. Ændringen i Eurostats metode til beregning af energibalancen og forbedringerne i de efterfølgende modelfremskrivninger nødvendiggør en ændring af grundscenariet. Ved at anvende samme tilgang til at fastsætte målet, dvs. at sammenholde det med de fremtidige fremskrivninger af grundscenariet, fastsættes ambitionen for Unionens energieffektivitetsmål for 2030 i forhold til fremskrivningerne i EU's referencescenarie fra 2020 for 2030, der afspejler de nationale bidrag fra de nationale energi- og klimaplaner. Med dette ajourførte grundscenarie vil Unionen skulle øge sit ambitionsniveau for energieffektivitet yderligere med mindst **11,7 %** i 2030 i forhold til indsatsniveauet under EU's referencescenarie fra 2020. Den nye metode til at udtrykke ambitionsniveauet for Unionens mål påvirker ikke det faktiske niveau for den nødvendige indsats, der svarer til en reduktion på henholdsvis **40,5 %** for primærenergiforbruget og **38 %** for slutforbruget af energi sammenholdt med fremskrivningerne i EU's referencescenarie fra 2007 for 2030.

- (29) Metoden til beregning af primærenergiforbrug og slutforbrug af energi er tilpasset den nye Eurostatmetode, men de indikatorer, der anvendes i forbindelse med dette direktiv, har et andet anvendelsesområde, da de udelukker omgivelses**energi** og indregner energiforbruget i den internationale lufttrafik i **målene for primærenergiforbruget og slutforbruget af energi**. Anvendelsen af nye indikatorer indebærer også, at eventuelle ændringer i højovnes energiforbrug nu kun afspejles i primærenergiforbruget.
- (30) Behovet for, at Unionen forbedrer sin energieffektivitet, bør udtrykkes i primærenergiforbrug og slutforbrug af energi, der skal nås i 2030, med angivelse af et fornødent yderligere indsatsniveau sammenholdt med de foranstaltninger, der er indført eller planlagt i de nationale energi- og klimaplaner. Ifølge EU's referencescenarie fra 2020 forventes det, at 864 Mtoe slutforbrug af energi og 1124 Mtoe primærenergiforbrug nås inden 2030 (fraregnet omgivelses**energi** og medregnet international lufttrafik). En yderligere reduktion på **11,7 %** giver henholdsvis **763 Mtoe** og **992,5 Mtoe** i 2030. Sammenholdt med niveauerne i 2005 indebærer dette, at slutforbruget af energi i Unionen bør reduceres med ca. **25 %**, og primærenergiforbruget bør reduceres med ca. **34 %**. Der er ingen bindende mål på medlemsstatsplan i 2020- og 2030-perspektiverne, og medlemsstaterne bør fastsætte deres bidrag til opfyldelsen af Unionens energieffektivitetsmål under hensyntagen til formelen i dette direktiv. Medlemsstaterne bør frit kunne fastsætte deres nationale mål på grundlag af enten primærenergiforbrug eller slutforbrug af energi, primærenergibesparelser eller endelige energibesparelser eller energiintensitet. Ved dette direktiv ændres den måde, hvorpå medlemsstaterne bør udtrykke deres nationale bidrag til Unionens mål. Medlemsstaternes bidrag til Unionens mål bør udtrykkes i primærenergiforbrug og slutforbrug af energi for at sikre sammenhæng og overvågning af fremskridt. Der er behov for en regelmæssig evaluering af fremskridtene hen imod at nå Unionens mål for 2030, og en sådan evaluering er foreskrevet i forordning (EU) 2018/1999.
- (31) ***Senest den 30. november 2023 bør Kommissionen ajourføre EU's referencescenarie fra 2020 på grundlag af de seneste data fra Eurostat. Medlemsstater, der ønsker at anvende det ajourførte referencescenarie, bør meddele deres ajourførte nationale bidrag senest den 1. februar 2024 som led i den iterative proces, der er fastsat i forordning (EU) 2018/1999.***

- (32) Det ville være at foretrække, hvis energieffektivitetsmålene kunne opnås som et resultat af den samlede gennemførelse af specifikke EU-foranstaltninger og nationale foranstaltninger til fremme af energieffektiviteten inden for forskellige områder. Medlemsstaterne bør derfor være forpligtet til at opstille nationale politikker og foranstaltninger for energieffektivitet. Kommissionen bør vurdere disse politikker og foranstaltninger og den individuelle indsats i hver enkelt medlemsstat og sammenholde dem med data om fremskridt for dermed at vurdere sandsynligheden for, at Unionens overordnede mål opnås, og i hvilket omfang den individuelle indsats er tilstrækkelig til at opfylde det fælles mål.
- (33) Den offentlige sektor tegner sig for ca. 5-10 % af Unionens samlede slutforbrug af energi. De offentlige myndigheder bruger ca. 1 800 000 000 000 EUR hvert år. Dette udgør ca. 14 % af Unionens bruttonationalprodukt. Af samme grund udgør den offentlige sektor en vigtig drivkraft, der kan stimulere markedet i retning af mere effektive produkter, bygninger og tjenester og udløse adfærdsmæssige ændringer hos borgerne og virksomhederne med hensyn til energiforbrug. Desuden kan faldende energiforbrug som følge af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten frigøre offentlige ressourcer til andre formål. Offentlige organer på nationalt, regionalt og lokalt plan bør danne eksempel med hensyn til energieffektivitet.
- (34) For at vise det gode eksempel bør den offentlige sektor fastsætte sine egne dekarboniseringsmål og energieffektivitetsmål. Forbedringerne af energieffektiviteten i den offentlige sektor bør afspejle den påkrævede indsats på EU-plan. For at opfylde målet for slutforbruget af energi bør Unionen reducere sit slutforbrug af energi med 19 % senest i 2030 sammenholdt med det gennemsnitlige energiforbrug i årene 2017, 2018 og 2019. Med en forpligtelse til at opnå en årlig reduktion af den offentlige sektors energiforbrug på mindst 1,9 % bør det sikres, at den offentlige sektor udfylder sin rolle som forbillede. Medlemsstaterne bevarer fuld fleksibilitet med hensyn til valget af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten med henblik på at opnå en reduktion af slutforbruget af energi. Kravet om en årlig reduktion af slutforbruget af energi medfører en mindre administrativ byrde, end hvis der fastlægges metoder til måling af energibesparelser.

- (35) For at opfylde deres forpligtelse bør medlemsstaterne fokusere på slutforbruget af energi for alle offentlige tjenester og installationer i de offentlige organer. Med henblik på at fastlægge kredsen af adressater bør medlemsstaterne anvende definitionen af **"offentlige organer"** som fastsat i dette direktiv, når **"finansieres direkte af disse myndigheder"** betyder, at disse enheder overvejende finansieres med offentlige midler og **"administreres af disse myndigheder"** betyder, at en national, regional eller lokal myndighed har et flertal med hensyn til valget af enhedens ledelse. Forpligtelsen kan opfyldes ved at reducere slutforbruget af energi inden for ethvert område af den offentlige sektor, herunder transport, offentlige bygninger, sundhedspleje, fysisk planlægning, vandforvaltning og spildevandsbehandling, spildevands- og vandrensning, affaldshåndtering, fjernvarme og fjernkøling, energidistribution, -forsyning og -lagring, offentlig belysning, infrastrukturplanlægning, **uddannelse og sociale tjenester. Medlemsstaterne kan også medtage andre typer tjenester, når de gennemfører dette direktiv.** For at mindske den administrative byrde for offentlige organer bør medlemsstaterne oprette digitale platforme eller redskaber til indsamling af aggregerede forbrugsdata fra offentlige organer, gøre dem offentligt tilgængelige og indberette dataene til Kommissionen. **Medlemsstaterne bør sørge for planlægning af og årlig rapportering om offentlige organers forbrug i aggregeret form pr. sektor.**
- (36) **Medlemsstaterne bør fremme energieffektive mobilitetsformer, herunder i deres praksis for offentlige indkøb, såsom jernbanetransport, cykling, gang eller delt mobilitet, ved at forny og dekarbonisere flåder, tilskynde til skift i transportform og medtage disse former i mobilitetsplanlægningen i byerne.**
- (37) Medlemsstaterne bør spille en forbilledlig rolle ved at sikre, at alle kontrakter om energimæssig ydeevne, **energisyn** og energiledelsessystemer gennemføres i den offentlige sektor i overensstemmelse med europæiske eller internationale standarder, eller at energisyn i vid udstrækning anvendes i de dele af den offentlige sektor, hvor energiforbruget er højt. **Medlemsstaterne bør udstikke retningslinjer og bør fastlægge procedurer for anvendelsen af disse instrumenter.**

- (38) Offentlige myndigheder tilskyndes til at opnå støtte fra enheder som f.eks. myndigheder for bæredygtig energi, der er etableret på regionalt eller lokalt plan, hvor dette er relevant. Disse myndigheders organisation afspejler normalt de offentlige myndigheders individuelle behov i en bestemt region eller i et bestemt område af den offentlige sektor. Centraliserede myndigheder kan opfylde behovene bedre og arbejde mere effektivt i andre henseender, f.eks. i mindre eller centraliserede medlemsstater, eller når det drejer sig om komplekse eller tværregionale aspekter såsom fjernvarme og fjernkøling. Myndigheder for bæredygtig energi kan fungere som one-stop-shopper. Disse myndigheder er ofte ansvarlige for at udvikle lokale eller regionale dekarboniseringsplaner, som også kan omfatte andre dekarboniseringsforanstaltninger såsom udskiftning af kedler til fossile brændsler, og for at støtte offentlige myndigheder i gennemførelsen af energirelaterede politikker. Myndigheder for bæredygtig energi eller andre enheder, som har til opgave at bistå regionale og lokale myndigheder, kan have klare kompetencer, målsætninger og ressourcer på området bæredygtig energi. Myndigheder for bæredygtig energi kan tilskyndes til at tage hensyn til initiativer, der tages inden for rammerne af borgmesteraftalen, som samler lokale myndigheder, der frivilligt forpligter sig til at gennemføre Unionens klima- og energimål, og andre eksisterende initiativer til dette formål. Dekarboniseringsplanerne bør knyttes til territoriale udviklingsplaner og tage hensyn til den omfattende vurdering, som medlemsstaterne bør foretage.
- (39) Medlemsstaterne bør støtte offentlige organer i forbindelse med planlægningen og udbredelsen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, herunder på regionalt og lokalt plan, ved at udstikke retningslinjer, der fremmer kompetenceopbygning og uddannelsesmuligheder samt tilskynder til samarbejde mellem offentlige organer, herunder mellem myndigheder. Til dette formål kan medlemsstaterne oprette nationale kompetencecentre, som tager sig af komplekse spørgsmål såsom rådgivning af lokale eller regionale energimyndigheder om fjernvarme eller fjernkøling. ***Kravet om at omdanne bygninger til næsten energineutrale bygninger udelukker eller forhindrer ikke, at der differentieres mellem niveauet af næsten energineutrale bygninger for så vidt angår nye eller renoverede bygninger. Næsten energineutrale bygninger, herunder omkostningsoptimalt niveau, er defineret i direktiv 2010/31/EU.***

- (40) *Medlemsstater, der renoverer over 3 % af det samlede etageareal i deres bygninger i et givet år indtil slutningen af 2026, bør have mulighed for at medregne overskuddet i den årlige renoveringsprocent for et af de tre efterfølgende år. En medlemsstat, der renoverer mere end 3 % af det samlede etageareal i sine bygninger fra den 1. januar 2027, bør kunne medregne overskuddet i den årlige renoveringsprocent for de efterfølgende to år. Denne mulighed bør ikke anvendes til formål, der ikke er i overensstemmelse med de generelle mål og ambitionsniveauet i dette direktiv.*
- (41) *Medlemsstaterne bør tilskynde offentlige organer til at tage hensyn til de bredere fordele, der rækker ud over energibesparelser, såsom kvaliteten af indeklima samt en forbedring af menneskers livskvalitet og komforten ved renoverede offentlige bygninger, navnlig skoler, daginstitutioner, plejehjem, beskyttede boliger, hospitaler og socialt boligbyggeri.*
- (42) Bygninger og transport er sammen med industrien de største energiforbrugere og de største emissionskilder. Bygninger tegner sig for ca. 40 % af Unionens samlede energiforbrug og for 36 % af dens drivhusgasemissioner fra energi. I Kommissionens meddelelse af 14. oktober 2020 med titlen "Renoveringsbølgen" behandles den dobbelte udfordring med hensyn til energi- og ressourceeffektivitet og prisoverkommelighed i byggesektoren, og det tilsigtes at fordoble renoveringsprocenten. Heri fokuseres der på bygningerne med den dårligste ydeevne samt energifattigdom og offentlige bygninger. Endvidere er bygninger afgørende for at nå Unionens mål om at opnå klimaneutralitet senest i 2050. Bygninger, der ejes af offentlige organer, udgør en betydelig del af bygningsmassen og er meget synlige i det offentlige liv. Det er derfor hensigtsmæssigt at fastsætte, at en bestemt andel af bygninger, der ejes af offentlige organer på en medlemsstats område, hvert år renoveres til en højere energimæssig ydeevne **og som minimum omdannes til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger.** Medlemsstaterne opfordres til at fastsætte en højere renoveringsprocent, hvis dette er omkostningseffektivt, i forbindelse med renoveringen af deres bygningsmasse og i overensstemmelse med deres langsigtede renoveringsstrategier eller nationale renoveringsprogrammer. Denne renoveringsprocent bør ikke indskrænke forpligtelserne med hensyn til næsten energineutrale bygninger som fastsat i direktiv 2010/31/EU. **Medlemsstaterne bør kunne stille mindre strenge krav til visse bygninger såsom bygninger med særlig**

arkitektonisk eller historisk værdi. Kommissionen bør i forbindelse med den næste revision af direktiv 2010/31/EU vurdere, hvilke fremskridt medlemsstaterne har opnået med hensyn til at renovere offentlige organers bygninger. Kommissionen bør overveje at forelægge et lovgivningsmæssigt forslag med henblik på at revidere renoveringsprocenten, samtidig med at der tages hensyn til de fremskridt, der er opnået i medlemsstaterne, væsentlige økonomiske eller tekniske udviklingstendenser eller om nødvendigt Unionens tilsagn angående dekarbonisering og nulforurening. Forpligtelsen i nærværende direktiv til at renovere offentlige organers bygninger supplerer dette i direktiv 2010/31/EU, der kræver, at medlemsstaterne, når eksisterende bygninger gennemgår større renoveringsarbejder, sikrer, at bygningernes energimæssige ydeevne opgraderes med henblik på at opfylde kravene til næsten energineutrale bygninger.

- (43) **Bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer og andre løsninger til aktiv energistyring er vigtige redskaber for offentlige organer til at forbedre og opretholde bygningers energimæssige ydeevne og sikre de nødvendige indendørs forhold i de bygninger, de ejer eller benytter, i overensstemmelse med direktiv 2010/31/EU.**
- (44) **Fremme af grøn mobilitet er en central del af den europæiske grønne pagt. Tilrådighedsstillelse af opladningsinfrastruktur er et af de nødvendige elementer i omstillingen.** Opladningsinfrastruktur i bygninger er særligt vigtigt, da elektriske køretøjer parkerer regelmæssigt og i længere perioder i bygninger, hvilket dermed gør opladning lettere og mere effektiv. **Offentlige organer bør gøre deres bedste for at installere opladningsinfrastruktur i bygninger, de ejer eller benytter, i overensstemmelse med direktiv 2010/31/EU.**
- (45) Med henblik på at fastsætte renoveringsprocenten har medlemsstaterne behov for at have et overblik over de bygninger, der ikke kvalificerer sig som næsten energineutrale bygninger. Medlemsstaterne bør derfor offentliggøre og ajourføre en fortegnelse over offentlige bygninger, **herunder, hvor det er relevant, socialt boligbyggeri**, som en del af en samlet database over energiattester. Denne fortegnelse bør også gøre det muligt for private aktører, herunder energitjenesteseelskaber (**ESCO'er**), at foreslå renoveringsløsninger, og de kan aggregeres af EU-overvågningsorganet for bygningsmassen.

- (46) *Fortegnelsen kan integrere data fra eksisterende fortegnelser over bygningsmassen. Medlemsstaterne bør træffe passende foranstaltninger til at lette dataindsamlingen og gøre fortegnelsen tilgængelig for private aktører, herunder ESCO'er, for at muliggøre deres aktive rolle i renoveringsløsninger. Tilgængelige og offentligt delte data om bygningsmassens karakteristika, bygningsrenovation og energimæssig ydeevne kan aggregeres af EU's overvågningsorgan for bygningsmassen for at sikre bedre forståelse af byggesektorens energimæssige ydeevne gennem sammenlignelige data.*
- (47) I 2020 levede mere end halvdelen af verdens befolkning i byområder. Dette tal forventes at nå op på 68 % i 2050. Dertil kommer, at halvdelen af de byinfrastrukturer, som findes i 2050, endnu ikke er bygget. Byer og storbyområder er centre for økonomisk aktivitet, videnskabelse, innovation og ny teknologi. Byerne påvirker livskvaliteten for de borgere, der bor eller arbejder i dem. Medlemsstaterne bør bistå kommunerne teknisk og finansielt. En række kommuner og andre offentlige organer i medlemsstaterne har allerede indført integrerede strategier for energibesparelser og energiforsyning **og bæredygtig mobilitet**, for eksempel via handlingsplaner for bæredygtig energi **eller planer for bæredygtig mobilitet i byerne**, såsom dem, der er udviklet under borgmesteraftalen, samt integrerede byplanlægningstilgange, der dækker bredere end de enkelte indgreb i bygninger og transportformer. **Der er behov for en yderligere indsats for at forbedre energieffektiviteten i mobiliteten i byerne for både person- og godstransport, da den bruger omkring 40 % af al vejtransportenergi.**
- (48) *Alle principperne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU²³, 2014/24/EU²⁴ og 2014/25/EU²⁵ finder fortsat fuld anvendelse inden for rammerne af nærværende direktiv.*

²³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU af 26. februar 2014 om tildeling af koncessionskontrakter (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 1).

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 65).

²⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning,

- (49) Med hensyn til køb af visse produkter og tjenester samt køb og leje af bygninger bør ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, der indgår kontrakter vedrørende offentlige bygge- og anlægsarbejder, forsyningsvirksomhed eller tjenester, vise det gode eksempel og træffe energieffektive købsbeslutninger og derudover anvende princippet om energieffektivitet først, herunder for de offentlige kontrakter og koncessioner, for hvilke der ikke er fastsat specifikke krav i dette direktiv. Dette bør gælde for ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, der falder inden for anvendelsesområdet for direktiv 2014/23/EU, 2014/24/EU eller 2014/25/EU. Medlemsstaterne bør fjerne hindringer for fælles udbud inden for en medlemsstat eller på tværs af landegrænserne, hvis dette kan reducere omkostningerne og øge fordelene ved det indre marked, idet der skabes forretningsmuligheder for leverandører og leverandører af energitjenester.
- (50) Alle offentlige enheder, der investerer offentlige ressourcer gennem offentlige udbud, bør gå foran med et godt eksempel, når de tildeler kontrakter og koncessioner, ved at de vælger produkter, bygninger, bygge- og anlægsarbejder og tjenester med den højeste energieffektivitet, og dette gælder også i forbindelse med udbud, der ikke er underlagt specifikke krav i henhold til direktiv 2009/30/EF. I den forbindelse skal der i alle procedurer for tildeling af offentlige kontrakter og koncessioner med en værdi over de tærskelværdier, der er fastsat ved artikel 8 i direktiv 2014/23/EU, artikel 4 i direktiv 2014/24/EU og artikel 15 i direktiv 2014/25/EU, tages hensyn til produkters, bygningers og tjenesters energimæssige ydeevne som fastsat i EU-retten eller national ret, idet der gives forrang til princippet om energieffektivitet først i deres udbudsprocedurer.

transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 243).

- (51) Det er også vigtigt, at medlemsstaterne overvåger, hvordan de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder tager hensyn til energieffektivitetskravene i forbindelse med udbud vedrørende produkter, bygninger, bygge- og anlægsarbejder og tjenester, idet det sikres, at oplysninger om indvirkning på energieffektiviteten i de valgte bud ud over de tærskelværdier, der er omhandlet i udbudsdirektiverne, gøres offentligt tilgængelige. Dette vil give interessenter og borgere mulighed for at vurdere den offentlige sektors rolle med hensyn til at sikre princippet om energieffektivitet først i forbindelse med offentlige udbud på en gennemsigtig måde.
- (52) *Medlemsstaternes forpligtelse til at sikre, at ordregivende myndigheder og ordregivere kun indkøber produkter, bygninger, bygge- og anlægsarbejder og tjenester med høj energieffektivitet, bør dog ikke forhindre medlemsstaterne i at købe varer, der er nødvendige for at beskytte den offentlige sikkerhed og reagere på folkesundhedsmæssige krisesituationer.*
- (53) I den europæiske grønne pagt anerkendes den cirkulære økonomis rolle med hensyn til at bidrage til Unionens overordnede dekarboniseringsmål. Den offentlige sektor **og navnlig transportsektoren bør** bidrage til disse mål ved at bruge sin købekraft til, hvis det er relevant, at vælge miljøvenlige produkter, bygninger, bygge- og anlægsarbejder og tjenester med de redskaber, som kan benyttes til grønne offentlige udbud, og dermed yde et vigtigt bidrag til at reducere energiforbruget og miljøpåvirkningerne.
- (54) Det er vigtigt, at medlemsstaterne yder offentlige organer den nødvendige støtte ved udbredelsen af energieffektivitetskrav i forbindelse med offentlige udbud og, hvis det er relevant, ved anvendelsen af grønne offentlige udbud, idet de nødvendige retningslinjer og metoder stilles til rådighed med henblik på at vurdere livscyklusomkostninger samt miljøpåvirkninger og -omkostninger. Veludformede redskaber, navnlig digitale værktøjer, forventes at lette udbudsprocedurerne og mindske de administrative omkostninger, navnlig i mindre medlemsstater, som måske ikke har tilstrækkelig kapacitet til at udarbejde udbud. I den forbindelse bør medlemsstaterne aktivt fremme brugen af digitale værktøjer og samarbejdet mellem ordregivende myndigheder, også på tværs af landegrænserne, med henblik på at udveksle bedste praksis.

- (55) Eftersom bygninger tegner sig for drivhusgasemissioner før og efter deres driftslevetid, bør medlemsstaterne også tage hensyn til hele livscyklussen for CO₂-emissioner fra bygninger. Dette bør ske i forbindelse med bestræbelserne på at øge bevågenheden om ydeevnen i hele livscyklussen, aspekter vedrørende den cirkulære økonomi og miljøpåvirkninger som led i den offentlige sektors rolle som forbillede. Offentlige udbud kan således tjene som en mulighed for at imødegå det indlejrede CO₂ i bygninger i løbet af deres livscyklus. I den forbindelse er ordregivende myndigheder vigtige aktører, der som led i udbudsprocedurer kan styrke indsatsen ved at købe nye bygninger, der imødegår det globale opvarmningspotentiale i hele livscyklussen.
- (56) Det globale opvarmningspotentiale i hele livscyklussen er et mål for de drivhusgasemissioner, der knytter sig til bygningen på forskellige stadier af dens livscyklus. Derved måles bygningens samlede bidrag til de emissioner, der fører til klimaændringer. Dette kaldes undertiden en "vurdering af CO₂-fodafttrykket" eller en "måling af CO₂-emissioner i hele livscyklussen". Derigennem kumuleres CO₂-emissioner indlejret i byggevarer med direkte og indirekte CO₂-emissioner fra brugsfasen. Bygninger udgør en vigtig materialebank, der i mange årtier fungerer som et lager for CO₂-intensive ressourcer, og det er derfor vigtigt at udforske konstruktioner, der letter fremtidig genbrug og genanvendelse ved udløbet af driftslevetiden ***i overensstemmelse med den nye handlingsplan for den cirkulære økonomi. Medlemsstaterne bør fremme byggematerialers cirkularitet, holdbarhed og tilpasningsevne med henblik på at tage fat på byggevarers bæredygtighedsydeevne.***
- (57) Det globale opvarmningspotentiale udtrykkes som en numerisk indikator i kg CO₂eq/m² (for nytteetageareal) for hver livscyklusfase angivet som et årligt gennemsnit i en referenceundersøgelsesperiode på 50 år. Dataudvælgelsen, scenariedefinitionen og beregningerne udføres i overensstemmelse med standarden EN 15978. Anvendelsesområdet for bygningsdele og teknisk udstyr er fastsat i den fælles EU-niveauramme for indikator 1.2. Hvis der findes et nationalt beregningsværktøj, eller det er nødvendigt for at afgive oplysninger eller for at opnå byggetilladelser, bør dette nationale værktøj kunne benyttes til at forelægge de krævede oplysninger. Det bør være muligt at anvende andre beregningsværktøjer, hvis de opfylder de minimumskriterier, der er fastsat i den fælles EU-niveauramme.

- (58) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU²⁶ fastlægger regler om anlæg, der bidrager til energiproduktion eller anvender energi til produktionsformål, og fastsætter, at oplysninger om den energi, der anvendes i eller produceres af anlægget, skal indgå i ansøgninger om integrerede godkendelser (i overensstemmelse med artikel 12, stk. 1, litra b)). Desuden fastsættes det i direktivets artikel 11, at en effektiv energiudnyttelse er et af de generelle principper for driftslederens grundlæggende forpligtelser og et af kriterierne for bestemmelse af den bedste tilgængelige teknik i henhold til bilag III til nævnte direktiv. Energisystemernes operationelle effektivitet er på ethvert givet tidspunkt påvirket af evnen til at tilføre nettet strøm fra forskellige kilder med forskellige grader af inertie og opstartstider på en let og fleksibel måde. En forbedring af effektiviteten vil muliggøre en bedre udnyttelse af vedvarende energi.
- (59) Forbedring af energieffektiviteten kan bidrage til højere økonomisk output. Medlemsstaterne og Unionen bør sigte mod at nedbringe energiforbruget, uanset niveauet for økonomisk vækst.
- (60) Den energispareforpligtelse, der er fastsat i dette direktiv, bør øges og bør også gælde efter 2030. Dette vil sikre stabilitet for investorer og derved tilskynde til langsigtede investeringer og energieffektivitetsforanstaltninger såsom gennemgribende renovering af bygninger med det langsigtede mål at fremme en omkostningseffektiv omdannelse af eksisterende bygninger til næsten energineutrale bygninger. Energispareforpligtelsen spiller en central rolle i skabelsen af lokal vækst, beskæftigelse, konkurrenceevne og afhjælpning af energifattigdom. Den bør sikre, at Unionen kan nå sine energi- og klimamål ved at skabe yderligere muligheder og ved at bryde forbindelsen mellem energiforbrug og vækst. Samarbejde med den private sektor er vigtigt for at kunne vurdere de betingelser, hvorefter der kan frigøres private investeringer til energieffektivitetsprojekter, og for at udvikle nye indtægtsmodeller for innovation på energieffektivitetsområdet.

²⁶ Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (EUT L 334 af 17.12.2010, s. 17).

- (61) Foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten har også en positiv indvirkning på luftkvaliteten, da mere energieffektive bygninger bidrager til at mindske efterspørgslen efter opvarmningsbrændsel, herunder fast opvarmningsbrændsel. Energieffektivitetsforanstaltninger bidrager derfor til at forbedre luftkvaliteten i og uden for bygninger, ligesom de medvirker til en omkostningseffektiv opnåelse af målene for Unionens luftkvalitetspolitik, som navnlig fastlagt i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2284²⁷.
- (62) ***Med henblik på at sikre et stabilt og forudsigeligt bidrag til at nå Unionens energi- og klimamål for 2030 og målet om klimaneutralitet i 2050*** er medlemsstaterne forpligtet til at opnå kumulative energibesparelser i slutanvendelserne for hele forpligtelsesperioden ■ indtil 2030, hvilket svarer til nye årlige besparelser på mindst 0,8 % af slutforbruget af energi indtil den 31. december 2023 og mindst 1,3 % fra den 1. januar 2024, ***1,5 % fra den 1. januar 2026 og 1,9 % fra den 1. januar 2028***. Dette krav vil kunne opfyldes af nye politiktiltag, der vedtages i forpligtelsesperioden fra 1. januar 2021 til 31. december 2030, eller ved hjælp af nye individuelle foranstaltninger som følge af politiktiltag, der er vedtaget i eller før den foregående periode, forudsat at de individuelle foranstaltninger, som medfører energibesparelser, indføres i efter perioden. Med henblik herpå bør medlemsstaterne kunne anvende en ordning for energispareforpligtelser, alternative politiktiltag eller begge dele.
- (63) For perioden fra ***den 1. januar*** 2021 til den 31. december 2023 ■ bør Cypern og Malta være forpligtet til at opnå nye kumulative energibesparelser i slutanvendelserne svarende til 0,24 % af det ***årlige*** slutforbrug af energi ■ ***målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019. For perioden fra den 1. januar 2024 til den 31. december 2030 bør Cypern og Malta være forpligtet til at opnå nye kumulative energibesparelser i slutanvendelserne på 0,45 % af det årlige slutforbrug af energi, målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019.***

²⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2284 af 14. december 2016 om nedbringelse af nationale emissioner af visse luftforurenende stoffer, om ændring af direktiv 2003/35/EF og om ophævelse af direktiv 2001/81/EF (EUT L 344 af 17.12.2016, s. 1).

- (64) Når der anvendes en forpligtelsesordning, bør medlemsstaterne på grundlag af objektive og ikkeforskelsbehandlende kriterier udpege forpligtede parter blandt transmissionssystemoperatører, ***distributionssystemoperatører***, energidistributører, energileverandører i detailledet og distributører af brændstof til transport eller detailforhandlere af brændstof til transport. Udpegelse eller fritagelse for udpegelse af visse kategorier af enheder bør ikke anses for at være uforenelig med princippet om ikkeforskelsbehandling. Medlemsstaterne kan derfor vælge, om sådanne enheder eller kun visse kategorier heraf udpeges som forpligtede parter. For at styrke og beskytte personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, ***personer i lavindkomsthushold og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri***, og for at prioritere gennemførelsen af politiktiltag blandt disse personer kan medlemsstaterne pålægge forpligtede parter at opnå energibesparelser blandt disse personer. Til dette formål kan medlemsstaterne også fastsætte mål for reduktion af energiomkostningerne. Forpligtede parter kan nå disse mål ved at fremme installation af foranstaltninger, der fører til energibesparelser og økonomiske besparelser på energiregninger, f.eks. installation af isolerings- og opvarmningsforanstaltninger, ***og ved at støtte initiativer til energibesparelser, som tages af VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber.***
- (65) Ved udformningen af politiktiltag til opfyldelse af energispareforpligtelsen bør medlemsstaterne overholde Unionens standarder og prioriteter på klima- og miljøområdet og overholde princippet om "ikke at gøre væsentlig skade" som omhandlet i forordning (EU) 2020/852. Medlemsstaterne bør afholde sig fra at fremme aktiviteter, der ikke er miljømæssigt bæredygtige, såsom anvendelsen af fossile brændsler. Energispareforpligtelsen har til formål at styrke modforholdsreglerne mod klimaændringer ved at fremme incitamenter for medlemsstaterne til at gennemføre et bæredygtigt og rent policy mix, som er modstandsdygtigt og afbøder klimaændringerne. Energibesparelser fra politiktiltag, som involverer direkte forbrænding af fossile brændsler, ***kan*** derfor komme i betragtning som energibesparelser i henhold til energispareforpligtelsen ***på visse betingelser og i en overgangsperiode efter gennemførelsen af dette direktiv i overensstemmelse med bilag V.*** Det vil gøre det muligt at tilpasse energispareforpligtelsen til målene i den europæiske grønne pagt, klimaplanen og renoveringsbølgen og afspejle det behov for handling, som Det Internationale Energiagentur har påpeget i sin rapport om nul netto.

Begrænsningen har til formål at tilskynde medlemsstaterne til kun at bruge offentlige midler på fremtidssikrede, bæredygtige teknologier. Det er vigtigt, at medlemsstaterne giver markedsaktørerne klare politiske rammer og investeringsmæssig sikkerhed. Gennemførelsen af beregningsmetoden i relation til energispareforpligtelsen bør give alle markedsaktører mulighed for at tilpasse deres teknologier inden for en rimelig tidsramme. Hvis medlemsstaterne støtter udbredelsen af effektive teknologier baseret på fossile brændsler eller en tidlig udskiftning af en sådan teknologi, f.eks. gennem støtteordninger eller ordninger for energispareforpligtelser, er energibesparelser som følge heraf muligvis ikke længere støtteberettigede inden for rammerne af energispareforpligtelsen. Selv om energibesparelser som følge af f.eks. fremme af naturgasbaseret kraftvarmeproduktion ikke vil være støtteberettigede inden for rammerne af energispareforpligtelsen, vil begrænsningen ikke gælde for indirekte brug af fossile brændsler, f.eks. hvis elproduktionen omfatter produktion af fossilt brændsel. Politiktiltag målrettet adfærdsændringer med henblik på at mindske forbruget af fossile brændstoffer, f.eks. gennem oplysningskampagner og miljøvenlig kørsel, bør fortsat være berettiget til støtte. Politiktiltag, som er målrettet renovering af bygninger, kan omfatte foranstaltninger såsom udskiftningen af varmesystemer baseret på fossilt brændsel tillige med forbedringer af bygningsstrukturen. Disse foranstaltninger bør afgrænses til teknologier, der gør det muligt at opnå de påkrævede energibesparelser i henhold til de nationale bygningsreglementer, der er fastsat i en medlemsstat. Ikke desto mindre bør medlemsstaterne fremme opgradering af varmesystemer som led i gennemgribende renoveringer i tråd med det langsigtede mål om CO₂-neutralitet, dvs. reducere varmebehovet og dække det resterende varmebehov med en CO₂-fri energikilde. *Når der tages højde for de besparelser, der er nødvendige for at opnå en andel af energispareforpligtelsen blandt personer, der er berørt af energifattigdom, kan medlemsstaterne tage hensyn til deres klimaforhold.*

- (66) Medlemsstaternes foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten på transportområdet kan medregnes i opnåelsen af deres forpligtelse til energibesparelser i slutanvendelserne. Sådanne foranstaltninger omfatter politikker, der bl.a. er dedikeret til at fremme mere effektive køretøjer, skift i transportform til cykling, gang og kollektiv transport, eller mobilitets- og byplanlægning, der reducerer behovet for transport. Desuden er ordninger, som fremskynder udbredelsen af nye, mere effektive køretøjer, eller politiktiltag, der fremmer af overgangen til drivmidler med lavere emissionsniveauer, undtagen ordninger eller politiktiltag, som involverer direkte forbrænding af fossile brændstoffer, der nedbringer energiforbruget pr. kilometer, også mulige at medregne, forudsat at reglerne om væsentlighed og additionalitet i dette direktiv, er overholdt. Politiktiltag, der fremmer udbredelsen af nye køretøjer, der anvender fossile brændstoffer, bør ikke betragtes som støtteberettigede foranstaltninger i henhold til energispareforpligtelsen.
- (67) Foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/842²⁸, og som resulterer i verificerbare forbedringer af energieffektiviteten, der kan måles eller anslås, kan anses for at være en omkostningseffektiv måde for medlemsstaterne at opfylde deres energibesparelsesforpligtelse i henhold til dette direktiv.
- (68) Som alternativ til kravet om, at de forpligtede parter skal opnå den mængde kumulative energibesparelser i slutanvendelserne, der kræves i henhold til energibesparelsesforpligtelsen i dette direktiv, bør det være muligt for medlemsstaterne at tillade eller kræve i deres forpligtelsesordninger, at de forpligtede parter bidrager til en national energisparefond, som kan anvendes til at prioritere gennemførelsen af politiktiltag blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthushold og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri.

²⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/842 af 30. maj 2018 om bindende årlige reduktioner af drivhusgasemissioner for medlemsstaterne fra 2021 til 2030 som bidrag til klimaindsatsen med henblik på opfyldelse af forpligtelserne i Parisaftalen og om ændring af forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 156 af 19.6.2018, s. 26).

- (69) Medlemsstaterne og de forpligtede parter bør gøre brug af alle tilgængelige midler og teknologier, undtagen med hensyn til anvendelse af teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, for at opnå de krævede kumulative energibesparelser i slutanvendelserne, herunder ved at fremme **intelligent og bæredygtig teknologi** i effektive fjernvarme- og fjernkølingssystemer, effektiv opvarmnings- og kølingsinfrastruktur, **effektive og intelligente bygninger, elektriske køretøjer og industrier** og energisyn eller tilsvarende forvaltningssystemer, forudsat at de angivne energibesparelser overholder dette direktiv. Medlemsstaterne bør tilstræbe en høj grad af fleksibilitet i forbindelse med tilrettelæggelsen og gennemførelsen af alternative politiktiltag. Medlemsstaterne bør tilskynde til foranstaltninger, der fører til energibesparelser over en lang driftslevetid.
- (70) Langsigtede energieffektivitetsforanstaltninger giver fortsat energibesparelser efter 2020, men for at bidrage til opfyldelsen af Unionens energieffektivitetsmål for 2030 bør disse foranstaltninger give nye besparelser efter 2020. På den anden side bør energibesparelser opnået efter den 31. december 2020 ikke medregnes i de kumulative energibesparelser i slutanvendelserne, som kræves for perioden fra 1. januar 2014 til 31. december 2020.
- (71) ***Additionalitet er et grundlæggende underliggende princip i energispareforpligtelsen i dette direktiv, for så vidt som det sikrer, at medlemsstaterne indfører politikker og foranstaltninger, der specifikt er udformet med henblik på at opfylde energispareforpligtelsen.*** De nye besparelser bør være supplerende i forhold til status quo, således at besparelser, der under alle omstændigheder ville være fremkommet, ikke bør medregnes i opfyldelsen af energibesparelsesforpligtelsen. Ved beregning af virkningen af indførte foranstaltninger bør der kun medregnes nettobesparelser, målt som den ændring i energiforbruget, der direkte kan tilskrives den pågældende energieffektivitetsforanstaltning, som gennemføres med henblik på energispareforpligtelsen i dette direktiv. Med henblik på at beregne nettobesparelserne bør medlemsstaterne fastlægge et grundscenarie for, hvordan situationen ville udvikle sig uden den pågældende foranstaltning. Det pågældende politiktiltag bør vurderes på baggrund af dette grundscenarie. Medlemsstaterne bør tage hensyn til de mindstekrav, der er fastsat i den relevante lovgivningsmæssige ramme på EU-plan, og til, at der i samme periode kan blive iværksat andre politiktiltag, som også kan have en

indvirkning på mængden af energibesparelser, så ikke alle ændringer, der er konstateret siden indførelsen af et bestemt politiktiltag, kan tilskrives udelukkende dette politiktiltag. Den forpligtede, deltagende eller bemyndigede parts handlinger bør reelt bidrage til opnåelsen af de angivne energibesparelser for at sikre opfyldelsen af væsentlighedskravet.

- (72) Det er vigtigt, hvor det er relevant, at tage alle led i energikæden i betragtning i beregningen af energibesparelser for at øge potentialet for energibesparelser ved transmission og distribution af elektricitet. Undersøgelser og høring af interessenter har afsløret et betydeligt potentiale. De fysiske og økonomiske forhold er imidlertid meget forskellige fra medlemsstat til medlemsstat – ofte selv inden for de enkelte medlemsstater – og der er et stort antal systemoperatører. Disse omstændigheder peger i retning af en decentraliseret tilgang i overensstemmelse med nærhedsprincippet. De nationale regulerende myndigheder har den nødvendige viden, juridiske kompetence og administrative kapacitet til at fremme udviklingen af et energieffektivt elnet. Enheder såsom det europæiske net af elektricitetstransmissionssystemoperatører (ENTSO-E) og den europæiske enhed for distributionssystemoperatører kan også yde nyttige bidrag til og bør støtte deres medlemmer i udbredelsen af energieffektivitetsforanstaltninger.
- (73) Lignende overvejelser gør sig gældende for det meget store antal naturgassystemoperatører. Naturgassens rolle og forsynings- og dækningsgraden af området er meget forskellig fra medlemsstat til medlemsstat. I disse tilfælde er de nationale regulerende myndigheder bedst placeret til at overvåge og styre systemudviklingen i retning af øget effektivitet, og enheder såsom Det Europæiske Net af Transmissionssystemoperatører på Gasområdet kan yde nyttige bidrag til og bør støtte deres medlemmer i udbredelsen af energieffektivitetsforanstaltninger.
- (74) ***ESCO'erne spiller en vigtig rolle med hensyn til at udvikle, designe, bygge og arrangere finansiering af projekter, der sparer energi, reducerer energiomkostninger og mindsker drifts- og vedligeholdelsesomkostninger i bl.a. bygnings-, industri- og transportsektorerne.***

- (75) *Det er særligt vigtigt at tage højde for sammenhængen mellem vand og energi for at håndtere det indbyrdes afhængige forbrug af energi og vand og det stigende pres på begge ressourcer.* Effektiv vandforvaltning kan yde et væsentligt bidrag til energibesparelser, *der ikke blot giver klimafordele, men også økonomiske og sociale fordele.* Vand- og spildevandssektorerne står for 3,5 % af elforbruget i Unionen, og denne andel forventes at stige. Samtidig står vandlækager for 24 % af den samlede vandmængde, der forbruges i Unionen, og energisektoren er den største forbruger af vand med 44 % af forbruget. Potentialet for energibesparelser ved hjælp af intelligente teknologier og processer *på tværs af alle industrielle, boligrelaterede og kommercielle vandcyklusser og -anvendelser* bør undersøges fuldt ud og tages i anvendelse, når det er omkostningseffektivt, og princippet om energieffektivitet først bør tages i betragtning. Desuden kan avancerede kunstvandingsteknologier *og teknologier til opsamling af regnvand og genanvendelse af vand* i væsentlig grad reducere vandforbruget i landbruget, *i bygninger og i industrien* og den energi, der anvendes til behandling og transport af vand.
- (76) I overensstemmelse med artikel 9 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) bør Unionens energieffektivitetspolitikker være inkluderende og derfor sikre ligelig adgang til energieffektivitetsforanstaltninger for alle forbrugere, der er berørt af energifattigdom. Forbedringer *på området* energieffektivitet bør som en prioritet gennemføres blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og slutbrugere, personer i husholdninger med *lav eller* mellemhøj indkomst, personer, der bor i socialt boligbyggeri, samt ældre medborgere og personer, der lever i rurale og fjerntliggende områder *og i regionerne i den yderste periferi*. I den forbindelse må der ofres særlig opmærksomhed på bestemte grupper med en relativt større risiko for at blive berørt af energifattigdom, eller som er mere udsatte over for de ugunstige virkninger af energifattigdom, f.eks. kvinder, personer med handicap, ældre medborgere, børn og personer med racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund. Medlemsstaterne kan kræve, at forpligtede parter medtager det sociale sigte i energibesparende foranstaltninger i relation til energifattigdom, og denne mulighed har allerede været udvidet til alternative politiktiltag og nationale energisparefonde. Dette bør ændres til en forpligtelse til at beskytte og styrke sårbare kunder og slutbrugere og afhjælpe energifattigdom, samtidig med at medlemsstaterne får mulighed for at bevare fuld fleksibilitet med hensyn til typen af politiktiltag samt dets størrelse, omfang og

indhold. Hvis en ordning for energispareforpligtelser ikke tillader foranstaltninger vedrørende individuelle energiforbrugere, kan medlemsstaten træffe foranstaltninger til at afhjælpe energifattigdom alene ved hjælp af alternative politiktiltag.

Medlemsstaterne bør i deres policy mix sikre, at andre politiktiltag ikke får ugunstige virkninger for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, slutbrugere og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Medlemsstaterne bør gøre bedst mulig brug af investeringerne med offentlige midler i foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, herunder finansiering og finansielle faciliteter etableret på EU-plan.

- (77) ***Hver medlemsstat bør definere begrebet sårbare kunder, som kan vedrøre energifattigdom og herunder forbuddet mod at afbryde elforsyningen til sådanne kunder i kritiske perioder. Begrebet sårbare kunder kan omfatte indkomstniveauer, energiudgifternes indgreb i den disponible indkomst, boligernes energieffektivitet, kritisk afhængighed af elektrisk udstyr af sundhedsmæssige årsager, alder eller andre kriterier. Det giver medlemsstaterne mulighed for at omfatte personer i lavindkomsthusstande.***
- (78) I henhold til henstilling (EU) 2020/1563 var omkring 34 millioner husholdninger i Unionen ude af stand til at holde deres hjem tilstrækkeligt varmt i 2019. I den europæiske grønne pagt prioriteres omstillingens sociale dimension med et tilsagn om at følge princippet om, at ingen lades i stikken. Den grønne omstilling, herunder omstillingen til ren energi, påvirker kvinder og mænd forskelligt og kan have en særlig indvirkning på visse dårligt stillede grupper, herunder personer med et handicap. Energieffektivitetsforanstaltninger må derfor nødvendigvis stå i centrum for enhver omkostningseffektiv strategi til at bekæmpe energifattigdom og forbrugersårbarhed, og de supplerer socialsikringspolitikker på medlemsstatsplan. For at sikre, at energieffektivitetsforanstaltninger mindsker energifattigdommen for lejere på bæredygtig vis, bør sådanne foranstaltningers omkostningseffektivitet samt deres overkommelighed for ejere og lejere af fast ejendom tages i betragtning, og der bør garanteres passende økonomisk og teknisk støtte til sådanne foranstaltninger på medlemsstatsplan. Medlemsstaterne bør støtte arbejdet på lokalt og regionalt plan med at afdække og afhjælpe energifattigdom. Det er nødvendigt, at Unionens bygningsmasse på lang sigt overgår til næsten energineutrale bygninger i overensstemmelse med målene i Parisaftalen. Det nuværende tempo for

bygningsrenoveringer er utilstrækkeligt, og de bygninger, der bebos af borgere med lave indkomster, som er berørt af energifattigdom, er de vanskeligste at nå. De foranstaltninger, der er fastsat i dette direktiv, med hensyn til energispareforpligtelser, ordningerne for energispareforpligtelser og alternative politiktiltag er derfor af særlig betydning.

- (79) *Medlemsstaterne bør bestræbe sig på at sikre, at foranstaltninger til fremme eller lettelse af energieffektivitet, navnlig dem, der vedrører bygninger og mobilitet, ikke fører til en uforholdsmæssig stigning i omkostningerne for tjenester i forbindelse med sådanne foranstaltninger eller til øget social udstødelse.*
- (80) For at udnytte potentialet for energibesparelser i visse markedssegmenter, hvor der normalt ikke tilbydes energisyn på forretningsmæssigt grundlag (eksempelvis i små og mellemstore virksomheder (SMV'er)), bør medlemsstaterne udvikle programmer for at opfordre **og støtte** SMV'erne til at få foretaget energisyn **og til at gennemføre anbefalingerne fra energisynene**. Energisyn bør være obligatoriske og regelmæssige for **virksomheder, hvis gennemsnitlige årlige energiforbrug ligger over en bestemt tærskel**, da der kan være tale om betydelige energibesparelser. Energisyn bør tage hensyn til relevante europæiske eller internationale standarder såsom EN ISO 50001 (energiledelsessystemer) eller pr EN 16247-1 (energisyn) eller, hvis de omfatter et energisyn, EN ISO 14000 (miljøledelsessystemer) og dermed også være i overensstemmelse med dette direktiv, som ikke rækker videre end kravene i de pågældende relevante standarder. I øjeblikket arbejdes der på en specifik europæisk standard for energisyn. Energisyn kan udføres separat eller indgå i et bredere miljøledelsessystem eller en kontrakt om energimæssig ydeevne. I alle sådanne tilfælde bør disse systemer opfylde mindstekravene fastlagt i dette direktiv. Desuden kan specifikke mekanismer og ordninger, der er indført for at overvåge visse transportoperatørers emissioner og brændstofforbrug, f.eks. EU ETS inden for rammerne af EU-retten, anses for at være forenelige med energisyn, herunder i energiledelsessystemer, hvis de opfylder mindstekravene fastlagt i dette direktiv. **For de virksomheder, der allerede opfylder energisynsforpligtelsen, bør energisyn fortsat udføres mindst hvert fjerde år fra datoen for det foregående energisyn i overensstemmelse med dette direktiv.**
- (81) *Medlemsstaterne kan fastlægge retningslinjer, som virksomhederne skal følge i forbindelse med gennemførelsen af foranstaltninger til at opnå nye årlige besparelser, der er identificeret i energisyn.*

- (82) Virksomhedens gennemsnitlige forbrug bør lægges til grund for at fastlægge anvendelsen af energiledelsessystemer og energisyn for at øge disse mekanismers følsomhed med hensyn til at udpege relevante muligheder for omkostningseffektive energibesparelser. En virksomhed, hvis forbrug ligger under de tærskler, der er fastsat for energiledelsessystemer og energisyn, bør tilskyndes til at få foretaget energisyn og gennemføre anbefalingerne fra disse energisyn.
- (83) Når energisyn udføres af egne eksperter, bør de ikke være direkte engageret i den aktivitet, der underkastes energisyn, med henblik på at sikre deres uafhængighed.
- (84) ***Medlemsstaterne bør fremme gennemførelsen af energiledelsessystemer og energisyn i den offentlige forvaltning på nationalt, regionalt og lokalt plan.***
- (85) IKT-sektoren er en anden vigtig sektor, som får stadig større bevågenhed. I 2018 udgjorde datacentrenes energiforbrug i Unionen 76,8 TWh. Det forventes at stige til 98,5 TWh senest i 2030, dvs. en stigning på 28 %. Denne stigning i absolutte tal kan også iagttages i relative tal: I Unionen tegnede datacentrene sig for 2,7 % af efterspørgslen efter el i 2018, og andelen vil nå op på 3,21 % i 2030, hvis udviklingen fortsætter uændret. Allerede i Unionens digitale strategi blev behovet for meget energieffektive og bæredygtige datacentre fremhævet, og telekommunikationsoperatører blev opfordret til at vise åbenhed vedrørende deres miljøaftryk. For at fremme en bæredygtig udvikling i IKT-sektoren, navnlig i datacentre, bør medlemsstaterne kræve indsamling og offentliggørelse af data, som er relevante for datacentrenes energimæssige ydeevne, vandfodaftrek ***og fleksibilitet på efterspørgselssiden, på grundlag af en fælles EU-skabelon.*** Medlemsstaterne bør kræve indsamling og offentliggørelse af data om datacentre med et betydeligt fodaftrek, for hvilke passende design- eller effektivitetsrelaterede indgreb for henholdsvis nye eller eksisterende anlæg kan medføre en betydelig reduktion af energi- og vandforbruget, ***en øget systemeffektivitet, der fremmer dekarbonisering af nettet,*** eller genbrug af spildvarme i nærliggende anlæg og varmenet. Der ***kan*** fastlægges bæredygtigheds***indikatorer*** for datacentre på grundlag af de indsamlede data, ***idet der også tages hensyn til allerede eksisterende initiativer inden for sektoren.***

- (86) *Rapporteringsforpligtelsen gælder for de datacentre, der opfylder den i dette direktiv fastsatte tærskel. I alle tilfælde og specifikt for virksomhedsdatacentre på stedet bør denne rapporteringsforpligtelse forstås som en henvisning til de lokaler og det udstyr, der primært eller udelukkende bruges til datarelaterede funktioner (serverrum), herunder det nødvendige tilknyttede udstyr, f.eks. tilhørende køling, belysning, batterisystemer eller uafbrydelige strømforsyninger. IT-udstyr, der primært er anbragt eller installeret i offentligt tilgængelige lokaler, fælles lokaler eller kontorlokaler, eller som understøtter andre virksomhedsfunktioner såsom arbejdsstationer, bærbare computere, fotokopimaskiner, sensorer, sikkerhedsudstyr eller hvidevarer og audiovisuelt udstyr, bør undtages fra rapporteringsforpligtelsen. Samme udelukkelse bør også gælde for serverudstyr, netværksudstyr, lagringsudstyr og tilknyttet udstyr, der vil være spredt ud over et område såsom enkelte servere, enkelte rackskabe eller wi-fi- og netværkspunkter.*
- (87) De *indsamlede data* bør anvendes til *som minimum* at måle *en række* grundlæggende dimensioner af et bæredygtigt datacenter, nemlig hvor effektivt det bruger energi, hvor stor en del af denne energi der stammer fra vedvarende energikilder, genbrug af eventuel spildvarme, som det producerer, *effektiviteten af køling, effektiviteten af CO₂-anvendelsen* og anvendelsen af ferskvand. De *indsamlede data og* bæredygtighedsindikatorerne bør øge bevidstheden blandt datacenterejere og -operatører, producenter af udstyr, udviklere af software og tjenester, brugere af datacentertjenester på alle niveauer samt enheder og organisationer, der udbyder, anvender eller indkøber cloud- og datacentertjenester. De *indsamlede data og* bæredygtighedsindikatorerne bør også skabe tillid til de faktiske forbedringer, der opnås som følge af bestræbelserne og foranstaltningerne med henblik på at øge bæredygtigheden i nye eller eksisterende datacentre. Endelig bør de *disse data og* indikatorer anvendes som grundlag for gennemsigtig og evidensbaseret planlægning og beslutningstagning. *Kommissionen* bør *vurdere datacentrenes effektivitet på grundlag af de oplysninger, som er indsendt af de forpligtede datacentre.*
- (88) *Efter en vurdering bør Kommissionen, når den etablerer eventuelle sektorspecifikke energieffektivitetspartnerskaber, samle centrale interessenter, herunder ikkestatslige organisationer og arbejdsmarkedets parter, inden for bl.a. IKT-sektoren,*

transportsektoren, den finansielle sektor og byggesektoren på en inklusiv og repræsentativ måde.

- (89) Lavere forbrugerudgifter til energi bør opnås ved at hjælpe forbrugerne med at nedbringe deres energiforbrug gennem nedbringelse af bygningers energibehov og forbedringer af apparaters effektivitet, hvilket bør kombineres med tilgængeligheden af lavenergitransportformer, som er integreret med offentlig transport, *delt mobilitet* og cykling. Medlemsstaterne bør også overveje at forbedre konnektiviteten i rurale og fjerntliggende områder.
- (90) Det er afgørende at øge bevidstheden hos alle unionsborgere om fordelene ved øget energieffektivitet og at give dem nøjagtige oplysninger om måder, hvorpå det kan opnås. Borgere i alle aldre bør også involveres i energiomstillingen via den europæiske klimapagt og konferencen om Europas fremtid. Øget energieffektivitet er også yderst vigtig for Unionens energiforsyningsikkerhed, da det reducerer afhængigheden af import af brændsler fra tredjelande.
- (91) Omkostninger og fordele ved alle de energieffektivitetsforanstaltninger, der træffes, herunder tilbagebetalingstider, bør gøres fuldstændig gennemsigtige for forbrugerne.
- (92) Medlemsstaterne bør ved gennemførelsen af dette direktiv, og når de træffer andre foranstaltninger på energieffektivitetsområdet, være særligt opmærksomme på synergier mellem energieffektivitetsforanstaltninger og den effektive udnyttelse af naturressourcerne i overensstemmelse med den cirkulære økonomis principper.
- (93) Medlemsstaterne bør, når de benytter nye forretningsmodeller og teknologier, bestræbe sig på at fremme og lette udbredelsen af energieffektivitetsforanstaltninger, herunder gennem innovative energitjenester for store og små kunder.
- (94) Det er nødvendigt at give mulighed for hyppig og øget feedback om energiforbrug, hvor det er teknisk gennemførligt og omkostningseffektivt henset til de måleanordninger, der er installeret. Det præciseres i dette direktiv, at omkostningseffektiviteten ved fordelingsmåling afhænger af, om de dermed forbundne omkostninger står i et rimeligt forhold til de potentielle energibesparelser. Vurderingen af, om fordelingsmåling er omkostningseffektiv, kan tage hensyn til virkningerne af andre konkrete, planlagte foranstaltninger i en given bygning, såsom en eventuel kommende renovering.

- (95) Ifølge dette direktiv bør rettigheder vedrørende fakturering og oplysninger om fakturering eller forbrug gælde forbrugere, der køber opvarmning, køling eller varmt brugsvand, der leveres fra en central kilde, selv om de ikke har et direkte, individuelt kontraktforhold med en energileverandør.
- (96) For at opnå gennemsigtighed i opgørelsen af det individuelle forbrug af varmeenergi og derved lette gennemførelsen af fordelingsmåling bør medlemsstaterne sikre, at de har indført gennemsigtige, offentligt tilgængelige nationale regler om fordeling af omkostningerne i forbindelse med opvarmning, køling og forbrug af varmt brugsvand i ejendomme med flere lejligheder og bygninger til flere formål. Ud over at sikre gennemsigtighed kunne medlemsstaterne overveje at træffe foranstaltninger til at styrke konkurrencen inden for levering af fordelingsmålingstjenester og derved bidrage til at sikre, at eventuelle omkostninger, der bæres af slutbrugerne, er rimelige.
- (97) Nyinstallerede varmemålere og varmefordelingsmålere bør kunne fjernaflæses for at sikre en omkostningseffektiv og hyppig levering af forbrugsoplysninger. Det er hensigten, at bestemmelserne i dette direktiv, vedrørende måling af opvarmning, køling og varmt brugsvand, fordelingsmåling og omkostningsfordeling i forbindelse med opvarmning, køling og varmt brugsvand, fjernaflæsningskrav, fakturerings- og forbrugsoplysninger om opvarmning og køling samt varmt brugsvand, omkostninger ved adgang til målings- og faktureringsoplysninger samt forbrugsoplysninger om opvarmning, køling og varmt brugsvand og mindstekrav til fakturerings- og forbrugsoplysninger om varme, køling og varmt brugsvand, kun anvendes på opvarmning, køling og varmt brugsvand fra en central kilde. Medlemsstaterne kan frit beslutte, om walk-by- eller drive-by-teknologier skal betragtes som fjernaflæselige eller ej. Fjernaflæselige anordninger kræver ikke adgang til individuelle lejligheder eller enheder for at kunne aflæses.
- (98) Medlemsstaterne bør tage det faktum i betragtning, at en vellykket implementering af nye teknologier til måling af energiforbruget kræver øgede investeringer i uddannelse og kompetencer for både brugere og energileverandører.

- (99) Faktureringsoplysninger og årsopgørelser er en vigtig måde at informere kunderne om deres energiforbrug. Data om forbrug og omkostninger kan også indeholde andre oplysninger, som giver forbrugerne mulighed for at sammenligne deres nuværende aftale med andre tilbud og at gøre brug af klagebehandling og alternative tvistbilæggelsesmekanismer. I betragtning af at tvister vedrørende fakturaer er en almindelig kilde til forbrugerklager og en faktor, der bidrager til en vedvarende lav grad af forbrugertilfredshed og -engagement i forhold til deres energileverandører, er det imidlertid nødvendigt at gøre fakturaerne enklere, klarere og lettere at forstå, samtidig med at det sikres, at særskilte instrumenter, såsom faktureringsoplysninger, informationsværktøjer og årsopgørelser, indeholder alle de nødvendige oplysninger til at sætte forbrugerne i stand til at regulere deres energiforbrug, sammenligne tilbud og skifte leverandør.
- (100) Når medlemsstaterne tilrettelægger foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, bør de tage behørigt hensyn til nødvendigheden af at sikre, at det indre marked fungerer korrekt, og at gældende EU-ret gennemføres konsekvent i overensstemmelse med TEUF.
- (101) Højeffektiv kraftvarmeproduktion og effektiv fjernvarme og fjernkøling har et betydeligt potentiale for besparelse af primærenergi i Unionen. Medlemsstaterne bør foretage en omfattende vurdering af potentialet for højeffektiv kraftvarmeproduktion og effektiv fjernvarme og fjernkøling. Disse vurderinger bør være i overensstemmelse med medlemsstaternes integrerede nationale energi- og klimaplaner og de langsigtede renoveringsstrategier ***og kan omfatte forløb, der fører til en national varme- og kølesektor baseret på vedvarende energi og spildvarme inden for en tidsramme, der er forenelig med opnåelsen af målet om klimaneutralitet.*** Nye elproduktionsanlæg og eksisterende anlæg, der undergår omfattende renovering, eller hvis tilladelse eller licens bliver opdateret, bør, med forbehold af en cost-benefit-analyse, der viser et cost-benefit-overskud, udstyres med højeffektive kraftvarmeanheder, hvor spildvarmen fra elproduktion kan genvindes. Tilsvarende bør andre anlæg med et betydeligt årligt gennemsnitligt energiinput udstyres med tekniske løsninger til udnyttelse af spildvarme fra anlægget, hvor cost-benefit-analysen viser et cost-benefit-overskud. Denne spildvarme kan overføres til steder, hvor der er et behov, gennem fjernvarmenet. De situationer, der udløser et krav om, at godkendelseskriterier skal

anvendes, vil generelt være situationer, der også udløser krav om godkendelse i henhold til direktiv 2010/75/EU og om bevilling i henhold til direktiv (EU) 2019/944.

- (102) Det kan være hensigtsmæssigt at placere elproduktionsanlæg, der er beregnet til at anvende geologisk lagring, der er tilladt i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF²⁹, på steder, hvor genvinding af spildvarmen gennem højeffektiv kraftvarmeproduktion eller ved fjernvarme- eller fjernkølenet ikke er omkostningseffektiv. Medlemsstaterne bør derfor kunne undtage disse anlæg fra kravet om at gennemføre en cost-benefit-analyse for at udstyre anlægget med udstyr, der giver mulighed for at genvinde spildvarmen ved hjælp af en højeffektiv kraftvarmehenhed. Det bør også være muligt at undtage elproduktionsanlæg til spids- og reservelast, der planlægges at være i drift mindre end 1500 driftstimer om året som rullende gennemsnit over en femårsperiode, fra kravet om også at producere varme.
- (103) Medlemsstaterne bør tilskynde til indførelse af foranstaltninger og procedurer til fremme af kraftvarmeanlæg med en samlet nominel indfyret termisk effekt på mindre end 5 MW med det formål at tilskynde til decentral energiproduktion.
- (104) For at gennemføre nationale omfattende vurderinger bør medlemsstaterne tilskynde til, at der foretages en vurdering af potentialet for højeffektiv kraftvarmeproduktion og effektiv fjernvarme og fjernkøling på regionalt og lokalt plan. Medlemsstaterne bør tage skridt til at fremme og lette realiseringen af det udpegede omkostningseffektive potentiale for højeffektiv kraftvarmeproduktion og effektiv fjernvarme og fjernkøling.

²⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/31/EF af 23. april 2009 om geologisk lagring af kuldioxid og om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF, 2001/80/EF, 2004/35/EF, 2006/12/EF, 2008/1/EF og forordning (EF) nr. 1013/2006 (EUT L 140 af 5.6.2009, s. 114).

(105) Kravene til effektiv fjernvarme og fjernkøling bør være i overensstemmelse med Unionens langsigtede klimapolitiske mål samt standarder og prioriteter på klima- og miljøområdet og overholde princippet om "ikke at gøre væsentlig skade" som omhandlet i forordning (EU) 2020/852. Alle fjernvarme- og fjernkølingssystemer bør stræbe mod bedre at kunne indgå i et samspil med andre dele af energisystemet for at optimere energianvendelsen og forebygge energispild, idet bygningers fulde potentiale til at lagre varme eller kulde udnyttes, herunder overskudsvarme fra servicefaciliteter og datacentre i nærheden. Det følger heraf, at effektive fjernvarme- og fjernkølingssystemer bør sikre øget primærenergieffektivitet og en gradvis integration af vedvarende energi og spildvarme og -kulde ***som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001***³⁰. Derfor bør der ved nærværende direktiv gradvist indføres strengere krav til varme- og køleforsyning – de bør finde anvendelse i specifikke fastlagte tidsperioder og bør finde varig anvendelse fra og med den 1. januar 2050.

(106) ***Principperne for beregning af andelen af varme eller kulde fra vedvarende energikilder i effektiv fjernvarme og fjernkøling bør være i overensstemmelse med direktiv (EU) 2018/2001 og Eurostats metoder til statistisk rapportering. I henhold til artikel 7, stk. 1, i direktiv (EU) 2018/2001 omfatter det endelige bruttoenergiforbrug fra vedvarende energikilder det endelige bruttoenergiforbrug fra vedvarende energikilder i varme- og kølesektoren. Et endeligt bruttoslutforbrug af energi af varme eller kulde i fjernvarme eller fjernkøling svarer til varme- eller kuldeenergiforsyning, der tilføres det net, der betjener slutkunderne eller energidistributørerne.***

³⁰ ***Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82).***

- (107) *Varmepumper har betydning for dekarboniseringen af varme- og køleforsyningen, også inden for fjernvarme. Metoden i bilag VII til direktiv (EU) 2018/2001 indeholder regler for at medregne energi opsamlet ved hjælp af varmepumper som energi fra vedvarende energikilder og forhindrer, at elektricitet fra vedvarende energikilder medregnes to gange. Med henblik på beregning af andelen af vedvarende energi i et fjernvarmenet bør al varme, der stammer fra varmepumpen og tilføres nettet, regnes som vedvarende energi, forudsat at varmepumpen opfylder kriterierne til minimumseffektivitet i bilag VII til direktiv (EU) 2018/2001 på installationstidspunktet.*
- (108) Højeffektiv kraftvarmeproduktion er blevet defineret ved de energibesparelser, som kan opnås ved kombineret produktion sammenholdt med separat produktion af varme og elektricitet. Kravene til højeffektiv kraftvarmeproduktion bør være i overensstemmelse med Unionens langsigtede klimapolitiske mål. Definitionerne af kraftvarmeproduktion og højeffektiv kraftvarmeproduktion i EU-lovgivningen bør ikke berøre anvendelsen i national lovgivning af andre definitioner til andre end de af den pågældende EU-lovgivning omfattede formål. Med henblik på at optimere energibesparelserne og undgå, at besparelsesmuligheder fortabes, bør der lægges størst mulig vægt på, hvordan kraftvarmeanhederne drives.
- (109) For at sikre gennemskueligheden og gøre det muligt for slutkunderne at vælge mellem el fra kraftvarmeproduktion og el produceret på anden måde, bør der udstedes oprindelsesgaranti for højeffektiv kraftvarmeproduktion på grundlag af harmoniserede referenceværdier for virkningsgraden. Oprindelsesgarantiordninger indebærer ikke i sig selv ret til at blive omfattet af de nationale støtteordninger. Det er vigtigt, at alle former for elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion kan omfattes af en oprindelsesgaranti. Der bør klart sondres mellem oprindelsesgarantier og salgbare certifikater.
- (110) Ikke mindst ved revisionen af de administrative procedurer for meddelelse af bevillinger til opførelse af kraftvarmefærker eller anlæg af dertil knyttede net bør der under anvendelse af "tænk småt først"-princippet tages hensyn til den særlige struktur i kraftvarmesektoren og fjernvarme- og fjernkølesektoren, som i vidt omfang består af producenter, der er SMV'er.

- (111) De fleste EU-virksomheder er SMV'er. De udgør et enormt energibesparelspotentiale for Unionen. For at hjælpe dem med at træffe energieffektivitetsforanstaltninger bør medlemsstaterne fastlægge gunstige rammer, der skal give SMV'er teknisk bistand og målrettet information.
- (112) Medlemsstaterne bør på grundlag af objektive, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende kriterier fastsætte bestemmelser vedrørende afholdelse og deling af omkostningerne ved nettilslutninger og netforstærkninger samt bestemmelser vedrørende tekniske tilpasninger, der er nødvendige for at integrere nye producenter af elektricitet produceret ved højeffektiv kraftvarmeproduktion, under hensyntagen til netregler og -retningslinjer udarbejdet i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943³¹ og (EF) nr. 715/2009³². Producenter af elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion bør kunne give tilslutningsarbejdet i udbud. Adgangen til forsyningsnettet for elektricitet, der produceres ved højeffektiv kraftvarmeproduktion, bør gøres lettere, navnlig for små kraftvarmeenheder og mikrokraftvarmeenheder. I overensstemmelse med artikel 3, stk. 2, i direktiv 2009/73/EF og artikel 9, stk. 2, i direktiv (EU) 2019/944 har medlemsstaterne mulighed for at pålægge virksomheder i henholdsvis elektricitets- og gassektoren offentlige serviceforpligtelser, herunder vedrørende energieffektivitet.
- (113) Det er nødvendigt at fastsætte bestemmelser vedrørende fakturering, et fælles kontaktpunkt, udenretslig tvistbilæggelse, energifattigdom og grundlæggende kontraktlige rettigheder med henblik på, hvor det er relevant, at tilpasse dem til de relevante bestemmelser vedrørende elektricitet i henhold til direktiv (EU) 2019/944 for at styrke forbrugerbeskyttelsen og give slutkunderne mulighed for at modtage hyppigere, klare og ajourførte oplysninger om deres forbrug af opvarmning, køling eller varmt brugsvand og for at regulere deres energiforbrug.

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (EUT L 158 af 14.6.2019, s. 54).

³² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 715/2009 af 13. juli 2009 om betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1775/2005 (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 36).

- (114) *Dette direktiv styrker beskyttelsen af forbrugerne, idet der indføres grundlæggende kontraktlige rettigheder for fjernvarme, fjernkøling og varmt brugsvand, der svarer til det niveau af rettigheder, beskyttelse og indflydelse, som slutbrugerne i elektricitetssektoren fik med direktiv (EU) 2019/944. Forbrugerne bør råde over letforståelige og utvetydige oplysninger om deres rettigheder. Der er flere faktorer, der afholder forbrugerne fra at tilgå, forstå og reagere på de forskellige kilder til markedsoplysninger, der er til rådighed. Indførelsen af grundlæggende kontraktlige rettigheder kan bl.a. være med til at sikre en korrekt forståelse af udgangspunktet for kvaliteten af de tjenester, som leverandøren tilbyder i kontrakten, herunder kvaliteten og karakteren af den energi, der leveres. Det kan også bidrage til at minimere skjulte eller ekstra omkostninger som en eventuel følge af indførelsen af enten opgraderede eller nye tjenester efter kontraktens undertegnelse uden kundens klare forståelse eller accept heraf. Disse tjenester kan bl.a. vedrøre den leverede energi, målings- og fakturerings tjenester, køb og installation eller hjælpeydelse og vedligeholdelsesservice samt omkostninger vedrørende nettet, måleanordninger, opvarmnings- og køleanlæg mv. Kravene vil være med til at forbedre sammenligneligheden af tilbud og sikre samme niveau af grundlæggende kontraktlige rettigheder for alle unionsborgere med hensyn til opvarmning, køling og varmt brugsvand, uden at det begrænser de nationale kompetencer.*
- (115) *I tilfælde af en planlagt afbrydelse af opvarmning, køling og varmt brugsvand bør leverandører give de berørte kunder passende oplysninger om alternative foranstaltninger såsom kilder til støtte for at undgå afbrydelser, forudbetalingssystemer, energisyn, energikonsulent ydelser, alternative betalingsplaner, rådgivning om gældsforvaltning eller udsættelse af afbrydelser.*
- (116) Effektive, uafhængige ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister, der er tilgængelige for alle forbrugere, såsom en energiombudsmand, et forbrugerorgan eller en regulerende myndighed, bør sikre en øget forbrugerbeskyttelse. Medlemsstaterne bør derfor indføre procedurer for en hurtig og effektiv klagebehandling.

- (117) Bidraget fra VE-fællesskaber i henhold til direktiv (EU) 2018/2001 og borgerenergifællesskaber i henhold til direktiv (EU) 2019/944 til opfyldelse af målene i den europæiske grønne pagt og klimaplanen bør anerkendes **og støttes aktivt**. Medlemsstaterne bør derfor tage hensyn til og fremme den rolle, som VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber spiller. Sådanne fællesskaber kan hjælpe medlemsstaterne med at nå målene i nærværende direktiv ved at fremme energieffektiviteten på lokalt plan eller i husholdningerne **og i offentlige bygninger i samarbejde med de lokale myndigheder**. De kan styrke og engagere forbrugerne og give visse grupper af privatkunder, herunder i rurale og fjerntliggende områder, mulighed for at deltage i energieffektivitetsprojekter og -tiltag, **som kan kombinere foranstaltninger med investeringer i vedvarende energi**. Energifællesskaber **kan have en vigtig rolle at spille med at uddanne borgerne og øge deres bevidsthed om foranstaltninger, der er udformet med henblik på at opnå energibesparelser. Hvis de får ordentlig støtte af medlemsstaterne, kan energifællesskaber** bidrage til at bekæmpe energifattigdom ved at fremme energieffektivitetsprojekter, lavere energiforbrug og lavere forsyningstariffer.
- (118) **Langsigtede adfærdssændringer med hensyn til energiforbruget kan opnås ved at styrke borgernes indflydelse. Energifællesskaber kan bidrage til at opnå langsigtede energibesparelser, navnlig blandt husholdninger, og en stigning i bæredygtige investeringer fra borgere og små virksomheder. Medlemsstaterne bør give borgerne mulighed for at indgå i sådanne tiltag gennem støtte til energiprojekter og -organisationer i lokalsamfundet. Desuden kan inddragelsesstrategier, hvor alle relevante interessenter på nationalt og lokalt plan inddrages i den politiske beslutningsproces, være en del af de lokale eller regionale dekarboniseringsplaner eller nationale bygningsrenoveringsplaner med det formål at øge bevidstheden, få tilbagemeldinger om politikker og forbedre offentlighedens accept.**

- (119) Bidraget fra one-stop-shopper eller lignende strukturer såsom mekanismer, der kan sætte flere målgrupper, herunder borgere, SMV'er og offentlige myndigheder, i stand til at udforme og gennemføre projekter og foranstaltninger vedrørende omstillingen til ren energi, bør anerkendes. ***Bidraget fra one-stop-shopper kan være meget vigtigt for sårbare kunder, da de kan modtage pålidelige og tilgængelige oplysninger om forbedringer af energieffektiviteten.*** Dette bidrag kan omfatte teknisk, administrativ og finansiell rådgivning og bistand, lettelse af de nødvendige administrative procedurer eller adgang til finansielle markeder, vejledning angående de EU- og nationale retlige rammer, herunder regler og kriterier for offentlige udbud, og EU-klassificeringssystemet.
- (120) Kommissionen bør vurdere virkningen af sine foranstaltninger til støtte for udviklingen af platforme eller fora, der blandt andet inddrager europæiske organer inden for den sociale dialog i at fremme uddannelsesprogrammer inden for energieffektivitet, og bør foreslå yderligere foranstaltninger, hvis det er relevant. Kommissionen bør også støtte de europæiske arbejdsmarkedsparters drøftelser om energieffektivitet, navnlig for sårbare kunder og slutbrugere, herunder dem, der er berørt af energifattigdom.
- (121) En retfærdig omstilling til en klimaneutral Union senest i 2050 er af central betydning for den europæiske grønne pagt. Ifølge den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017, er energi en af de basale tjenester, som alle har ret til adgang til. Støtte til adgang til disse tjenester skal være tilgængelig for dem, der har behov for det, ***navnlig i en situation med inflationspres og betydelige stigninger i energipriserne.***
- (122) Det er nødvendigt at sikre, at personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusstande og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, beskyttes og til dette formål sættes i stand til aktivt at deltage i de tiltag og foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten og tilknyttede forbrugerbeskyttelsesforanstaltninger eller informationsforanstaltninger, som medlemsstaterne gennemfører. ***Der bør udformes målrettede bevidstgørelseskampagner for at illustrere fordelene ved energieffektivitet og for at levere oplysninger om den økonomiske støtte, der er tilgængelig.***

- (123) Offentlige midler, der er til rådighed på EU-plan og nationalt plan, bør investeres strategisk i foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, navnlig til gavn for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusholdninger og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Medlemsstaterne bør drage fordel af ethvert finansielt bidrag, de måtte modtage fra Den Europæiske Socialfond oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/955³³, og af indtægter fra kvoter fra EU ETS. Disse indtægter vil hjælpe medlemsstaterne med at opfylde deres forpligtelse til at prioritere gennemførelsen af energieffektivitetsforanstaltninger og politiktiltag inden for rammerne af energispareforpligtelsen blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusholdninger og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, herunder dem, der bor i rurale og fjerntliggende regioner.
- (124) De nationale finansieringsordninger bør suppleres med passende ordninger for bedre information, teknisk og administrativ bistand og lettere adgang til finansiering, som vil danne grundlag for bedst muligt at udnytte de disponible midler, navnlig for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusholdninger og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri.
- (125) Medlemsstaterne bør styrke og beskytte alle mennesker ligeligt uanset køn, kønsidentitet, alder, handicap, race eller etnisk oprindelse, seksuel orientering, religion eller tro og sikre, at de personer, der er mest berørt, som i højere grad risikerer at blive berørt af energifattigdom, eller som er mest udsat for de negative virkninger af energifattigdom, beskyttes tilstrækkeligt. Desuden bør medlemsstaterne sikre, at energieffektivitetsforanstaltninger ikke forværrer eventuelle eksisterende uligheder, navnlig med hensyn til energifattigdom.
- (126) *I henhold til artikel 15, stk. 2, i direktiv 2012/27/EU har alle medlemsstater foretaget en vurdering af potentialet for energieffektivitet i deres gas- og elinfrastruktur og udpeget konkrete foranstaltninger og investeringer med henblik på indførelse af omkostningseffektive forbedringer af energieffektiviteten i netinfrastrukturen med en tidsplan for deres indførelse. Resultaterne af disse tiltag udgør et solidt grundlag***

³³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/955 af 10. maj 2023 om oprettelse af en social klimafond og om ændring af forordning (EU) 2021/1060 (EUT L 130 af 16.5.2023, s. 1).

*for anvendelsen af princippet om energieffektivitet først i deres netplanlægning,
netudvikling og investeringsbeslutninger.*

- (127) ■ Nationale energireguleringsmyndigheder **bør** anvende en integreret fremgangsmåde omfattende potentielle besparelser i energiforsyningen og slutanvendelsessektorerne. Uden at det berører forsyningssikkerheden, markedsintegrationen og de foregribende investeringer i offshorenets, der er nødvendige for at udbygge den vedvarende offshore-energi, bør de nationale energireguleringsmyndigheder sikre, at princippet om energieffektivitet først anvendes i planlægnings- og beslutningsprocesserne, og at nettariffer og -regler giver incitamenter til forbedringer af energieffektiviteten. Medlemsstaterne bør ligeledes sikre, at transmissions- og distributionssystemoperatørerne tager princippet om energieffektivitet først i betragtning. Dette vil bistå transmissions- og distributionssystemoperatørerne i deres overvejelser angående bedre energieffektivitetsløsninger og marginalomkostningerne ved indkøb af ressourcer på efterspørgselssiden samt de miljømæssige og socioøkonomiske virkninger af forskellige netinvesteringer og driftsplaner. En sådan tilgang kræver et skift fra det snævre økonomiske effektivitetsperspektiv til den maksimale sociale velfærd. Princippet om "energieffektivitet først" bør navnlig anvendes i forbindelse med opstillingen af scenarier for udvidelse af energiinfrastrukturen, hvor løsninger på efterspørgselssiden kan betragtes som rentable alternativer og må vurderes i tilstrækkelig grad, og bør indgå som en uadskillelig del af vurderingen af netplanlægningsprojekter. Anvendelsen heraf bør granskes af de nationale regulerende myndigheder.
- (128) Der bør være tilstrækkeligt mange pålidelige fagfolk med kompetencer inden for energieffektivitet til rådighed til at sikre en effektiv og rettidig gennemførelse af dette direktiv, eksempelvis med hensyn til overholdelse af kravene om energisyn og gennemførelse af ordninger for energispareforpligtelser. Medlemsstaterne bør derfor etablere certificering eller tilsvarende kvalifikation eller begge dele og passende uddannelsesordninger til leverandører af energitjenester, energisyn og andre foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten i nært samarbejde med arbejdsmarkedets parter, udbydere af uddannelse og andre relevante interessenter. Ordningerne bør vurderes hvert fjerde år fra december 2024 og om nødvendigt ajourføres for at sikre det nødvendige kompetenceniveau for leverandører af energitjenester, eksperter i udførelse af energisyn, ansvarlige for energistyringen og montører af bygningsdele.

- (129) Det er nødvendigt fortsat at udvikle markedet for energitjenester for at sikre, at der både efterspørges og udbydes energitjenester. Gennemsigtighed, eksempelvis ved hjælp af lister over certificerede leverandører af energitjenester og disponible standardkontrakter samt udveksling af bedste praksis og retningslinjer, bidrager meget til udbredelsen af energitjenester og kontrakter om energimæssig ydeevne og kan også bidrage til at stimulere efterspørgslen og øge tilliden til leverandører af energitjenester. Modtageren af en energitjeneste undgår investeringsomkostninger, når der foreligger en kontrakt om energimæssig ydeevne, ved at bruge en del af den økonomiske værdi af energibesparelsen til at betale den investering, der helt eller delvis finansieres af tredjepart. Dette kan bidrage til at tiltrække privat kapital, hvilket er afgørende for at øge renoveringsprocenten for bygninger i Unionen, tilføre markedet ekspertise og skabe innovative forretningsmodeller. Derfor bør der i forbindelse med erhvervsbygninger med et nytteetageareal på over **750 m²** pålægges en pligt til at vurdere gennemførligheden af at anvende kontrakter om energimæssig ydeevne i forbindelse med renovering. Dette er et skridt på vejen til at øge tilliden til energitjenesteselskaber og bane vejen for at udbygge sådanne projekter fremover.
- (130) I betragtning af de ambitiøse renoveringsmål for det næste årti, jf. renoveringsbølgen, er det nødvendigt at styrke den rolle, som uafhængige markedsformidlere, herunder one-stop-shopper eller lignende støttemekanismer, spiller for at stimulere markedsudviklingen på efterspørgsels- og udbudssiden og fremme indgåelse af kontrakter om energimæssig ydeevne med henblik på renovering af både private og offentlige bygninger. Lokale energimyndigheder kan spille en central rolle i den forbindelse og udpege og støtte etableringen af potentielle formidlere eller one-stop-shopper. ***Dette direktiv bør bidrage til at forbedre tilgængeligheden af produkter, tjenester og rådgivning, herunder ved at fremme iværksætteres potentiale til at udfylde hullerne på markedet og skabe innovative måder til at forbedre energieffektiviteten, samtidig med at princippet om ikkeforskelsbehandling respekteres.***
- (131) Kontrakter om energimæssig ydeevne påvirkes stadig af betydelige hindringer i flere medlemsstater på grund af de udestående lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige hindringer. Der må derfor tages fat på uklarhederne i de

nationale lovgivningsrammer, manglen på ekspertise, navnlig med hensyn til udbudsprocedurer, samt konkurrerende lån og tilskud.

- (132) Medlemsstaterne bør fortsat støtte den offentlige sektor i udbredelsen af kontrakter om energimæssig ydeevne ved at udarbejde standardkontrakter, hvori der tages hensyn til de tilgængelige europæiske eller internationale standarder, udbudsretningslinjer og vejledningen om den statistiske behandling af kontrakter om energimæssig ydeevne, der blev offentliggjort i maj 2018 af Eurostat og Den Europæiske Investeringsbank (EIB) angående behandlingen af kontrakter om energimæssig ydeevne i offentlige regnskaber, som har åbnet mulighed for at imødegå de resterende lovgivningsmæssige hindringer for disse kontrakter i medlemsstaterne.
- (133) Medlemsstaterne har truffet foranstaltninger for at udpege og afhjælpe lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige hindringer. Dog er der behov for at øge indsatsen med henblik på at fjerne reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige hindringer for brugen af kontrakter om energimæssig ydeevne og ordninger, som bidrager til at opnå energibesparelser, og som finansieres af tredjepart. Disse hindringer er bl.a. regnskabsregler og -praksis, der forhindrer, at de kapitalinvesteringer og årlige økonomiske besparelser, som er en følge af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, i passende omfang afspejles i regnskabet for hele investeringens levetid.
- (134) Medlemsstaterne anvendte de nationale energieffektivitetshandlingsplaner fra 2014 og 2017 til at rapportere om fremskridt med hensyn til at fjerne lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige hindringer for energieffektivitet for så vidt angår fordelingen af incitamenter mellem ejere og lejere eller mellem ejere af en bygning eller bygningsenhed. Medlemsstaterne bør fortsat arbejde i samme retning og udnytte potentialet for energieffektivitet i forbindelse med Eurostats statistikker fra 2016, navnlig det forhold, at mere end fire ud af ti europæere bor i lejligheder, og mere end tre ud af ti europæere er lejere.

- (135) Medlemsstaterne, *herunder regionale og lokale myndigheder*, bør opfordres til at gøre fuld brug af de EU-midler, som står til rådighed inden for rammerne af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 som fastlagt ved Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093³⁴, genopretnings- og resiliensfaciliteten *som oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241*³⁵ samt de finansielle instrumenter og den tekniske bistand, der foreligger inden for InvestEU-programmet som oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/523³⁶, for at udløse private og offentlige investeringer i foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten. Investeringer i energieffektivitet har potentiale til at bidrage til økonomisk vækst, beskæftigelse, innovation og en reduktion af energifattigdom i husholdningerne, og de yder derfor et positivt bidrag til økonomisk, social og territorial samhørighed og grøn genopretning. Energieffektivitetsforanstaltninger for offentlige bygninger og boliger samt udvikling af nye færdigheder *gennem udvikling af uddannelse, omskoling og opkvalificering af fagfolk, navnlig i job inden for bygningsrenovering*, for at fremme beskæftigelsen i sektoren for energieffektivitet er potentielle områder for finansiering. Kommissionen vil sikre synergier mellem de forskellige finansieringsinstrumenter, navnlig midlerne under delt forvaltning og direkte forvaltning såsom de centralt forvaltede programmer: Horisont Europa og Life samt mellem tilskud, lån og teknisk bistand for at maksimere deres løftestangseffekt for privat finansiering og deres indvirkning på opfyldelsen af målene for energieffektivitetspolitikken.
- (136) Medlemsstaterne bør tilskynde til anvendelse af finansieringsfaciliteter med henblik på at fremme dette direktivs mål. Sådanne finansieringsfaciliteter kunne omfatte finansielle bidrag og bøder i forbindelse med overtrædelse af visse bestemmelser i dette direktiv, ressourcer afsat til energieffektivitet i henhold til artikel 10, stk. 3, i

³⁴ Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 af 17. december 2020 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 (EUT L 433I af 22.12.2020, s. 11).

³⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

³⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/523 af 24. marts 2021 om oprettelse af InvestEU-programmet og om ændring af forordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107 af 26.3.2021, s. 30).

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF³⁷ og ressourcer afsat til energieffektivitet i de europæiske fonde og programmer og formålsbestemte europæiske finansielle instrumenter såsom den europæiske energisparefond.

- (137) Finansieringsfaciliteter kunne i givet fald baseres på ressourcer afsat til energieffektivitet fra EU-projektobligationer, ressourcer afsat til energieffektivitet fra EIB og andre europæiske finansielle institutioner, særlig Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD) og Europarådets Udviklingsbank, ressourcer lånefinansieret i finansielle institutioner, nationale ressourcer, bl.a. ved indførelse af lovgivnings- og skattemæssige rammer, der tilskynder til gennemførelse af initiativer og programmer vedrørende energieffektivitet, samt indtægter fra årlige emissionstildelinger i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 406/2009/EF³⁸.
- (138) Finansieringsfaciliteterne kunne navnlig anvende bidrag, ressourcer og indtægter fra disse ressourcer til at muliggøre og tilskynde til private kapitalinvesteringer, særlig ved at trække på institutionelle investorer, og anvende kriterier, der sikrer, at de tildelte midler fører til opnåelse af både miljømæssige og sociale mål, gøre brug af innovative finansieringsmekanismer, herunder lånegarantier for privat kapital, lånegarantier til fremme af indgåelse af kontrakter om energimæssig ydeevne, tilskud, rentelettede lån og formålsbestemte kreditlinjer, tredjeparters finansieringssystemer, som reducerer risiciene i forbindelse med energieffektivitetsprojekter, og give mulighed for omkostningseffektive renoveringer selv blandt husholdninger med lav og mellemhøj indkomst, være tilknyttet programmer eller myndigheder, som samler og vurderer kvaliteten af energispareprojekter, yder teknisk bistand, fremmer markedet for energitjenester og hjælper med at oparbejde forbrugerefterspørgsel efter energitjenester.
- (139) Finansieringsfaciliteterne kunne også tilvejebringe passende ressourcer til at støtte uddannelses- og certificeringsprogrammer, som forbedrer og attesterer færdigheder

³⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2003 om et system for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Unionen og om ændring af Rådets direktiv 96/61/EF (EUT L 275 af 25.10.2003, s. 32).

³⁸ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 406/2009/EF af 23. april 2009 om medlemsstaternes indsats for at reducere deres drivhusgasemissioner med henblik på at opfylde Fællesskabets forpligtelser til at reducere drivhusgasemissionerne frem til 2020 (EUT L 140 af 5.6.2009, s. 136).

med hensyn til energieffektivitet, tilvejebringe ressourcer til forskning i samt demonstration og fremskyndelse af anvendelsen af mindre teknologier og mikroteknologi til energiproduktion og optimere tilslutningen af disse generatorer til nettet, være tilknyttet programmer, som fremmer energieffektiviteten i alle boliger med henblik på at forebygge energifattigdom og stimulere udlejere til at gøre deres ejendomme så energieffektive som muligt, samt tilvejebringe passende ressourcer til fremme af den sociale dialog og fastlæggelse af standarder med henblik på at forbedre energieffektiviteten og sikre gode arbejdsforhold samt sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen.

- (140) Unionens finansieringsprogrammer, finansielle instrumenter og innovative finansieringsmekanismer, der står til rådighed, bør anvendes til at opfylde målet om at forbedre den energimæssige ydeevne for offentlige organers bygninger. I den henseende kan medlemsstaterne anvende deres indtægter fra årlige emissionstildelinger i henhold til beslutning nr. 406/2009/EF i forbindelse med udvikling af sådanne mekanismer på frivillig basis og under hensyntagen til nationale budgetregler. ***Kommissionen og medlemsstaterne bør sørge for, at de regionale og lokale myndigheder bliver tilstrækkeligt informeret om Unionens finansieringsprogrammer, finansielle instrumenter og innovative finansieringsmekanismer.***
- (141) Ved gennemførelsen af energieffektivitetsmålet bør Kommissionen holde øje med, hvilke virkninger de relevante foranstaltninger får for direktiv 2003/87/EF for at fastholde incitamenterne i EU ETS, der belønner CO₂-besparende investeringer, og forberede sektorerne i EU ETS på de innovationer, der kræves i fremtiden. Den vil skulle overvåge virkningerne for de industrisektorer, der er udsat for en betydelig risiko for kulstoflækage som angivet i bilaget til Kommissionens afgørelse 2014/746/EU³⁹, for at sikre, at nærværende direktiv fremmer og ikke hindrer udviklingen af disse sektorer.
- (142) Medlemsstaternes foranstaltninger bør understøttes af veltilrettelagte og effektive finansielle EU-instrumenter inden for rammerne af, InvestEU-programmet og af

³⁹ Kommissionens afgørelse 2014/746/EU af 27. oktober 2014 om opstilling af en liste over sektorer og delsektorer, der anses for at være udsat for en betydelig risiko for kulstoflækage, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF, for perioden 2015-2019 (EUT L 308 af 29.10.2014, s. 114).

finansiering fra EIB og EBRD, som bør støtte investeringer i energieffektivitet på alle trin i energikæden og anvende en omfattende cost-benefit-analyse med en model med differentierede kalkulationsrenter. Den finansielle støtte bør fokusere på omkostningseffektive metoder til at øge energieffektiviteten, hvilket ville føre til et fald i energiforbruget. EIB og EBRD bør sammen med nationale erhvervsfremmende banker tilrettelægge, skabe og finansiere programmer eller projekter, der er skræddersyet til effektivitetssektoren, herunder til energifattige husholdninger.

- (143) Tværsektoriel ret udgør et solidt grundlag for forbrugerbeskyttelse for en lang række eksisterende energitjenester, og denne udvikling forventes at fortsætte. Ikke desto mindre bør der fastsættes visse klare grundlæggende kontraktlige rettigheder for kunder. Forbrugerne bør råde over letforståelige og utvetydige oplysninger om deres rettigheder inden for energisektoren.
- (144) Med henblik på at kunne evaluere effektiviteten af dette direktiv bør der fastsættes et krav om at foretage en overordnet gennemgang af dette direktiv og om at fremlægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport senest den 28. februar 2027. Denne gennemgang bør muliggøre nødvendige tilpasninger, idet der også tages hensyn til økonomiske og innovative udviklinger.
- (145) Lokale og regionale myndigheder bør tildeles en ledende rolle i forbindelse med udviklingen og tilrettelæggelsen, gennemførelsen og vurderingen af de foranstaltninger, der er fastsat i dette direktiv, således at de er i stand til at tage behørigt hensyn til de særlige forhold, der kendetegner deres klima, kultur og samfund.
- (146) Som følge af de teknologiske fremskridt og den voksende andel af vedvarende energikilder i elproduktionssektoren bør standardkoefficienten for besparelser i kWh elektricitet revideres med henblik på at afspejle ændringer i primærenergifaktoren for elektricitet og andre energibærere. Beregningsmetoden er i overensstemmelse med Eurostats energibalancer og definitioner, med undtagelse af tildelingsmetoden for brændselsinput til varme og elektricitet i kombinerede kraftvarmeværker, for hvilken effektiviteten af det referencesystem, der kræves for tildelingen af brændstofforbrug, blev tilpasset Eurostats data for 2015 og 2020. Beregninger, som afspejler energimikset i primærenergifaktoren for elektricitet, baseres på årlige gennemsnitsværdier. Opgørelsesmetoden for "fysisk energiindhold" anvendes for

nuklear el- og varmeproduktion, og metoden for "teknisk konverteringseffektivitet" anvendes for produktion af elektricitet og varme fra fossile brændsler og biomasse. For ikkebrændbar vedvarende energi anvendes direkte ækvivalens baseret på den "samlede primærenergi" som metode. Til beregning af primærenergiandelen for elektricitet i kraftvarmeproduktion anvendes den i dette direktiv fastlagte metode. Der anvendes en gennemsnitlig markedsstilling snarere end en marginal. Konverteringseffektiviteten antages at være 100 % for ikkebrændbar vedvarende energi, 10 % for geotermiske kraftværker og 33 % for atomkraftværker. Beregningen af den samlede effektivitet for kraftvarmeproduktion baseres på de seneste data fra Eurostat. Der tages hensyn til konverterings-, transmissions- og distributionstab. Distributionstab for andre energibærere end elektricitet tages ikke i betragtning i beregningerne på grund af manglende pålidelige data og beregningens kompleksitet. Hvad angår systemgrænser, er primærenergifaktoren 1 for alle energikilder. Den valgte koefficient for primærenergifaktoren for elektricitet er gennemsnittet af 2024- og 2025-værdierne, da en fremadrettet primærenergifaktor vil være en mere passende indikator end en historisk indikator. Analysen omfatter medlemsstaterne og Norge. Datasættet for Norge er baseret på data fra ENTSO-E.

- (147) Energibesparelser, som er en følge af gennemførelsen af EU-ret, bør ikke medregnes, medmindre de stammer fra en foranstaltning, der går videre end det, der som minimum kræves af den pågældende EU-retsakt, enten ved at fastsætte mere ambitiøse energieffektivitetskrav på medlemsstatsplan eller ved at styrke foranstaltningens udbredelse. Bygninger rummer et betydeligt potentiale for yderligere at øge energieffektiviteten, og renovering af bygninger yder et vigtigt og langsigtet bidrag med stordriftsfordele til øgede energibesparelser. Det er derfor nødvendigt at tydeliggøre, at det er muligt at medregne alle energibesparelser som følge af foranstaltninger til fremme af renovering af eksisterende bygninger, forudsat at de overstiger de besparelser, som ville være fremkommet uden politiktiltaget, og forudsat at medlemsstaten dokumenterer, at den forpligtede, deltagende eller bemyndigede part faktisk har bidraget til opnåelsen af de energibesparelser, som er medregnet.
- (148) I overensstemmelse med Kommissionens meddelelse af 25. februar 2015 om "En rammestrategi for en modstandsdygtig energiunion med en fremadskuende klimapolitik" og principperne om bedre lovgivning bør der lægges større vægt på reglerne for overvågning og kontrol med henblik på gennemførelsen af ordninger for

energispareforpligtelser og alternative politiktiltag, herunder kravet om at kontrollere et statistisk repræsentativt udvalg af foranstaltninger.

- (149) Energi produceret på eller i bygninger ved hjælp af vedvarende energiteknologier reducerer mængden af energi leveret fra fossile brændsler. Reduktionen af energiforbruget og anvendelsen af energi fra vedvarende kilder i bygningssektoren er vigtige foranstaltninger til at reducere Unionens energiafhængighed og drivhusgasemissioner, navnlig i betragtning af de ambitiøse klima- og energimål, der er fastsat for 2030, og den globale forpligtelse, der blev påtaget inden for rammerne af Parisaftalen. Med henblik på deres kumulative energispareforpligtelse har medlemsstaterne mulighed for at medregne energibesparelser fra politiktiltag, der fremmer vedvarende teknologi for at opfylde deres energibesparelseskrav i overensstemmelse med den beregningsmetode, som er angivet i dette direktiv. Energibesparelser fra politiktiltag, som involverer direkte forbrænding af fossile brændsler, bør ikke medregnes.
- (150) Nogle af de ændringer, der indføres ved dette direktiv, kan gøre det påkrævet efterfølgende at ændre forordning (EU) 2018/1999 for at sikre sammenhæng mellem de to retsakter. Nye bestemmelser, primært vedrørende fastsættelse af nationale bidrag, mekanismer til afhjælpe underopfyldelse og rapporteringsforpligtelser, bør strømlines med og overføres til samme forordning, når denne er ændret. Nogle bestemmelser i forordning (EU) 2018/1999 bør muligvis også tages op til fornyet overvejelse i lyset af de foreslåede ændringer i dette direktiv. De yderligere rapporterings- og overvågningskrav bør ikke skabe nye sideløbende rapporteringssystemer, men bør være underlagt den eksisterende overvågnings- og rapporteringsramme i henhold til forordning (EU) 2018/1999.
- (151) For at fremme den praktiske gennemførelse af dette direktiv på nationalt, regionalt og lokalt plan bør Kommissionen fortsat støtte udvekslingen af erfaringer om praksis, benchmarking, netværksaktiviteter samt innovativ praksis via en onlineplatform.
- (152) Målene for dette direktiv, nemlig at opfylde Unionens mål for energieffektivitet og at bane vejen for yderligere energieffektivitetsforbedringer og for klimaneutralitet, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af handlingernes omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med

proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

- (153) For at muliggøre tilpasning til den tekniske udvikling og ændringer i fordelingen af energikilder bør beføjelsen til at vedtage retsakter delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF for så vidt angår gennemgangen af de harmoniserede referenceværdier for effektiviteten, der er fastsat på grundlag af dette direktiv, i overensstemmelse med værdier, beregningsmetoder, standardkoefficient for primærenergi og krav i bilagene til dette direktiv og med henblik på at supplere dette direktiv ved at fastlægge en fælles ordning i Unionen for vurdering af bæredygtigheden af datacentre på dens område. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning⁴⁰. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.
- (154) Forordning (EU) 2023/955 bør ændres for at tage hensyn til definitionen af energifattigdom i dette direktiv. Dette vil sikre konsistens, sammenhæng, komplementaritet og synergi mellem forskellige instrumenter og finansieringskilder, navnlig rettet mod husholdninger, der er berørt af energifattigdom.
- (155) Forpligtelsen til at gennemføre nærværende direktiv i national ret bør kun omfatte de bestemmelser, hvori der er foretaget indholdsmæssige ændringer i forhold til det tidligere direktiv. Forpligtelsen til at gennemføre de bestemmelser, der er uændrede, følger af det tidligere direktiv.

⁴⁰ EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

(156) Nærværende direktiv bør ikke berøre medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til de i bilag XVI, del B, angivne frister for gennemførelse af direktiverne i national ret —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

KAPITEL I

GENSTAND, ANVENDELSESOMRÅDE, DEFINITIONER OG ENERGIEFFEKTIVITETSMÅL

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Dette direktiv opstiller en fælles ramme af foranstaltninger til fremme af energieffektivitet i Unionen med henblik på at sikre, at Unionens mål for energieffektivitet nås, og det skaber grundlaget for yderligere forbedringer af energieffektiviteten. ***Formålet med denne fælles ramme er at bidrage til gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119⁴¹ og til Unionens energiforsyningsikkerhed ved at mindske dens afhængighed af energiimport, herunder fossile brændsler.***

Dette direktiv fastlægger regler beregnet til at gennemføre energieffektivitet på tværs af alle sektorer, fjerne hindringer på energimarkedet og overvinde markedssvigt, som hindrer en effektiv forsyning, ***transmission, lagring*** og anvendelse af energi. Det pålægger endvidere, at der fastsættes vejledende nationale energieffektivitetsbidrag for 2030.

Dette direktiv bidrager til gennemførelsen af princippet om energieffektivitet først og bidrager dermed også til Unionen som et inklusivt, retfærdigt og velstående samfund med en moderne, ressourceeffektiv og konkurrencedygtig økonomi.

2. De i dette direktiv fastsatte krav er minimumskrav og er ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller indfører strengere foranstaltninger. Sådanne

⁴¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 af 30. juni 2021 om fastlæggelse af rammerne for at opnå klimaneutralitet og om ændring af forordning (EF) nr. 401/2009 og (EU) 2018/1999 ("den europæiske klimalov") (EUT L 243 af 9.7.2021, s. 1).

foranstaltninger skal overholde EU-retten. Fastsætter national lovgivning strengere foranstaltninger, underretter medlemsstaten Kommissionen om denne lovgivning.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) "energi": energiprodukter som defineret i artikel 2, litra d), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008⁴²
- 2) "energieffektivitet først": energieffektivitet først som defineret i artikel 2, nr. 18), i forordning (EU) 2018/1999
- 3) "energisystem": et system, der primært er udformet til at levere energitjenester for at imødekomme slutbrugersektorerers efterspørgsel efter energi i form af varme, brændsler og elektricitet
- 4) ***"systemeffektivitet": udvælgelse af energieffektive løsninger, hvor de også giver mulighed for en omkostningseffektiv dekarboniseringsvej, yderligere fleksibilitet og effektiv ressourceanvendelse***
- 5) "primærenergiforbrug" eller "PEC": disponibel bruttoenergi, bortset fra international maritim bunkring, endeligt ikkeenergi-relateret forbrug og omgivelses**energi**
- 6) "slutforbrug af energi" eller "FEC": al energi leveret til industri, til transport, herunder energiforbrug i den internationale luftfart, til husholdninger, til offentlige og private tjenester, til landbrug, til skovbrug, til fiskeri samt til andre slutbrugersektorer, bortset fra energiforbrug i forbindelse med international maritim bunkring, omgivelses**energi** og leverancer til omdannelsessektoren og til energisektoren og transmissions- og distributionstab (som defineret i bilag A til forordning (EF) nr. 1099/2008)
- 7) ***"omgivelsesenergi": omgivelsesenergi som defineret i artikel 2, nr. 2), i direktiv (EU) 2018/2001***

⁴² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008 af 22. oktober 2008 om energistatistik (EUT L 304 af 14.11.2008, s. 1).

- 8) "energieffektivitet": forholdet mellem resultat i form af ydeevne, tjenester, varer eller energi og tilførsel i form af energi
- 9) "energibesparelser": en mængde sparet energi, der konstateres ved at måle eller anslå forbruget, eller begge dele, før og efter gennemførelsen af en foranstaltning til forbedring af energieffektiviteten, idet der korrigeres for eksterne forhold, der påvirker energiforbruget
- 10) "forbedring af energieffektiviteten": en forøgelse af energieffektiviteten som følge af en teknologisk, adfærdsmæssig eller økonomisk ændring
- 11) "energitjeneste": fysisk gavn, nytteværdi eller gode fremkommet ved at kombinere energi med energieffektiv teknik eller tiltag, der kan omfatte de drifts-, vedligeholdelses- og kontrolaktiviteter, der er nødvendige for at tilvejebringe tjenesten, som leveres på basis af en kontrakt, og som under normale omstændigheder har vist sig at medføre kontrollerbare forbedringer af energieffektiviteten eller primærenergibesparelser, der kan måles eller anslås
- 12) "offentlige organer": ***nationale, regionale eller lokale myndigheder og enheder, som finansieres og administreres direkte af disse myndigheder, men som ikke har en industriel eller kommerciel karakter***
- 13) "samlet nytteetageareal": etageareal i en bygning eller del af en bygning, hvor der anvendes energi til regulering af indeklimaet
- 14) "ordregivende myndigheder": ordregivende myndigheder som defineret i artikel 6, stk. 1, i direktiv 2014/23/EU, artikel 2, nr. 1), i direktiv 2014/24/EU og artikel 3, stk. 1, i direktiv 2014/25/EU
- 15) "ordregivende enheder": ordregivende enheder som defineret i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2014/23/EU og artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/25/EU
- 16) "energiledelsessystem": en samling af elementer i en strategi, der er indbyrdes forbundne eller påvirker hinanden, og som indgår i en plan med et fastsat mål, herunder overvågning af det faktiske energiforbrug, foranstaltninger, der træffes for at øge energieffektiviteten, og måling af fremskridt

- 17) "europæisk standard": en standard, der er vedtaget af Den Europæiske Standardiseringsorganisation, Den Europæiske Komité for Elektroteknisk Standardisering eller Det Europæiske Standardiseringsinstitut for Telekommunikation, og som er stillet til rådighed for offentlig brug
- 18) "international standard": en standard, der er vedtaget af Den Internationale Standardiseringsorganisation, og som er gjort offentlig tilgængelig
- 19) "forpligtet part": en energidistributør, energileverandør i detaileddet eller transmissionssystemoperatør, **der** er bundet af den nationale ordning for energispareforpligtelser, jf. artikel 9
- 20) "bemyndiget part": en juridisk person, der er tillagt delegerede beføjelser af en regering eller et andet offentligt organ til at udvikle, forvalte eller anvende en finansieringsordning på vegne af denne regering eller et andet offentligt organ
- 21) "deltagende part": en virksomhed eller et offentligt organ, der har forpligtet sig til at nå visse mål i henhold til en frivillig aftale, eller som er omfattet af et nationalt politisk lovgivningsinstrument
- 22) "offentlig gennemførelsesmyndighed": et offentligretligt organ, der har ansvaret for at udføre eller overvåge energi- eller CO₂-beskatning, finansielle ordninger og instrumenter, skattemæssige incitamenter, standarder og normer, energimærkningsordninger eller uddannelse
- 23) "politiktiltag": et lovgivningsmæssigt, finansielt, skattemæssigt, frivilligt eller informationsformidlende instrument, der formelt er oprettet og gennemført i en medlemsstat for at skabe gunstige rammer, krav eller incitamenter, der kan få markedsaktørerne til at levere og købe energitjenester og iværksætte andre foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten
- 24) "individuel foranstaltning": en foranstaltning, der medfører kontrollerbare forbedringer af energieffektiviteten, der kan måles eller anslås, og som iværksættes som følge af et politiktiltag

- 25) "energidistributør": en fysisk eller juridisk person, herunder en distributionssystemoperatør, der er ansvarlig for transport af energi med henblik på levering til slutkunder eller til distributionsstationer, der sælger energi til slutkunder
- 26) "distributionssystemoperatør": distributionssystemoperatør som defineret i artikel 2, nr. 29), i direktiv (EU) 2019/944, hvad angår elektricitet, eller artikel 2, nr. 6), i direktiv 2009/73/EF, hvad angår gas
- 27) "energileverandør i detaillerede": en fysisk eller juridisk person, der sælger energi til slutkunder
- 28) "slutkunde": en fysisk eller juridisk person, der køber energi til egen slutanvendelse
- 29) "leverandør af energitjenester": en fysisk eller juridisk person, der leverer energitjenester eller foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten til en slutkundes facilitet eller lokaler
- 30) ***"små og mellemstore virksomheder" eller "SMV'er": virksomheder som defineret i artikel 2, stk. 1, i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF⁴³***
- 31) ***"mikrovirksomhed": en virksomhed som defineret i artikel 2, stk. 3, i bilaget til henstilling 2003/361/EF***
- 32) "energisyn": en systematisk fremgangsmåde, der har til formål at opnå tilstrækkelig viden om energiforbrugsprofilen for en bygning eller gruppe af bygninger, en industri- eller handelsvirksomheds drift eller anlæg eller en privat eller offentlig tjeneste, at identificere og kvantificere mulighederne for omkostningseffektive energibesparelser ved at udpege potentialet for omkostningseffektiv anvendelse eller produktion af vedvarende energi og at aflægge rapport om resultaterne
- 33) "kontrakt om energimæssig ydeevne": en kontraktlig ordning mellem modtageren og leverandøren af en foranstaltning til forbedring af energieffektiviteten, som kontrolleres og overvåges under hele kontraktens løbetid, hvor bygge- og anlægsarbejder, leverancerne eller tjenesterne i den samme foranstaltning bliver

⁴³ ***Kommissionens henstilling af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).***

betalt i forhold til en aftalt grad af forbedring af energieffektiviteten eller et andet
aftalt kriterium for den energimæssige ydeevne, f.eks. økonomiske besparelser

- 34) "intelligent målersystem": intelligent målersystem som defineret i artikel 2, nr. 23), i direktiv (EU) 2019/944 eller intelligent målersystem som omhandlet i direktiv 2009/73/EF
- 35) "transmissionssystemoperatør": transmissionssystemoperatør som defineret i artikel 2, nr. 35), i direktiv (EU) 2019/944 hvad angår elektricitet og artikel 2, nr. 4), i direktiv 2009/73/EF hvad angår gas
- 36) "kraftvarmeproduktion": samtidig produktion af termisk energi og elektrisk eller mekanisk energi i en og samme proces
- 37) "økonomisk begrundet efterspørgsel": den efterspørgsel, der ikke overstiger behovet for opvarmning eller køling, og som ellers ville kunne imødekommes på markedets betingelser gennem andre energiproduktionsprocesser end kraftvarmeproduktion
- 38) "nyttevarme": varme, der produceres i en kraftvarmeproduktionsproces, med henblik på tilfredsstillelse af en økonomisk begrundet efterspørgsel efter varme eller køling
- 39) "el fra kraftvarmeproduktion": el, der produceres ved en proces, der er knyttet til produktionen af nyttevarme og beregnes i overensstemmelse med de generelle principper i bilag II
- 40) "højeffektiv kraftvarmeproduktion": kraftvarmeproduktion, der opfylder kriterierne i bilag III
- 41) "samlet effektivitet": den årlige sum af el-, mekanisk energi- og nyttevarmeproduktion divideret med forbruget af brændsel til varmeproduktionen i en kraftvarmeproduktionsproces og til bruttoelektricitets- og mekanisk energiproduktion
- 42) "el/varmeforhold": forholdet mellem el fra kraftvarmeproduktion og nyttevarme ved fuld kraftvarmeproduktion på baggrund af driftsdata for den bestemte enhed
- 43) "kraftvarmeenhed": en enhed, der kan anvendes til kraftvarmeproduktion
- 44) "små kraftvarmeenheder": kraftvarmeenheder med en installeret kapacitet på mindre end 1 MWe

- 45) "mikrokraftvarmeenhed": kraftvarmeenhed med en maksimal kapacitet på mindre end 50 kW_e
- 46) "effektiv fjernvarme og fjernkøling": et fjernvarme- eller fjernkølesystem, der opfylder de kriterier, som er fastsat i artikel 26
- 47) "effektiv opvarmning og køling": en mulighed for opvarmning og køling, som sammenlignet med et grundscenarie, der afspejler en business-as-usual-situation, målbart reducerer den tilførsel af primærenergi, der er påkrævet for på en omkostningseffektiv måde at forsyne en enhed af leveret energi inden for en relevant systemgrænse som vurderet i den cost-benefit-analyse, som er omhandlet i dette direktiv, under hensyntagen til påkrævet energi i forbindelse med udvinding, omdannelse, transport og distribution
- 48) "effektiv individuel opvarmning og køling": en forsyningsmulighed inden for individuel opvarmning og køling, som sammenlignet med effektiv fjernvarme og fjernkøling målbart reducerer den tilførsel af ikkevedvarende primærenergi, der er påkrævet for at forsyne en enhed af leveret energi inden for en relevant systemgrænse, eller som kræver den samme tilførsel af ikkevedvarende primærenergi men til en lavere pris, under hensyntagen til påkrævet energi i forbindelse med udvinding, omdannelse, transport og distribution
- 49) "datacenter": *datacenter som defineret i bilag A, punkt 2.6.3.1.16, til forordning (EF) nr. 1099/2008*
- 50) "omfattende renovering": en renovering, hvis omkostninger overstiger 50 % af investeringsomkostningerne for en ny lignende enhed
- 51) "aggregator": uafhængig aggregator som defineret i artikel 2, nr. 19), i direktiv (EU) 2019/944
- 52) "energifattigdom": en husholdnings manglende adgang til væsentlige energitjenester, *hvor sådanne tjenester sikrer grundlæggende niveauer og* ordentlige leve- og sundheds*standarder*, herunder tilstrækkelig *opvarmning, varmt vand*, køling, belysning og energi til elapparater, i den relevante nationale kontekst, eksisterende *national* socialpolitik og andre relevante *nationale* politikker *som følge af en kombination af faktorer, herunder som minimum utilstrækkelige økonomiske*

midler, utilstrækkelig disponibel indkomst, høje energiudgifter og dårlig energieffektivitet i boliger

- 53) "slutbruger": en fysisk eller juridisk person, der køber opvarmning, køling eller varmt brugsvand til eget brug, eller en fysisk eller juridisk person, der bebor en individuel bygning eller enhed i en ejendom med flere lejligheder eller bygninger til flere formål, som forsynes med opvarmning, køling eller varmt brugsvand fra en central kilde, når en sådan person ikke har en direkte eller individuel kontrakt med energileverandøren
- 54) "fordeling af incitamenter": manglende retfærdig og rimelig fordeling af finansielle forpligtelser og belønninger i forbindelse med investeringer i energieffektivitet blandt de berørte aktører, f.eks. ejere og lejere eller de forskellige ejere af bygningsenheder eller ejere og lejere eller forskellige ejere af ejendomme med flere lejligheder eller bygninger til flere formål
- 55) ***"inddragelsesstrategi": strategi, hvor der opstilles mål, udvikles teknikker og fastlægges en proces, hvor alle relevante interessenter på nationalt eller lokalt plan, herunder civilsamfundets repræsentanter såsom forbrugerorganisationer, inddrages i den politiske beslutningsproces med henblik på at øge bevidstheden og få tilbagemeldinger om sådanne politikker og forbedre deres offentlige accept***
- 56) "statistisk signifikant andel og en repræsentativ prøve af foranstaltningerne til forbedring af energieffektiviteten": en andel og en prøve, der kræver udtagelse af en delmængde af en statistisk population af de pågældende energibesparende foranstaltninger på en sådan måde, at den afspejler hele populationen af alle energibesparende foranstaltninger og dermed gør det muligt at drage rimeligt pålidelige konklusioner med hensyn til tilliden til foranstaltningerne som helhed.

Artikel 3

Princippet om energieffektivitet først

1. I overensstemmelse med princippet om energieffektivitet først sikrer medlemsstaterne, at energieffektivitetsløsninger, ***herunder ressourcer og systemfleksibilitet på efterspørgselssiden, vurderes*** i forbindelse med planlægning, politikker og større investeringsbeslutninger ***til en værdi af mere end 100 000 000 EUR hver eller 175 000 000 EUR for transportinfrastrukturprojekter***, der vedrører følgende sektorer:

- a) energisystemer, og
- b) sektorer uden for energisektoren, hvis disse sektorer har en indvirkning på energiforbruget og energieffektiviteten, *herunder bygninger, transport, vand, informations- og kommunikationsteknologi (IKT), landbrug og finansielle sektorer.*

2. *Senest den ... [fire år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden] foretager Kommissionen en vurdering af tærsklerne i stk. 1 med henblik på nedjustering, idet der tages hensyn til den mulige udvikling i økonomien og på energimarkedet. Kommissionen forelægger senest den ... [fem år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden] Europa-Parlamentet og Rådet en rapport, eventuelt ledsaget af lovgivningsmæssige forslag.*
3. *Ved anvendelsen af denne artikel tilskyndes medlemsstaterne til at følge Kommissionens henstilling (EU) 2021/1749⁴⁴.*
4. Medlemsstaterne sikrer, at de *kompetente myndigheder overvåger* anvendelsen af princippet om energieffektivitet først, *herunder, hvor det er relevant, sektorintegration og tværsektorielle indvirkninger*, i det omfang politik, planlægning og investeringsbeslutninger er underlagt krav om godkendelse og overvågning.
5. Ved anvendelsen af princippet om energieffektivitet først skal medlemsstaterne:
 - a) fremme og, hvor der er behov for cost-benefit-analyser, sikre anvendelsen af *og offentliggørelsen af* cost-benefit-metoder, der gør det muligt at foretage en korrekt vurdering af *de* generelle fordele ved energieffektivitetsløsninger, *hvor det er relevant, under hensyntagen til hele livscyklussen og det langsigtede perspektiv, system- og omkostningseffektivitet, forsyningssikkerhed og kvantificering* ud fra et samfundsmæssigt, *sundhedsmæssigt, økonomisk og klimaneutralt* perspektiv *samt principperne om bæredygtighed og cirkulær økonomi i omstillingen til klimaneutralitet*
 - b) *tage højde for indvirkningen på energifattigdom*
 - c) udpege en enhed *eller enheder*, der har ansvaret for at overvåge anvendelsen af princippet om energieffektivitet først samt *de lovgivningsmæssige rammes, herunder finansforordningernes*, planlægningens, politikkers og de i stk. 1

⁴⁴ Kommissionens henstilling (EU) 2021/1749 af 28. september 2021 om energieffektivitet først: fra principper til praksis – retningslinjer for og eksempler på gennemførelsen af princippet i beslutningstagningen inden for energisektoren og andet (EUT L 350 af 4.10.2021, s. 9).

omhandlede **større** investeringsbeslutningers indvirkning på energiforbrug,
energieffektivitet **og energisystemer**

d) rapportere til Kommissionen som led i de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter i overensstemmelse med artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999 om, hvordan der på nationalt og, ***hvor det er relevant***, regionalt og ***lokalt*** plan er taget hensyn til princippet ***om energieffektivitet først*** i forbindelse med planlægning, politikker og større investeringsbeslutninger i relation til de nationale og regionale energisystemer, ***herunder som minimum følgende***:

- i) ***en vurdering af anvendelsen af og fordelene ved princippet om energieffektivitet først i energisystemer, navnlig i relation til energiforbrug***
- ii) ***en liste over foranstaltninger til afskaffelse af alle unødvendige lovgivningsmæssige eller ikkelovgivningsmæssige hindringer for gennemførelsen af princippet om energieffektivitet først og løsninger på efterspørgselssiden gennem identificering af national lovgivning og nationale foranstaltninger, der strider mod princippet om energieffektivitet først.***

6. ***Senest den ... [6 måneder efter datoen for dette direktivs ikrafttræden] vedtager Kommissionen retningslinjer, der fastsætter en fælles overordnet ramme, der omfatter tilsyn og den overvågnings- og rapporteringsprocedure, som medlemsstaterne kan anvende ved udformningen af de i stk. 5, litra a), omhandlede cost-benefit-metoder, med henblik på at sikre sammenlignelighed og samtidig give medlemsstaterne mulighed for at tilpasse sig til de nationale og lokale omstændigheder.***

Artikel 4

Energieffektivitetsmål

1. Medlemsstaterne sikrer i fællesskab en reduktion af energiforbruget på mindst **11,7 %** i 2030 i forhold til fremskrivningerne i EU's referencescenarie fra 2020, således at Unionens slutforbrug af energi ikke overstiger **763 Mtoe**. **Medlemsstaterne gør en indsats for i fællesskab at bidrage til, at Unionens vejledende mål** for primærenergiforbrug ikke **overstiger 992,5 Mtoe** i 2030.
2. Hver medlemsstat fastsætter **et vejledende** nationalt energieffektivitets**bidrag baseret på slutforbrug af energi** med henblik på i fællesskab at nå Unionens bindende mål for **slutforbruget af energi**, som er omhandlet i denne artikels stk. 1, **og gør en indsats for i fællesskab at bidrage til Unionens vejledende mål for primærenergiforbrug som omhandlet i nævnte stykke**. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om disse bidrag tillige med en vejledende forløbskurve for disse bidrag som led i ajourføringerne af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, og i deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i henhold til artikel 3 og 7-12 i nævnte forordning. I forbindelse med underretningen skal medlemsstaterne **også udtrykke deres bidrag i form af et absolut tal for primærenergiforbruget i 2030**. Når medlemsstaterne fastsætter deres vejledende nationale energieffektivitetsbidrag, skal de tage hensyn til kravene i nærværende artikels stk. 3 og forklare, hvordan og på grundlag af hvilke data disse bidrag er blevet beregnet. Med henblik herpå **kan de anvende formelen i bilag I til dette direktiv**.

Medlemsstaterne angiver andelene af primærenergiforbruget og slutforbruget af energi i slutanvendelsessektorerne som fastlagt i forordning (EF) nr. 1099/2008, herunder industri-, bolig-, service- og transportsektoren, i deres nationale energieffektivitetsbidrag. Medlemsstaterne angiver også prognoser for energiforbruget inden for IKT.

3. Ved fastsættelsen af deres vejledende nationale energieffektivitetsbidrag, jf. stk. 2, tager medlemsstaterne hensyn til:
- a) Unionens bindende mål for **slutforbruget af energi** i 2030 på maksimalt **763** Mtoe og målet for primærenergiforbrug på **992,5** Mtoe, jf. stk. 1
 - b) de foranstaltninger, der er fastsat i dette direktiv
 - c) andre foranstaltninger til fremme af energieffektivitet i medlemsstaterne og på EU-plan
 - d) alle relevante faktorer, der påvirker effektivitetsindsatsen **■** :
 - i) **tidlige bestræbelser og tiltag inden for energieffektivitet**
 - ii) den rimelige fordeling af indsatsen i hele Unionen
 - iii) økonomiens energiintensitet
 - iv) resterende potentiale for omkostningseffektive energibesparelser
 - e) andre nationale forhold, der påvirker energiforbruget, navnlig:
 - i) udviklingen i og prognoser for BNP **og demografiske** forhold
 - ii) ændringer i import og eksport af energi, udviklingen i energimikset og ibrugtagningen af nye bæredygtige brændsler
 - iii) udviklingen inden for alle former for vedvarende energikilder, atomenergi, CO₂-opsamling og -lagring, og

- iv) dekarboniseringen af energiintensive industrier
- v) *ambitionsniveauet i de nationale dekarboniserings- eller klimaneutralitetsplaner*
- vi) *det økonomiske potentiale for energibesparelser*
- vii) *nuværende klimatiske forhold og prognosticerede klimaændringer.*

4. *Når en medlemsstat anvender kravene i stk. 3, sikrer denne, at dens bidrag i Mtoe ikke er mere end 2,5 % over, hvad bidraget ville have været, hvis det havde været resultatet af formelen i bilag I.*

5. *Kommissionen vurderer, om medlemsstaternes samlede bidrag som minimum svarer til Unionens bindende mål for slutforbrug af energi som fastsat i denne artikels stk. 1. Hvis Kommissionen som led i sin vurdering af udkastene til ajourførte nationale energi- og klimaplaner, jf. artikel 9, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, og under alle omstændigheder senest den 1. marts 2024 under hensyntagen til det ajourførte EU-referencescenarie fra 2020 i henhold til nærværende stykke, konkluderer, at det er utilstrækkeligt, forelægger den hver medlemsstat et korrigeret vejledende nationalt energieffektivitetsbidrag med henblik på slutforbruget af energi på grundlag af:*

- a) *den resterende samlede reduktion af slutforbruget af energi, der er nødvendig for at nå Unionens bindende mål i stk. 1*
- b) *den relative drivhusgasintensitet pr. BNP-enhed i 2019 blandt de berørte medlemsstater*
- c) *de pågældende medlemsstaters BNP i 2019.*

Inden anvendelsen af formelen i bilag I til den mekanisme, der er fastsat i dette stykke, og under alle omstændigheder senest den 30. november 2023 ajourfører Kommissionen EU-referencescenariet fra 2020 på grundlag af de seneste data fra Eurostat, som medlemsstaterne har indberettet, i overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, litra b), og artikel 14 i forordning (EU) 2018/1999.

Uanset dette direktivs artikel 37 meddeler medlemsstater, der ønsker at ajourføre deres vejledende nationale energieffektivitetsbidrag i henhold til nærværende artikels stk. 2 ved hjælp af det ajourførte EU-referencescenarie fra 2020, deres ajourførte vejledende nationale energieffektivitetsbidrag senest den 1. februar 2024. Hvis en medlemsstat ønsker at ajourføre sit vejledende nationale energieffektivitetsbidrag, sikrer denne, at dens bidrag i Mtoe ikke er mere end 2,5 % over, hvad bidraget ville have været, hvis det havde været resultatet af formelen i bilag I ved anvendelse af det ajourførte EU-referencescenarie fra 2020.

Medlemsstater, som af Kommissionen har fået forelagt et korrigeret vejledende nationalt energieffektivitetsbidrag, ajourfører deres vejledende nationale energieffektivitetsbidrag i henhold til denne artikels stk. 2 med det korrigerede vejledende nationale energieffektivitetsbidrag med henblik på slutforbruget af energi sammen med en ajourføring af deres vejledende forløbskurve for disse bidrag og, hvor det er relevant, deres yderligere foranstaltninger som led i ajourføringerne af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999.

Kommissionen pålægger i overensstemmelse med nævnte forordning medlemsstaterne, at de straks forelægger deres korrigerede vejledende energieffektivitetsbidrag og, hvor det er relevant, deres yderligere foranstaltninger for at sikre anvendelsen af den mekanisme, der er fastsat i nærværende stykke.

Når en medlemsstat har givet underretning om et vejledende nationalt energieffektivitetsbidrag med henblik på slutforbruget af energi i Mtoe, der svarer til eller er lavere end, hvad det ville have været, hvis det havde været resultatet af formelen i bilag I, ændrer Kommissionen ikke dette førnævnte bidrag.

Ved anvendelse af mekanismen i dette stykke sikrer Kommissionen, at der ikke er nogen forskel mellem summen af alle medlemsstaternes nationale bidrag og Unionens bindende mål, der er fastsat i stk. 1.

6. Hvis Kommissionen på grundlag af sin vurdering i henhold til artikel 29, stk. 1 og 3, i forordning (EU) 2018/1999 konkluderer, at der ikke er gjort tilstrækkelige fremskridt med hensyn til at opfylde energieffektivitetsbidragene, sikrer de medlemsstater, der ligger over deres vejledende forløb **med henblik på slutforbruget af energi**, jf. nærværende artikels stk. 2, at der gennemføres yderligere foranstaltninger senest et år efter datoen for modtagelsen af Kommissionens vurdering for at sikre, at de kommer tilbage på rette spor til at yde deres energieffektivitetsbidrag. Disse yderligere foranstaltninger omfatter, men er ikke begrænset til **mindst én af** følgende foranstaltninger:

- a) nationale foranstaltninger, der giver yderligere energibesparelser, herunder styrket projektudviklingsbistand til gennemførelse af energieffektivitetsfremmende foranstaltninger
- b) forøgelse af energispareforpligtelsen i dette direktivs artikel 8
- c) tilpasning af forpligtelsen for den offentlige sektor
- d) ydelse af et frivilligt finansielt bidrag til den nationale energieffektivitetsfond, jf. dette direktivs artikel 30, eller et andet finansieringsinstrument, der er øremærket til energieffektivitet, hvor de årlige finansielle bidrag skal svare til de investeringer, der er nødvendige for at nå den vejledende forløbskurve.

Hvis en medlemsstats slutforbrug af energi ligger over dens vejledende forløbskurve **med henblik på slutforbruget af energi**, jf. denne artikels stk. 2, medtager den i sin integrerede nationale energi- og klimastatusrapport, der er forelagt i henhold til artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999, en redegørelse for **de foranstaltninger**, den vil **træffe for at** dække efterslæbet for at sikre, at dens nationale energieffektivitetsbidrag nås, **og omfanget af energibesparelser, som hver foranstaltning ventes at medføre**.

Kommissionen vurderer, om de nationale foranstaltninger, der er omhandlet i dette stykke, er tilstrækkelige til at nå Unionens energieffektivitetsmål. Hvis de nationale foranstaltninger vurderes at være utilstrækkelige, foreslår Kommissionen i det relevante omfang foranstaltninger og udøver sin beføjelse på EU-plan for navnlig at sikre, at Unionens 2030-mål for energieffektivitet opfyldes.

7. Kommissionen vurderer senest den 31. december 2026 eventuelle metoderelaterede ændringer i de data, der indberettes i henhold til forordning (EF) nr. 1099/2008, hvad angår metoden til beregning af energibalancen og i energimodellerne for europæisk energianvendelse og foreslår om nødvendigt tekniske justeringer af beregningen af Unionens 2030-mål med henblik på at opretholde det ambitionsniveau, som er fastsat i denne artikels stk. 1.

KAPITEL II

DEN OFFENTLIGE SEKTORS ROLLE SOM FORBILLEDE

Artikel 5

Den offentlige sektors førende rolle med hensyn til energieffektivitet

1. Medlemsstaterne sørger for, at alle offentlige organers samlede slutforbrug af energi under ét reduceres med mindst **1,9 %** hvert år sammenlignet med 2021.

Medlemsstaterne kan vælge at undtage offentlig transport eller de væbnede styrker fra forpligtelsen i første afsnit. Med henblik på første og andet afsnit fastsætter medlemsstaterne et grundscenarie, som omfatter alle offentlige organers slutforbrug af energi, undtagen inden for offentlig transport eller de væbnede styrker, for 2021. Reduktion af energiforbruget inden for offentlig transport og de væbnede styrker er vejledende og kan stadig medregnes i opfyldelsen af forpligtelsen i første afsnit, selv om den er udelukket fra grundscenariet i henhold til denne artikel.

2. *Det i stk. 1 fastsatte mål er vejledende i en overgangsperiode, der slutter den ... [fire år efter dette direktivs ikrafttræden]. Medlemsstaterne kan i denne overgangsperiode anvende anslåede forbrugsoplysninger, og senest samme dato justerer medlemsstaterne grundscenariet og tilpasser det anslåede slutforbrug af energi for alle offentlige organer til det faktiske slutforbrug af energi for alle offentlige organer.*

3. ***Forpligtelsen i stk. 1 omfatter indtil den 31. december 2026 ikke offentlige organers energiforbrug i lokale administrative enheder med en befolkning på under 50 000 indbyggere, og indtil den 31. december 2029 offentlige organers energiforbrug i lokale administrative enheder med en befolkning på under 5 000 indbyggere.***
4. En medlemsstat kan tage hensyn til klimavariationer, når den beregner sine offentlige organers slutforbrug af energi.
5. Medlemsstaterne medtager i de ajourføringer, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, af deres nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i henhold til artikel 3 og 7-12 i nævnte forordning, den reduktion af energiforbruget, som ***alle offentlige organer opdelt efter sektor*** skal opnå og de foranstaltninger, som de planlægger at vedtage med henblik på at opnå disse reduktioner. Som led i medlemsstaternes integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i henhold til artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999, aflægges de rapport til Kommissionen om den reduktion af slutforbruget af energi, der er opnået hvert år.
6. Medlemsstaterne sikrer, at de regionale og lokale myndigheder fastsætter specifikke energieffektivitetsforanstaltninger i deres ***langsigtede planlægningsværktøjer såsom dekarboniseringsplaner eller planer for bæredygtig energi*** efter høring af ***relevante*** interessenter, ***herunder, hvor det er relevant, energimyndigheder,*** og offentligheden, herunder navnlig ***sårbare*** grupper, som er i risiko for at blive berørt af energifattigdom, eller som er mere udsatte over for virkningerne heraf.

Medlemsstaterne sikrer også, at de kompetente myndigheder træffer foranstaltninger til at afbøde væsentlige negative direkte eller indirekte virkninger af energieffektivitetsforanstaltninger på energifattige, lavindkomsthusholdninger eller sårbare grupper, når de udformer og gennemfører energieffektivitetsforanstaltninger.

7. Medlemsstaterne støtter de offentlige organer. En sådan støtte kan, *uden at det berører statsstøttere reglerne, omfatte finansiel og teknisk støtte* med henblik på at udbrede foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten *og tilskynde offentlige organer til at tage hensyn til de bredere fordele, der rækker ud over energibesparelser, f.eks. kvaliteten af indeklima*, herunder på regionalt og lokalt plan, ved at udstikke retningslinjer, der fremmer kompetenceopbygning, *erhvervelse af færdigheder* og uddannelsesmuligheder samt tilskynder til samarbejde mellem offentlige organer.
8. Medlemsstaterne tilskynder offentlige organer til at tage hensyn til CO₂-emissioner over hele livscyklussen *samt de økonomiske og sociale fordele* for deres offentlige organers investeringer og politiske aktiviteter.
9. *Medlemsstaterne tilskynder de offentlige organer til at forbedre den energimæssige ydeevne i bygninger, der ejes eller benyttes af offentlige organer, herunder ved udskiftning af gamle og ineffektive varmeanlæg.*

Artikel 6

Offentlige organers bygninger som forbillede

1. Uden at det berører artikel 7 i direktiv 2010/31/EU, sikrer hver medlemsstat, at mindst 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller nedkølede bygninger, der ejes af offentlige organer, renoveres hvert år, så de mindst omdannes til ■ næsten energineutrale bygninger *eller nulemissionsbygninger* i henhold til artikel 9 i direktiv 2010/31/EU.

Medlemsstaterne kan vælge, hvilke bygninger der skal medtages i renoveringskravet på 3 %, under behørig hensyntagen til omkostningseffektivitet og teknisk gennemførlighed i valget af bygninger, der skal renoveres.

Medlemsstaterne kan fritage socialt boligbyggeri fra forpligtelsen til at renovere som omhandlet i første afsnit, hvis sådanne renoveringer ikke vil være omkostningsneutrale eller vil føre til huslejestigninger for personer, der bor i socialt boligbyggeri, medmindre sådanne huslejestigninger ikke er højere end de økonomiske besparelser på energiregningen.

Hvis offentlige organer benytter en bygning, som de ikke ejer, skal de *forhandle med* ejeren, navnlig når de når en udløsende begivenhed såsom *fornyelse af leje, ændring af anvendelse eller omfattende reparations- eller vedligeholdelsesarbejde med henblik på at fastsætte kontraktbestemmelser om, at bygningen mindst skal blive en næsten energineutral bygning eller nulemissionsbygning.*

De 3 % beregnes af det samlede etageareal i bygninger, der har et samlet nytteetageareal på mere end 250 m², som ejes af offentlige organer, og som den 1. januar 2024 ikke er næsten energineutrale bygninger.

2. Medlemsstaterne kan anvende mindre strenge krav end dem, der er fastsat i stk. 1, for følgende kategorier af bygninger:

- a) bygninger, der er officielt beskyttet som en del af et særligt udpeget miljø eller på grund af deres særlige arkitektoniske eller historiske værdi, for så vidt overholdelse af visse mindstekrav til energimæssig ydeevne ville indebære en uacceptabel ændring af deres karakter eller udseende*
- b) bygninger, der ejes af de væbnede styrker eller statsforvaltningen og anvendes til nationale forsvarsformål, med undtagelse af indkvarteringsbygninger med enkeltværelser eller kontorbygninger til de væbnede styrker og andet personale, der er ansat af forsvarsmyndighederne*
- c) bygninger, der anvendes til gudstjenester og religiøse formål.*

Medlemsstaterne kan beslutte ikke at renovere bygninger, der ikke er omhandlet i dette stykkes første afsnit, op til det niveau, der er fastsat i stk. 1, hvis de vurderer, at det ikke er teknisk, økonomisk eller funktionelt muligt at omdanne den pågældende bygning til en næsten energineutral bygning. Hvis de beslutter dette, medregner medlemsstaterne ikke renoveringen af denne bygning i opfyldelsen af kravet i stk. 1.

3. *For at fremskynde energibesparelserne og give et incitament til tidlige foranstaltninger kan en medlemsstat, som i et år renoverer mere end 3 % af det samlede etageareal i sine bygninger i overensstemmelse med stk. 1 frem til 31. december 2026, medregne overskuddet i den årlige renoveringsprocent for et af de efterfølgende tre år. En medlemsstat, der renoverer mere end 3 % af det samlede etageareal i sine bygninger fra den 1. januar 2027, kan medregne overskuddet i den årlige renoveringsprocent for de efterfølgende to år.*
4. **■** Medlemsstaterne kan i den årlige renoveringsprocent for bygninger medregne nye bygninger, der ejes som erstatning for offentlige organers bestemte bygninger, der er nedrevet inden for de to foregående år. **Dette** gælder kun, hvis de vil være mere omkostningseffektive og bæredygtige målt på de opnåede besparelser på energi og CO₂-livscyklusemissioner i forhold til at renovere sådanne bygninger. Hver medlemsstat fastlægger klare generelle kriterier, metoder og procedurer til at udpege sådanne ekstraordinære tilfælde og offentliggør disse.
5. *Senest den ... [to år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden] udarbejder og gør medlemsstaterne med henblik på denne artikel en fortegnelse **offentligt tilgængelig** over opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes eller benyttes af offentlige organer **■**, og som har et samlet nytteetageareal på mere end 250 m². Medlemsstaterne ajourfører denne fortegnelse mindst hvert andet år. **Fortegnelsen knyttes til oversigten over bygningsmassen, der udarbejdes inden for rammerne af de nationale planer for renovering af bygninger i overensstemmelse med direktiv 2010/31/EU og de relevante databaser.***

Offentligt tilgængelige data om bygningsmassens karakteristika, bygningsrenovation og energimæssig ydeevne kan aggregeres af EU's overvågningsorgan for bygningsmassen for at sikre bedre forståelse af byggesektorens energimæssige ydeevne gennem sammenlignelige data.

Fortegnelsen skal mindst indeholde følgende oplysninger:

- a) etagearealet i m²
- b) *det årlige målte energiforbrug af varme, køling, elektricitet og varmt vand, når disse data er tilgængelige*
- c) *den enkelte bygnings energiattest udstedt i overensstemmelse med i direktiv 2010/31/EU.*

6. *Medlemsstaterne kan beslutte at anvende en alternativ tilgang til den, der er fastsat i stk. 1-4 med henblik på hvert år at opnå energibesparelser i offentlige organers bygninger, som mindst svarer til det omfang, der kræves i henhold til stk. 1.*

Med henblik på at anvende den alternative tilgang, sørger medlemsstaterne for:

- a) *at sikre, at der hvert år indføres et renoveringspas, hvor det er relevant, for bygninger, der udgør mindst 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes af offentlige organer. For disse bygninger skal renoveringen til næsten energineutrale bygninger opnås senest i 2040.*
- b) *at foretage et skøn over de energibesparelser, som stk. 1-4 ville give, ved anvendelse af passende standardværdier for energiforbruget for referencebygninger tilhørende offentlige organer før og efter renovering til næsten energineutrale bygninger, jf. direktiv 2010/31/EU.*

Medlemsstater, der beslutter at anvende den alternative tilgang, underretter senest den 31. december 2023 Kommissionen om deres forventede energibesparelser med henblik på som minimum at opnå de tilsvarende energibesparelser i de bygninger, der er omfattet af stk. 1, senest den 31. december 2030.

Artikel 7

Offentlige udbud

1. Medlemsstaterne sikrer, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder ved indgåelse af offentlige kontrakter og koncessioner med en værdi, der svarer til eller overstiger tærskelværdierne i artikel 8 i direktiv 2014/23/EU, artikel 4 i direktiv 2014/24/EU og artikel 15 i direktiv 2014/25/EU, kun køber produkter, tjenester, bygninger og bygge- og anlægsarbejder med høj energieffektivitet i overensstemmelse med de krav, der er omhandlet i bilag *IV* til nærværende direktiv, ***medmindre det ikke er teknisk muligt.***

Medlemsstaterne sikrer også, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder ved indgåelse af offentlige kontrakter og koncessioner med en værdi, der svarer til eller overstiger de i første afsnit nævnte tærskelværdier, anvender princippet om energieffektivitet først, jf. artikel 3, herunder for offentlige kontrakter og koncessioner, for hvilke der ikke er fastsat specifikke krav i bilag IV.

2. ***Forpligtelserne i denne artikels stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis de underminerer en den offentlige sikkerhed eller er til gene for reaktionen på folkesundhedsmæssige krisesituationer.*** Forpligtelserne i denne artikels stk. 1 finder kun anvendelse på de væbnede styrkers kontrakter, i det omfang deres anvendelse ikke skaber nogen konflikt med arten af og det primære mål med de væbnede styrkers aktiviteter. Forpligtelsen finder ikke anvendelse på kontrakter om levering af militært materiel som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF⁴⁵.

⁴⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF af 13. juli 2009 om samordning af fremgangsmåderne ved ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet og om ændring af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF (EUT L 216 af 20.8.2009, s. 76).

3. Uanset artikel **29, stk. 4**, sikrer medlemsstaterne, at de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder vurderer gennemførligheden af at indgå langsigtede kontrakter om energimæssig ydeevne, som fører til langsigtede energibesparelser, ved udbud af kontrakter vedrørende tjenester med et betydeligt energiindhold.
4. Ved køb af en produktpakke, der fuldt ud er omfattet af en delegeret retsakt vedtaget i henhold til forordning (EU) 2017/1369, kan medlemsstaterne, jf. dog denne artikels stk. 1, kræve, at den samlede energieffektivitet går forud for energieffektiviteten for de enkelte produkter i pakken, ved at den produktpakke, der opfylder kriteriet om at tilhøre den højeste **tilgængelige** energieffektivitetsklasse, købes.
5. Medlemsstaterne kan pålægge ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, **når de indgår kontrakter som omhandlet i denne artikels stk. 1**, hvor det er relevant, at tage hensyn til generelle aspekter vedrørende bæredygtighed, sociale forhold, miljø og cirkulær økonomi i forbindelse med udbudspraksis med henblik på at nå Unionens mål om dekarbonisering og nulforurening. Hvor det er relevant og i overensstemmelse med bilag IV pålægger medlemsstaterne de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder at tage hensyn til Unionens kriterier for grønne offentlige indkøb **eller tilsvarende tilgængelige nationale kriterier**.

For at sikre gennemsigtighed i anvendelsen af energieffektivitetskrav i udbudsproceduren sikrer medlemsstaterne, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder offentliggør oplysninger om energieffektivitetsvirkningen af kontrakter med en værdi, der svarer til eller overstiger de tærskler, der er nævnt i stk. 1, *ved at offentliggøre disse oplysninger i de respektive udbudsbekendtgørelser på Tenders Electronic Daily (TED) i overensstemmelse med direktiv 2014/23/EU, 2014/24/EU og 2014/25/EU og Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/1780⁴⁶*. De ordregivende myndigheder kan beslutte at pålægge tilbudsgivere at oplyse om det globale opvarmningspotentiale i hele livscyklussen, *anvendelsen af kulstoffattige materialer og cirkulariteten af materialer, der anvendes til nye bygninger og bygninger, der skal renoveres. De ordregivende myndigheder* kan gøre disse oplysninger *offentligt* tilgængelige med henblik på kontrakterne, navnlig for nye bygninger med et etageareal på over 2 000 m².

Medlemsstaterne støtter ordregivende myndigheder og ordregivende enheder med hensyn til udbredelsen af energieffektivitetskrav, herunder på regionalt og lokalt plan, ved at tilvejebringe klare regler og retningslinjer, herunder metoder til at vurdere livscyklusomkostninger samt miljøpåvirkninger og -omkostninger, oprette kompetencecentre, tilskynde til samarbejde mellem ordregivende myndigheder, også på tværs af landegrænserne, og anvende samlede udbud og digitale udbud, hvis det er muligt.

6. *Hvor det er relevant, kan Kommissionen yde yderligere vejledning for nationale myndigheder og indkøbsansvarlige i anvendelsen af energieffektivitetskrav i udbudsproceduren. En sådan støtte kan styrke eksisterende fora med henblik på at støtte medlemsstaterne, f.eks. gennem en samordnet indsats, og kan hjælpe dem med at tage hensyn til kriterierne for grønne offentlige indkøb.*
7. Medlemsstaterne fastsætter love og reguleringsmæssige bestemmelser samt administrativ praksis for offentlige indkøb og årlig budgettering og regnskabsføring, som er nødvendig for at sikre, at de enkelte ordregivende myndigheder ikke afholder

⁴⁶ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/1780 af 23. september 2019 om standardformularer til brug ved offentliggørelse af bekendtgørelser i forbindelse med offentlige udbud og om ophævelse af gennemførelsesforordning (EU) 2015/1986 ("e-formularer") (EUT L 272 af 25.10.2019, s. 7).

sig fra at foretage investeringer i forbedring af energieffektiviteten og fra at benytte kontrakter om energimæssig ydeevne og mekanismer til tredjepartsfinansiering på langsigtet kontraktlig basis.

8. Medlemsstaterne fjerner reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige hindringer for energieffektivitet, navnlig hvad angår love og reguleringsmæssige bestemmelser samt administrativ praksis for offentlige indkøb og årlig budgettering og regnskabsføring med henblik på at sikre, at de enkelte offentlige organer ikke afholder sig fra at foretage investeringer i forbedring af energieffektiviteten og fra at benytte indgåelse af kontrakter om energimæssig ydeevne og mekanismer til tredjepartsfinansiering på langsigtet kontraktlig basis.

Medlemsstaterne aflægger rapport til Kommissionen om de foranstaltninger, der er truffet for at imødegå hindringerne for at indføre forbedringer af energieffektiviteten som led i deres integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i henhold til artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999.

KAPITEL III

EFFEKTIVITET I ENERGIANVENDELSEN

Artikel 8

Energispareforpligtelse

1. Medlemsstaterne skal opnå kumulative energibesparelser i slutanvendelserne svarende til mindst:
 - a) nye besparelser hvert år fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020 på 1,5 % af det årlige energisalg til slutkunder målt i mængde i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2013. Energisalg målt i mængde, der anvendes til transport, kan udelukkes helt eller delvis fra denne beregning
 - b) nye besparelser hvert år fra den 1. januar 2021 til den 31. december **2030 på:**
 - i) ***0,8 % af det årlige slutforbrug af energi fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2023 målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019***
 - ii) ***1,3 % af det årlige slutforbrug af energi fra den 1. januar 2024 til den 31. december 2025 målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019***
 - iii) ***1,5 % af det årlige slutforbrug af energi fra den 1. januar 2026 til den 31. december 2027 målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019***

- iv) 1,9 % af det årlige slutforbrug af energi fra den 1. januar 2028 til den 31. december 2030 målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019.*

Som en undtagelse fra stk. 1, litra b), nr. i), skal Cypern og Malta opnå nye besparelser hvert år fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2023 svarende til 0,24 % af det årlige slutforbrug af energi målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019.

Som en undtagelse fra stk. 1, litra b), nr. ii), iii) og iv), skal Cypern og Malta opnå nye besparelser hvert år fra den 1. januar 2024 til den 31. december 2030 svarende til 0,45 % af det årlige slutforbrug af energi målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019.

Medlemsstaterne beslutter, hvordan den beregnede mængde af nye besparelser fordeles over de i første afsnit, litra a) **og b)**, omhandlede perioder, forudsat at de krævede samlede kumulative energibesparelser i slutanvendelserne er blevet opnået ved slutningen af hver forpligtelsesperiode.

Medlemsstaterne skal fortsætte med at opnå nye årlige besparelser i overensstemmelse med den besparelsesprocent, der er angivet i første afsnit, litra **b)**, **nr. iv)**, for tiårsperioder efter 2030.

2. Medlemsstaterne opnår den mængde energibesparelser, som er krævet i henhold til denne artikels stk. 1, ved enten at indføre en ordning for energispareforpligtelser som omhandlet i artikel 9 eller ved at vedtage alternative politiktiltag som omhandlet i artikel 10. Medlemsstaterne kan kombinere en ordning for energispareforpligtelser med alternative politiktiltag. Medlemsstaterne sikrer, at de energibesparelser, som følger af de i artikel 9 og 10 og artikel 30, stk. 14, omhandlede politiktiltag, beregnes i overensstemmelse med bilag V.

3. Medlemsstaterne gennemfører ordninger for energispareforpligtelser, alternative politiktiltag eller en kombination heraf eller programmer eller foranstaltninger, der finansieres via en national energisparefond, som en prioritet blandt, **men ikke begrænset til** personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, **personer i lavindkomsthusstande** og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Medlemsstaterne sikrer, at politiktiltag, der gennemføres i henhold til denne artikel, ikke har ugunstige virkninger for disse personer. Hvor det er relevant, gør medlemsstaterne bedst mulig brug af finansiering, herunder offentlig finansiering, finansieringsfaciliteter, der er etableret på EU-plan, og indtægter fra kvoter i henhold til artikel 24, stk. 3, litra b), med henblik på at fjerne ugunstige virkninger og sikre en retfærdig og inklusiv energiomstilling.

Med henblik på at opnå de energibesparelser, der kræves i henhold til stk. 1, og uden at det berører forordning (EU) 2019/943 og direktiv (EU) 2019/944, tager medlemsstaterne med henblik på udformningen af sådanne politiktiltag hensyn til og fremmer VE-fællesskabers og borgerenergifællesskabers rolle i deres bidrag til gennemførelsen af disse politiktiltag.

Medlemsstaterne skal **fastsætte og** opnå en andel af den påkrævede mængde kumulative energibesparelser i slutanvendelserne blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, **personer i lavindkomsthusstande** og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Denne andel skal mindst svare til den andel af husholdninger, som er berørt af energifattigdom ifølge vurderingen i deres nationale energi- og klimaplan, der er udarbejdet i overensstemmelse med artikel 3, stk. 3, litra d), i forordning (EU) 2018/1999. **Medlemsstaterne tager i deres vurdering af energifattigdommens andel i deres nationale energi- og klimaplaner hensyn til følgende indikatorer:**

- a) manglende evne til at opvarme boligen tilstrækkeligt (Eurostat, SILC [ilc_mdcs01])
- b) restancer med betaling af forsyningsregninger (Eurostat, SILC, [ilc_mdcs07])
- c) **det totale antal borgere, der bor i en bolig med utæt tag, fugtige vægge, gulve eller fundament eller råd i vinduesrammer eller gulve (Eurostat, SILC [ilc_mdho01])**

d) andel af borgere i fattigdomsrisiko (Eurostat-, SILC- og ECHP-undersøgelser [ilc_li02]) (skæringspunkt: 60 % af den medianækvivalerede indkomst efter sociale overførsler).

Hvis en medlemsstat ikke har meddelt andelen af husholdninger, som er berørt af energifattigdom ifølge vurderingen i deres nationale energi- og klimaplan, skal andelen af den påkrævede mængde kumulative energibesparelser i slutanvendelserne blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, **personer i lavindkomsthusstande** og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, mindst svare til den aritmetiske gennemsnitlige andel af de i tredje afsnit omhandlede indikatorer for 2019 eller, hvor den ikke foreligger for 2019, til den lineære ekstrapolering af værdierne heraf for de seneste tre år, som er til rådighed:

4. Medlemsstaterne medtager oplysninger om de anvendte indikatorer, den aritmetiske gennemsnitlige andel og resultatet af de politiktiltag, der er fastsat i henhold til denne artikels stk. 3, i ajourføringerne af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, i deres efterfølgende integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i medfør af artikel 3 og 7-12 i nævnte forordning, og i de tilhørende nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i henhold til artikel 17 i nævnte forordning.
5. Medlemsstaterne kan medregne energibesparelser, der skyldes politiktiltag, uanset om de er indført senest den 31. december 2020 eller efter nævnte dato, forudsat at disse tiltag fører til nye individuelle foranstaltninger, som gennemføres efter den 31. december 2020. Energibesparelser opnået i en forpligtelsesperiode medregnes ikke i den krævede mængde af energibesparelser for de tidligere forpligtelsesperioder, der er fastsat i stk. 1.
6. Forudsat at medlemsstaterne mindst opnår deres kumulative energispareforpligtelse i slutanvendelserne som omhandlet i stk. 1, første afsnit, litra b), **nr. i)**, kan de beregne den krævede mængde af energibesparelser, der er nævnt i det pågældende stykke, på en eller flere af følgende måder:
 - a) anvendelse af en årlig bespareelsesprocent på energisalg til slutkunder eller på slutforbruget af energi målt i gennemsnit over den seneste treårsperiode forud for den 1. januar 2019

- b) hel eller delvis udelukkelse af energi anvendt til transport fra det beregningsmæssige grundscenarie
 - c) gøre brug af en af mulighederne i stk. 8.
7. Hvis medlemsstaterne gør brug af nogen af mulighederne i stk. 6 angående de energibesparelser, der er omhandlet i stk. 1, første afsnit, litra b), **nr. i)**, fastsætter de:
- a) deres egen årlige bespareelsesprocent, som vil blive anvendt ved beregningen af deres kumulative energibesparelser i slutanvendelserne, og som skal sikre, at den endelige mængde af deres nettoenergibesparelser ikke er lavere end den, der kræves i henhold til det pågældende stykke
 - b) deres eget beregningsmæssige grundscenarie, der helt eller delvis kan udelukke energi anvendt til transport.
8. Med forbehold af stk. 9 kan hver medlemsstat:
- a) udføre den beregning, der kræves i henhold til stk. 1, første afsnit, litra a), under anvendelse af satsen 1 % i 2014 og 2015, 1,25 % i 2016 og 2017 og 1,5 % i 2018, 2019 og 2020
 - b) fra beregningen udelukke hele eller en del af salget af energi målt i mængde, for så vidt angår den i stk. 1, første afsnit, litra a), omhandlede forpligtelsesperiode, eller slutforbruget af energi, for så vidt angår den i nævnte afsnits litra b), **nr. i)**, omhandlede forpligtelsesperiode, der anvendes til de industrielle aktiviteter, der er anført i bilag I til direktiv 2003/87/EF

- c) i den krævede mængde af energibesparelser, jf. stk. 1, første afsnit, litra a), og litra b), **nr. i)** , medregne energibesparelser, som opnås i energiomdannelsessektoren samt i distributions- og transmissionssektorerne, herunder ved infrastruktur til effektiv fjernvarme og fjernkøling, som følge af gennemførelsen af kravene i artikel 25, stk. 4, artikel 26, stk. 7, litra a), og artikel 27, stk. 1, 5-9 og 11. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om deres påtænkte politiktiltag i henhold til nærværende litra for perioden fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2030 som en del af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i henhold til artikel 3 og 7-12. Virkningen af disse tiltag beregnes i overensstemmelse med bilag V og inkluderes i disse planer
- d) i den krævede mængde af energibesparelser medregne energibesparelser fra nylige individuelle foranstaltninger gennemført siden den 31. december 2008, der fortsat har virkninger i 2020 for så vidt angår forpligtelsesperioden omhandlet i stk. 1, første afsnit, litra a), og efter 2020 for så vidt angår perioden omhandlet i nævnte afsnits, litra b), **nr. i)**, og som kan måles og verificeres
- e) i den krævede mængde af energibesparelser medregne energibesparelser, der skyldes politiktiltag, forudsat at det kan dokumenteres, at disse tiltag fører til individuelle foranstaltninger gennemført fra den 1. januar 2018 til den 31. december 2020, som giver besparelser efter den 31. december 2020
- f) fra beregningen af den krævede mængde af energibesparelser i medfør af stk. 1, første afsnit, litra a), og litra b), **nr. i)** , udelukke 30 % af den verificerbare mængde af energi produceret på eller i bygninger til eget brug, når denne mængde er produceret som følge af politiktiltag til fremme af nye installationer af vedvarende energiteknologier

- g) i den krævede mængde af energibesparelser i medfør af stk. 1, første afsnit, litra a), og litra b), nr. i) , medregne energibesparelser, der overstiger de energibesparelser, som kræves for forpligtelsesperioden fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020, forudsat at disse besparelser følger af individuelle foranstaltninger gennemført i henhold til politiktiltag, der er omhandlet i artikel 9 og 10, meddelt af medlemsstaterne i deres nationale energieffektivitetshandlingsplaner og rapporteret i deres statusrapporter i overensstemmelse med artikel 26.
9. Medlemsstaterne anvender og beregner virkningen af de muligheder, der er valgt i henhold til stk. 8, for den periode, som er omhandlet i stk. 1, første afsnit, litra a), og litra b), **nr. i)**, separat:
- a) til beregning af den mængde energibesparelser, som kræves i den i stk. 1, første afsnit, litra a), omhandlede forpligtelsesperiode, kan medlemsstaterne anvende de i stk. 8, litra a)-d), anførte muligheder. Alle de muligheder, der er valgt i henhold til stk. 8, må tilsammen ikke udgøre mere end 25 % af den mængde energibesparelser, som er omhandlet i stk. 1, første afsnit, litra a)
- b) til beregning af den mængde energibesparelser, som kræves i den i stk. 1, første afsnit, litra b), **nr. i)**, omhandlede forpligtelsesperiode, kan medlemsstaterne anvende de i stk. 8, litra b)-g), anførte muligheder, forudsat at de individuelle foranstaltninger som omhandlet i stk. 8, litra d), fortsat har en verificerbar og målelig virkning efter den 31. december 2020. Alle de muligheder, der er valgt i henhold til stk. 8, må tilsammen ikke føre til en reduktion på mere end 35 % af den mængde energibesparelser, der er beregnet i overensstemmelse med stk. 6 og 7.

Uanset om medlemsstaterne udelukker energi anvendt til transport fra deres beregningsmæssige grundscenarie helt eller delvis eller gør brug af en af mulighederne i stk. 8, sikrer de, at den beregnede nettomængde af nye besparelser, der skal opnås i slutforbruget af energi i forpligtelsesperioden, jf. stk. 1, første afsnit, litra b), **nr. i)**, fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2023, ikke er lavere end den mængde, der følger af at anvende den årlige besparelsesprocent, som er omhandlet i nævnte nummer .

10. Medlemsstaterne beskriver i ajourføringerne af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, i deres efterfølgende integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i medfør af artikel 3 og 7-12 i forordning (EU) 2018/1999 og i overensstemmelse med bilag III til forordning (EU) 2018/1999, og de respektive statusrapporter beregningen af den mængde energibesparelser, der skal opnås over perioden fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2030 og, hvis det er relevant, redegør for, hvordan den årlige bespareelsesprocent og det beregningsmæssige grundscenarie er fastsat, samt for, hvordan og i hvilket omfang der er gjort brug af de i stk. 8 omhandlede muligheder.
11. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen mængden af de påkrævede energibesparelser, der er omhandlet i denne artikels stk. 1, første afsnit, litra **b)**, og stk. 3, en beskrivelse af de politiktiltag, der skal gennemføres for at opnå den påkrævede samlede mængde af de kumulative energibesparelser i slutanvendelserne og deres beregningsmetode i henhold til bilag V til dette direktiv, som led i ajourføringerne af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, og som led i deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i henhold til artikel 3 og 7-12 i forordning (EU) 2018/1999. Medlemsstaterne anvender den rapporteringsmodel, som Kommissionen stiller til rådighed for medlemsstaterne.
12. Hvis Kommissionen på grundlag af vurderingen af de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter i henhold til artikel 29 i forordning (EU) 2018/1999 eller udkastet til eller den endelige ajourføring af den senest meddelte integrerede nationale energi- og klimaplan, der er forelagt i henhold til artikel 14 i forordning (EU) 2018/1999, eller af vurderingen af det efterfølgende udkast til og de endelige integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i henhold til artikel 3 og 7-12 i forordning (EU) 2018/1999 konkluderer, at politiktiltagene ikke sikrer opnåelsen af den påkrævede mængde kumulative energibesparelser i slutanvendelserne inden udgangen af forpligtelsesperioden, kan Kommissionen udstede henstillinger i overensstemmelse med artikel 34 i forordning (EU) 2018/1999 til de medlemsstater, hvis politiktiltag den anser for at være utilstrækkelige til at sikre, at de når deres energispareforpligtelser.

13. Hvis en medlemsstat ikke har opnået de påkrævede kumulative energibesparelser i slutanvendelserne ved udgangen af hver forpligtelsesperiode som fastsat i stk. 1, skal den opnå de udestående påkrævede energibesparelser foruden de kumulative energibesparelser i slutanvendelserne senest ved udgangen af den efterfølgende forpligtelsesperiode.

Omvendt har en medlemsstat, der har opnået kumulative energibesparelser, som overstiger det påkrævede niveau ved udgangen af hver forpligtelsesperiode som fastsat i stk. 1, ret til at overføre op til 10 % af et sådant overskud til den efterfølgende forpligtelsesperiode, uden at forpligtelsen vedrørende mål hæves.

14. Som en del af deres ajourføringer af nationale energi- og klimaplaner, der er forelagt i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, deres relevante nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i henhold til artikel 17 i nævnte forordning, og deres efterfølgende integrerede nationale energi- og klimaplaner, der er meddelt i henhold til artikel 3 og 7-12 i nævnte forordning, dokumenterer medlemsstaterne, herunder, hvis det er relevant, med belæg og beregninger:
- a) såfremt virkningen af politiktiltag eller individuelle foranstaltninger overlapper, at energibesparelserne ikke medregnes to gange
 - b) hvordan energibesparelser, der er opnået i henhold til ***nærværende artikels*** stk. 1, første afsnit, ***litra b)***, bidrager til at yde deres nationale bidrag i medfør af artikel 4
 - c) at der er indført politiktiltag for at opfylde deres energispareforpligtelse, at de er udformet i overensstemmelse med nærværende artikel, og at disse politiktiltag kan komme i betragtning og er tilstrækkelige til at sikre, at den påkrævede mængde kumulative energibesparelser i slutanvendelserne opnås senest ved udgangen af hver forpligtelsesperiode.

Artikel 9

Ordninger for energispareforpligtelser

1. Beslutter medlemsstaterne at opfylde deres forpligtelser til at opnå den mængde besparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, ved hjælp af en ordning for energispareforpligtelser, sikrer de, at de i nærværende artikels stk. 3 omhandlede forpligtede parter, som opererer på hver medlemsstats område, opfylder kravet med hensyn til deres kumulative energibesparelser i slutanvendelserne som fastsat i artikel 8, stk. 1, uden at dette dog berører artikel 8, stk. 8 og 9.

Hvor det er relevant, kan medlemsstaterne beslutte, at de forpligtede parter opfylder besparelserne helt eller delvist ved at yde et bidrag til den nationale energisparefond i overensstemmelse med artikel 30, stk. 14.

2. ***Beslutter medlemsstaterne at opfylde deres forpligtelser til at opnå den mængde besparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, ved hjælp af en ordning for energispareforpligtelser, kan de udpege en offentlig gennemførelsesmyndighed til at administrere ordningen.***
3. Medlemsstaterne udpeger på grundlag af objektive og ikkeforskelsbehandlende kriterier forpligtede parter blandt de transmissionssystemoperatører, ***distributionssystemoperatører***, energidistributører, energileverandører i detailledet og distributører eller detailforhandlere af brændstof til transport, der opererer på deres område. Den mængde af energibesparelser, der kræves for at opfylde forpligtelsen, skal de forpligtede parter opnå hos slutkunder, som medlemsstaten har udpeget, uafhængigt af beregningen foretaget i henhold til artikel 8, stk. 1, eller, hvis medlemsstaterne beslutter det, ved hjælp af certificerede besparelser fra andre parter som beskrevet i nærværende artikels stk. 11, litra a).
4. Når energileverandører i detailledet udpeges som forpligtede parter i henhold til stk. 3, sikrer medlemsstaterne, at energileverandører i detailledet i forbindelse med opfyldelsen af deres forpligtelse ikke skaber nogen hindringer, som forhindrer forbrugerne i at skifte fra en leverandør til en anden.

5. Medlemsstaterne kan pålægge forpligtede parter at opnå en andel af deres påkrævede mængde kumulative energibesparelser i slutanvendelserne blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, **personer i lavindkomsthusstande** og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Medlemsstaterne kan også pålægge forpligtede parter at opfylde mål for reduktion af energiomkostningerne, **forudsat at de resulterer i energibesparelser i slutanvendelserne og beregnes i overensstemmelse med bilag V**, og opnå energibesparelser ved at fremme foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, herunder finansielle støtteforanstaltninger, der mindsker CO₂-priseffekten for SMV'ers og **mikrovirksomheders** vedkommende.
6. Medlemsstaterne kan pålægge forpligtede parter at samarbejde med **sociale myndigheder, regionale myndigheder**, lokale myndigheder eller kommuner om at fremme foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, **personer i lavindkomsthusstande** og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Dette omfatter afdækning og imødekomme af særlige behov hos bestemte grupper, som risikerer at blive berørt af energifattigdom, eller som er mere udsatte over for virkningerne heraf. For at beskytte personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, tilskynder medlemsstaterne forpligtede parter til at gennemføre foranstaltninger såsom renovering af bygninger, herunder socialt boligbyggeri, udskiftning af apparater, finansiell støtte og incitamenter til foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten i overensstemmelse med nationale finansierings- og støtteordninger eller energisyn. **Medlemsstaterne sørger for, at foranstaltninger rettet mod individuelle enheder i ejendomme med flere lejligheder er støtteberettigede.**
7. **I forbindelse med anvendelsen af stk. 5 og 6** pålægger medlemsstaterne forpligtede parter årligt at indberette de energibesparelser, som de forpligtede parter har opnået ved foranstaltninger, der fremmes blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, **personer i lavindkomsthusstande og**, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, og kræver aggregerede statistiske oplysninger om deres slutkunder, der afdækker ændringer i energibesparelser i forhold til tidligere indsendte oplysninger, og om ydet teknisk og finansiell støtte.

8. Medlemsstaterne udtrykker den mængde af energibesparelser, der kræves af hver forpligtet part, som enten primærenergiforbrug eller slutforbrug af energi. Den metode, der vælges til at udtrykke den krævede mængde energibesparelser, anvendes også til at beregne de besparelser, forpligtede parter hævder at have opnået. Når mængden af energibesparelser omregnes, anvendes de nedre brændværdier i bilag VI til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2018/2066⁴⁷, og primærenergifaktoren i henhold til artikel 31 finder anvendelse, medmindre anvendelsen af andre omregningsfaktorer kan begrundes.
9. Medlemsstaterne etablerer måle-, kontrol- og verifikationssystemer med henblik på udførelsen af, dokumenteret verifikation på mindst en statistisk signifikant andel og en repræsentativ prøve af de foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, der er indført af de forpligtede parter. Målingen, kontrollen og verifikationen udføres uafhængigt af de forpligtede parter. Hvis en enhed er en forpligtet part ifølge en national ordning for energispareforpligtelser i henhold til artikel 9 og i henhold til EU ETS for bygninger og vejtransport i overensstemmelse med direktiv 2003/87/EF, skal overvågnings- og kontrolsystemet sikre, at den CO₂-pris, der videregives ved frigivelse af brændsel og brændstof til forbrug i overensstemmelse med direktiv 2003/87/EF, skal tages i betragtning ved beregningen og rapporteringen af energibesparelser som følge af enhedens energibesparelsesforanstaltninger.
10. Medlemsstaterne underretter som led i de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i henhold til artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999, Kommissionen om de indførte måle-, kontrol- og verifikationssystemer, herunder de anvendte metoder, de afdækkede problemer, og hvordan disse problemer er håndteret.

⁴⁷ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2018/2066 af 19. december 2018 om overvågning og rapportering af drivhusgasemissioner i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF og om ændring af Kommissionens forordning (EU) nr. 601/2012 (EUT L 334 af 31.12.2018, s. 1).

11. Inden for rammerne af ordningen for energispareforpligtelser kan medlemsstaterne godkende forpligtede parter til at gøre følgende:
- a) medregne certificerede energibesparelser, der er opnået af leverandører af energitjenester eller andre tredjeparter, i opfyldelsen af forpligtelsen, herunder når forpligtede parter fremmer foranstaltninger gennem andre organer, som staten har godkendt, eller gennem offentlige myndigheder, som kan omfatte formelle partnerskaber, og som kan være kombineret med andre finansieringskilder,
 - b) medregne besparelser opnået i et givet år, som om de var opnået i et af de fire foregående eller tre efterfølgende år, så længe dette ikke er efter afslutningen af de forpligtelsesperioder, der er fastlagt i artikel 8, stk. 1.

Godkender medlemsstaterne dette, sikrer de, at certificeringen af energibesparelser som omhandlet i første afsnit, litra a), følger en godkendelsesproces, som er indført i medlemsstaterne, som er klar, gennemsigtig og åben for alle markedsdeltagere, og som sigter mod at minimere omkostningerne ved certificering.

Medlemsstaterne vurderer og, hvis det er relevant, træffer foranstaltninger til at minimere virkningerne af de direkte og indirekte omkostninger ved ordninger for energispareforpligtelser for konkurrenceevnen for energiintensive industrier, der er udsat for international konkurrence.

12. Medlemsstaterne offentliggør årligt de energibesparelser, der er opnået af hver forpligtet part eller af hver underkategori af forpligtede parter og samlet set under ordningen.

Artikel 10

Alternative politiktiltag

1. Beslutter medlemsstaterne at opfylde deres forpligtelser til at opnå de besparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, ved hjælp af alternative politiktiltag, sikrer de, uden at dette berører artikel 8, stk. 8 og 9, at de i henhold til artikel 8, stk. 1, krævede energibesparelser opnås hos slutkunderne.

2. For alle andre tiltag end dem, der vedrører beskatning, indfører medlemsstaterne måle-, kontrol- og verifikationssystemer, som indebærer, at der udføres dokumenteret verifikation på mindst en statistisk signifikant andel og en repræsentativ prøve af de foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, der er indført af de deltagende eller bemyndigede parter. Målingen, kontrollen og verifikationen udføres uafhængigt af de deltagende eller bemyndigede parter.
3. Medlemsstaterne underretter som led i de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, der er forelagt i henhold til artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999, Kommissionen om de indførte måle-, kontrol- og verifikationssystemer, herunder anvendte metoder og afdækkede problemer, og hvordan disse er håndteret.
4. Ved indberetning af en beskatningsforanstaltning skal medlemsstaterne påvise, hvordan effektiviteten af prissignalet, såsom skatteprocent og synlighed over tid, er blevet sikret i forbindelse med udformningen af skatteforanstaltningen. Hvis skatteprocenten nedsættes, skal medlemsstaterne begrunde, hvordan beskatningsforanstaltningerne stadig fører til nye energibesparelser.

Artikel 11

Energiledelsessystemer og energisyn

1. Medlemsstaterne sikrer, at virksomheder med et gennemsnitligt årligt energiforbrug på over **85 TJ** i de foregående tre år, alle energibærere iberegnet, indfører et energiledelsessystem. Energiledelsessystemet skal certificeres af et uafhængigt organ *i* overensstemmelse med de relevante europæiske eller internationale standarder.

Medlemsstaterne sikrer, at de virksomheder, der er omhandlet i første afsnit, har indført et energiledelsessystem senest den ... [fire år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden].

2. Medlemsstaterne sikrer, at virksomheder med et gennemsnitligt årligt energiforbrug på over 10 TJ i løbet af de foregående tre år, alle energibærere iberegnet, som ikke gennemfører et energiledelsessystem, underkastes et energisyn.

Et sådant energisyn skal enten:

- a) udføres på en uafhængig og omkostningseffektiv måde af kvalificerede eller akkrediterede eksperter i overensstemmelse med artikel 28, eller
- b) gennemføres og overvåges af uafhængige myndigheder i henhold til national lovgivning.

Medlemsstaterne sikrer, at de virksomheder, der er omhandlet i første afsnit, udfører et første energisyn senest den ... [tre år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden], og at der udføres efterfølgende energisyn mindst hvert fjerde år. ***Hvis sådanne virksomheder allerede udfører energisyn i overensstemmelse med første afsnit, skal de fortsat gøre dette mindst hvert fjerde år i overensstemmelse med dette direktiv.***

De berørte virksomheder udarbejder en konkret og gennemførlig handlingsplan på grundlag af ***anbefalingerne fra disse energisyn. Handlingsplanen skal identificere foranstaltninger til gennemførelse af hver enkelt revisionsanbefaling, hvor det er teknisk eller økonomisk gennemførligt. Handlingsplanen forelægges virksomhedens ledelse.***

Medlemsstaterne sikrer, at ***handlingsplanerne og gennemførelsesgraden for anbefalingerne*** offentliggøres i virksomhedens årsberetning, ***og at de gøres offentligt tilgængelige med forbehold af EU-retten og national lovgivning om beskyttelse af handels- og forretningshemmeligheder og fortrolighed.***

3. ***Hvis en virksomhed som omhandlet i stk. 1 i et givet år har et årligt forbrug på over 85 TJ, og en virksomhed som omhandlet i stk. 2 har et årligt forbrug på over 10 TJ, sikrer medlemsstaterne, at de pågældende oplysninger gøres tilgængelige for de nationale myndigheder, der er ansvarlige for gennemførelsen af denne artikel. Medlemsstaterne kan med henblik herpå fremme brugen af en ny eller en eksisterende platform for at lette indsamlingen af de krævede oplysninger på nationalt plan.***

4. ***Medlemsstaterne kan tilskynde de i stk. 1 og 2 omhandlede virksomheder til i deres årsrapport at give oplysninger om deres årlige energiforbrug i kWh, mængden af deres årlige vandforbrug i kubikmeter og en sammenligning af deres energi- og vandforbrug med de foregående år.***
5. Medlemsstaterne arbejder for, at alle slutkunder får mulighed for at få udført energisyn af høj kvalitet, der er omkostningseffektive og:
- a) udføres på en uafhængig måde af kvalificerede eller akkrediterede eksperter i overensstemmelse med kvalifikationskriterier eller
 - b) gennemføres og overvåges af uafhængige myndigheder i henhold til national lovgivning.

De energisyn, der er omhandlet i første afsnit, kan udføres af egne eksperter eller eksperter i udførelse af energisyn, hvis den pågældende medlemsstat har indført en ordning for at sikre deres kvalitet, herunder om nødvendigt en tilfældig årlig udvælgelse af en statistisk signifikant procentdel af alle de energisyn, der udføres af sådanne egne eksperter eller eksperter i udførelse af energisyn.

For at sikre energisyn og energiledelsessystemer af høj kvalitet fastsætter medlemsstaterne gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende minimumskriterier for energisyn i overensstemmelse med bilag VI ***og under hensyntagen til europæiske eller internationale standarder.*** Medlemsstaterne ***udpeger en kompetent myndighed eller et kompetent organ til at sikre, at fristerne for gennemførelse af energisyn som fastsat i denne artikels stk. 2 overholdes, og at minimumskriterierne i bilag VI anvendes korrekt.***

Energisyn må ikke indeholde bestemmelser, der forhindrer, at resultaterne af energisynene overføres til kvalificerede eller akkrediterede leverandører af energitjenester, forudsat at kunden ikke gør indsigelse.

6. Medlemsstaterne tilrettelægger programmer *med det formål at tilskynde og yde teknisk støtte til* SMV'er, som ikke er omfattet af stk. 1 eller 2, til at få foretaget energisyn og til efterfølgende at gennemføre anbefalingerne fra disse energisyn.

På grundlag af gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende kriterier og med forbehold af EU-retten om statsstøtte kan medlemsstaterne indføre *mekanismer såsom energisynscentre for SMV'er og mikrovirksomheder, forudsat at sådanne mekanismer ikke konkurrerer med private eksperter i udførelse af energisyn, for at yde energisyn. De kan også indføre andre* støtteordninger for SMV'er, herunder når sådanne SMV'er har indgået frivillige aftaler, for at dække omkostningerne ved energisyn og gennemførelsen af meget omkostningseffektive anbefalinger fra energisynene, hvis de foranstaltninger, der foreslås i disse anbefalinger, gennemføres.

7. *Medlemsstaterne sikrer, at de programmer, der er omhandlet i stk. 6, omfatter støtte til SMV'er til kvantificering af de mange fordele ved energieffektivitetsforanstaltninger i deres drift, til udvikling af energieffektivitetskøreplaner og til udvikling af energieffektivitetsnet for SMV'er med støtte fra uafhængige eksperter.*

Medlemsstaterne gør bl.a. gennem deres respektive repræsentative organisationer SMV'er opmærksom på konkrete eksempler, der viser, hvordan energiledelsessystemer kunne gavne deres forretning. Kommissionen bistår medlemsstaterne ved at støtte udveksling af bedste praksis på dette område.

8. Medlemsstaterne tilrettelægger programmer for at tilskynde virksomheder, som ikke er SMV'er, og som ikke er omfattet af stk. 1 eller 2, til at få foretaget energisyn og til efterfølgende at gennemføre anbefalingerne fra disse energisyn.
9. Energisyn anses for at opfylde stk. 2, når de:
- a) udføres på en uafhængig måde, på grundlag af minimumskriterierne i bilag VI
 - b) gennemføres inden for rammerne af frivillige aftaler indgået mellem de berørte parter organisationer og et organ, som er udpeget og overvåget af den berørte medlemsstat, af et andet organ, til hvem de kompetente myndigheder har uddelegeret det pågældende ansvar, eller af Kommissionen.

Adgangen for markedsdeltagere, der tilbyder energitjenester, baseres på gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende kriterier.

10. Virksomheder, der gennemfører en kontrakt om energimæssig ydeevne, fritages for kravene fastlagt i denne artikels stk. 1 og 2, forudsat at kontrakten om energimæssig ydeevne ***indeholder energiledelsessystemets nødvendige elementer, og at kontrakten*** opfylder kravene i bilag XV.
11. Virksomheder, som indfører et miljøledelsessystem, som er certificeret af et uafhængigt organ i overensstemmelse med de relevante europæiske eller ***internationale*** standarder, fritages for kravene fastlagt i denne artikels stk. 1 og 2, forudsat at medlemsstaterne sikrer, at det pågældende miljøledelsessystem omfatter et energisyn på grundlag af minimumskriterierne i bilag VI.
12. Energisyn kan stå alene eller indgå i en bredere miljørevision. Medlemsstaterne kan kræve, at en vurdering af den tekniske og økonomiske gennemførlighed af tilslutningen til et eksisterende eller planlagt fjernvarme- eller fjernkølenet skal være en del af energisynet.

Med forbehold af EU-retten om statsstøtte kan medlemsstaterne indføre incitaments- og støtteordninger med henblik på gennemførelse af anbefalingerne fra energisyn og lignende foranstaltninger.

Artikel 12

Datacentre

1. ***Senest den 15. maj 2024 og efterfølgende hvert år pålægger medlemsstaterne ejere og operatører af datacentre på deres område med et effektforbrug for installeret informationsteknologi (IT) på mindst 500 kW at gøre de oplysninger, som er fastsat i bilag VII, offentligt tilgængelige, bortset fra oplysninger, der er omfattet af EU-retten og national ret om beskyttelse af handels- og forretningshemmeligheder og fortrolighed.***

2. *Stk. 1 finder ikke anvendelse på datacentre, der udelukkende bruges til eller leverer tjenester til et endeligt formål, der vedrører forsvar og civilbeskyttelse.*
3. *Kommissionen opretter en europæisk database over datacentre, der omfatter oplysninger, som de forpligtede datacentre har meddelt i overensstemmelse med stk. 1. Den europæiske database skal være offentligt tilgængelig på et overordnet niveau.*
4. *Medlemsstaterne tilskynder ejere og operatører af datacentre på deres område med et effektforbrug for installeret IT på 1 MW eller derover til at tage højde for bedste praksis som omhandlet i den seneste udgave af den europæiske adfærdskodeks for energieffektivitet i datacentre.*
5. *Senest den 15. maj 2025 vurderer Kommissionen de tilgængelige data om datacentres energieffektivitet, som den har fået forelagt i henhold til stk. 1 og 3, og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport, eventuelt ledsaget af lovgivningsmæssige forslag, der indeholder yderligere foranstaltninger til at forbedre energieffektiviteten, herunder fastsættelse af minimumsstandards for ydeevne og en vurdering af gennemførligheden af omstillingen til en sektor med nettonulemissionsdatacentre i tæt samråd med de relevante interessenter. Sådanne forslag kan fastsætte en tidsfrist, inden for hvilken de eksisterende datacentre vil skulle overholde minimumsydeevnen.*

Artikel 13

Målere for naturgas

1. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder i forbindelse med forbrug af naturgas, så vidt det er teknisk muligt og økonomisk fornuftigt og står i et rimeligt forhold til de potentielle energibesparelser, udstyres med individuelle målere til en konkurrencedygtig pris, som nøjagtigt afspejler slutkundens faktiske energiforbrug og angiver det faktiske forbrugstidspunkt.

En sådan individuel måler til konkurrencedygtig pris stilles altid til rådighed, når:

- a) en eksisterende måler udskiftes, medmindre dette ikke er teknisk muligt eller ikke er omkostningseffektivt i forhold til den anslåede potentielle energibesparelse på lang sigt
- b) der oprettes en ny forbindelse i en ny bygning, eller der foretages større renoveringsarbejder i en bygning, jf. direktiv 2010/31/EU.

2. Såfremt og i det omfang medlemsstaterne gennemfører intelligente målersystemer og indfører intelligente målere for naturgas i henhold til direktiv 2009/73/EF

- a) sikrer de sig, at målersystemerne angiver oplysninger om det faktiske forbrugstidspunkt til slutkunderne, og at der tages fuldt hensyn til målsætningerne om energieffektivitet og slutkundefordele, når der fastsættes mindstekrav til målerfunktioner og forpligtelser for markedsdeltagerne
- b) sikrer de sig de intelligente måleres og datakommunikationens sikkerhed samt beskyttelse af slutkundernes privatliv i overensstemmelse med EU-retten om databeskyttelse og beskyttelse af privatlivets fred
- c) kræver de, at der gives passende rådgivning og information til kunderne på tidspunktet for installationen af intelligente målere, navnlig vedrørende deres fulde potentiale med hensyn til administration af måleraflæsning og overvågning af energiforbruget.

Artikel 14

Måling af opvarmning, køling og varmt brugsvand

- 1. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder af fjernvarme, fjernkøling og varmt brugsvand udstyres med målere til en konkurrencedygtig pris, som nøjagtigt afspejler deres faktiske energiforbrug.
- 2. Leveres opvarmning, køling eller varmt brugsvand til en bygning fra en central kilde, der betjener flere bygninger, eller fra et fjernvarme- eller fjernkølingssystem, installeres der en måler ved varmeveksleren eller på leveringsstedet.

Artikel 15

Fordelingsmåling og omkostningsfordeling i forbindelse med opvarmning, køling og varmt brugsvand

1. I ejendomme med flere lejligheder og bygninger til flere formål med en central varme- eller central kølekilde eller forsyning fra et fjernvarme- eller fjernkølingssystem skal der installeres individuelle målere, der måler forbruget af opvarmning, køling eller varmt brugsvand for hver bygningsenhed, hvis det er teknisk gennemførligt og omkostningseffektivt i den forstand, at det står i rimeligt forhold til de potentielle energibesparelser.

Er det ikke teknisk gennemførligt eller omkostningseffektivt at benytte individuelle målere til at måle varmekonsumet i hver bygningsenhed, anvendes der individuelle varmefordelingsmålere til at måle varmekonsumet i hver radiator, medmindre den pågældende medlemsstat godtgør, at installationen af sådanne varmefordelingsmålere ikke vil være omkostningseffektiv. Der kan i disse tilfælde overvejes alternative omkostningseffektive metoder til måling af varmekonsumet. Hver medlemsstat fastlægger klare generelle kriterier, metoder og procedurer til at fastslå, om der foreligger manglende teknisk gennemførlighed og manglende omkostningseffektivitet, og offentliggør disse.

2. I nye ejendomme med flere lejligheder og i beboelsesdelene af nye bygninger til flere formål, som er udstyret med en central varmekilde til varmt brugsvand eller forsynes fra fjernvarmesystemer, skal der uanset stk. 1, første afsnit, være individuelle målere for varmt brugsvand.
3. Forsynede ejendomme med flere lejligheder eller bygninger til flere formål af fjernvarme eller fjernkøling, eller er egne fælles opvarmnings- eller kølingssystemer til sådanne ejendomme almindelige, sikrer medlemsstaterne indførelse af gennemsigtige, offentligt tilgængelige nationale regler for fordeling af omkostningerne ved opvarmning, køling og forbrug af varmt brugsvand i sådanne ejendomme for at sikre gennemsigtighed og nøjagtighed i opgørelsen af det individuelle forbrug. Sådanne regler skal, når det er relevant, omfatte retningslinjer for metoden til fordeling af omkostningerne ved energi, der anvendes til:

- a) varmt brugsvand
- b) varme fra ejendommens installation og med henblik på opvarmning af fællesarealer, hvis trapper og gange er udstyret med radiatorer
- c) opvarmning eller køling af lejligheder.

Artikel 16

Fjernaflæsningskrav

1. Med henblik på artikel 14 og 15 skal nyinstallerede målere og varmemfordelingsmålere være fjernaflæselige anordninger. De betingelser om teknisk gennemførlighed og omkostningseffektivitet, der er fastsat i artikel 15, stk. 1, finder anvendelse.
2. Målere og varmemfordelingsmålere, som ikke kan fjernaflæses, men allerede er blevet installeret, skal gøres fjernaflæselige eller udskiftes med fjernaflæselige anordninger senest den 1. januar 2027, medmindre den pågældende medlemsstat påviser, at dette ikke er omkostningseffektivt.

Artikel 17

Faktureringsoplysninger for naturgas

1. Har slutkunderne ikke intelligente målere for naturgas som omhandlet i direktiv 2009/73/EF, sikrer medlemsstaterne, hvis det er teknisk muligt og økonomisk begrundet, at faktureringsoplysningerne for naturgas er pålidelige, nøjagtige og bygger på det faktiske forbrug, jf. bilag VIII, punkt 1.1.

Denne forpligtelse kan opfyldes ved at indføre et system, hvor slutkunderne selv regelmæssigt foretager aflæsningen og underretter energileverandøren om aflæsningerne fra deres måler. Kun i de tilfælde, hvor slutkunden ikke har givet meddelelse om måleraflæsning for en given faktureringsperiode, baseres faktureringen på et anslået forbrug eller en fast takst.

2. De målere, der installeres i overensstemmelse med direktiv 2009/73/EF, skal muliggøre nøjagtig fakturering baseret på faktisk forbrug. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunderne har mulighed for let adgang til supplerende oplysninger om hidtidigt forbrug, der giver dem mulighed for selv at foretage detaljeret kontrol.

Supplerende oplysninger om hidtidigt forbrug skal omfatte:

- a) de samlede oplysninger for mindst de foregående tre år eller perioden siden starten på forsyningskontrakten, hvis den er kortere
- b) detaljerede oplysninger om forbrugstidspunktet for en hvilken som helst dag, uge eller måned og et hvilket som helst år.

De oplysninger, der er omhandlet i andet afsnit, litra a), skal svare til de perioder, for hvilke der er fremskaffet hyppige faktureringsoplysninger.

De oplysninger, der er omhandlet i andet afsnit, litra b), stilles til rådighed for slutkunden via internettet eller målergrænsefladen for en periode på mindst de foregående 24 måneder eller perioden siden starten på forsyningskontrakten, hvis den er kortere.

3. Uanset om der er installeret intelligente målere:

- a) skal medlemsstaterne kræve, at i det omfang der foreligger oplysninger om slutkundernes energifakturering og hidtidige forbrug, stilles de på slutkundens anmodning til rådighed for en leverandør af energitjenester, der er udpeget af slutkunden
- b) skal medlemsstaterne sikre, at slutkunderne får mulighed for at vælge elektroniske faktureringsoplysninger og fakturaer, og at de på anmodning modtager en klar og letforståelig redegørelse for, hvordan deres faktura er fremkommet, navnlig hvis fakturaer ikke er baseret på det faktiske forbrug
- c) skal medlemsstaterne sikre, at fakturaen ledsages af relevante oplysninger, der giver slutkunderne en samlet oversigt over de aktuelle energiomkostninger, jf. bilag VIII

- d) kan medlemsstaterne fastsætte, at oplysningerne på disse fakturaer på slutkundens anmodning ikke skal anses for at udgøre en betalingsanmodning. I sådanne tilfælde sikrer medlemsstaterne, at leverandører af energikilder tilbyder fleksible ordninger for faktiske betalinger
- e) skal medlemsstaterne kræve, at oplysninger om og overslag over energiomkostninger rettidigt gives til forbrugerne efter anmodning og i et letforståeligt format, som de kan bruge til at sammenligne aftaler på et ensartet grundlag.

Artikel 18

Fakturerings- og forbrugsuplysninger om opvarmning, køling og varmt brugsvand

1. Er der installeret målere eller varmfordelingsmålere, sikrer medlemsstaterne, at fakturerings- og forbrugsuplysningerne er pålidelige og nøjagtige og bygger på det faktiske forbrug eller aflæsninger af varmfordelingsmålere, jf. bilag IX, punkt 1 og 2, for alle slutbrugere.

Med undtagelse af forbrug, der måles ved hjælp af fordelingsmåling på grundlag af varmfordelingsmålere i henhold til artikel 15, kan denne forpligtelse, hvis det fastsættes af en medlemsstat, opfyldes ved at indføre et system, hvor slutkunden eller slutbrugeren selv regelmæssigt aflæser sin måler og meddeler aflæsningen. Kun hvor slutkunden eller slutbrugeren ikke har givet meddelelse om måleraflæsning for en given faktureringsperiode, baseres faktureringen på et anslået forbrug eller en fast takst.

2. Medlemsstaterne:
 - a) kræver, at hvis der foreligger oplysninger om slutbrugernes energifakturering og hidtidige forbrug eller aflæsninger af varmfordelingsmålere, stilles de på anmodning af slutbrugeren til rådighed for en leverandør af energitjenester, der er udpeget af slutbrugeren
 - b) sikrer, at slutkunderne får mulighed for at vælge elektroniske faktureringsoplysninger og fakturaer

- c) sikrer, at der med fakturaen følger klare og letforståelige oplysninger til alle slutbrugere i overensstemmelse med bilag IX, punkt 3
- d) fremmer cybersikkerhed og sikrer beskyttelse af privatlivets fred og databeskyttelse for slutbrugere i overensstemmelse med gældende EU-ret.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at meddelelsen af faktureringsoplysninger på slutkundens anmodning ikke anses for at udgøre en betalingsanmodning. I sådanne tilfælde sørger medlemsstaterne for, at der tilbydes fleksible ordninger for faktiske betalinger.

3. Medlemsstaterne beslutter, hvem der skal være ansvarlig for at give de oplysninger, der er omhandlet i stk. 1 og 2, til slutbrugere uden direkte eller individuel kontrakt med en energileverandør.

Artikel 19

Omkostninger ved adgang til målings- og faktureringsoplysninger for naturgas

Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder gratis modtager alle deres fakturaer for og faktureringsoplysninger om energiforbrug, og at slutkunder har passende og gratis adgang til deres forbrugsoplysninger.

Artikel 20

Omkostninger ved adgang til målings- og faktureringsoplysninger samt forbrugsoplysninger om opvarmning, køling og varmt brugsvand

1. Medlemsstaterne sikrer, at slutbrugere gratis modtager alle deres fakturaer for og faktureringsoplysninger om energiforbrug, og at slutbrugere har passende og gratis adgang til deres forbrugsoplysninger.
2. Uanset denne artikels stk. 1 skal fordelingen af omkostningerne ved faktureringsoplysninger om individuelt forbrug af varme, køling og varmt brugsvand i ejendomme med flere lejligheder og bygninger til flere formål i henhold til artikel 15, udføres på nonprofitbasis. Omkostninger som følge af overdragelsen af denne opgave til en tredjepart, såsom en tjenesteleverandør eller den lokale energileverandør, som omfatter måling og fordeling af samt opgørelse af det faktiske individuelle forbrug i sådanne ejendomme, kan videreføres til slutbrugerne, i det omfang sådanne omkostninger er rimelige.

3. For at sikre rimelige omkostninger ved fordelingsmålingstjenester som omhandlet i stk. 2 kan medlemsstaterne stimulere konkurrencen i denne servicesektor ved at træffe passende foranstaltninger, såsom at anbefale eller på anden måde fremme brug af udbud eller brug af interoperable anordninger og systemer, der gør det lettere at skifte mellem tjenesteleverandører.

KAPITEL IV

FORBRUGEROPLYSNING OG -INDFLYDELSE

Artikel 21

Grundlæggende kontraktlige rettigheder vedrørende opvarmning, køling og varmt brugsvand

1. Med forbehold af Unionens bestemmelser om forbrugerbeskyttelse, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU⁴⁸ og Rådets direktiv 93/13/EØF⁴⁹, sikrer medlemsstaterne, at slutkunder og, hvis disse nævnes eksplicit, slutbrugere tildeles de i denne artikels stk. 2-9 fastsatte rettigheder.
2. Slutkunder har ret til en kontrakt med deres leverandør, idet der i kontrakten skal angives følgende:
 - a) leverandørens navn, adresse *og kontaktoplysninger*
 - b) hvilke ydelser der leveres, og hvilket tjenestekvalitetsniveau der *er omfattet*
 - c) hvilke typer vedligeholdsservice *der indgår i kontrakten uden ekstra gebyrer*
 - d) hvordan aktuel information om gældende tariffer, vedligeholdsgemyndigheder og pakketilbudsprodukter eller -tjenester kan indhentes

⁴⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 64).

⁴⁹ Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29).

- e) kontraktens løbetid, betingelserne for fornyelse og opsigelse af kontrakten og ydelserne, herunder pakketilbudsprodukter eller -tjenester i forbindelse med disse tjenester, og hvorvidt det er muligt at opsiges kontrakten uden omkostninger
- f) eventuel erstatning eller tilbagebetaling, hvis det i kontrakten fastsatte tjenestekvalitetsniveau ikke overholdes, herunder unøjagtig eller forsinket fakturering
- g) hvordan en procedure til udenretslig bilæggelse af tvister, jf. artikel 22, iværksættes
- h) oplysninger om forbrugerrettigheder, herunder oplysninger om klagebehandling og alle de i dette stykke omhandlede oplysninger, som videreformidles ved fakturering eller via virksomhedens websted på en klar og letforståelig måde, **og som indeholder kontaktoplysninger eller link til webstedet for de fælles kontaktpunkter, der er omhandlet i artikel 22, stk. 3 litra e)**
- i) **kontaktoplysninger, der giver kunden mulighed for at finde frem til relevante one-stop-shopper som omhandlet i artikel 22, stk. 3, litra a).**

Leverandørernes vilkår skal være rimelige og skal stilles til rådighed for slutkunderne på forhånd. De oplysninger, der er omhandlet i dette stykke, skal gives inden kontraktens indgåelse eller bekræftelse. Hvis kontrakterne indgås via mellemmand, skal disse oplysninger ligeledes gives inden kontraktens indgåelse.

Slutkunder og slutbrugere skal have et resumé af de vigtigste kontraktbetingelser, **herunder priser og tariffer**, på en forståelig måde i et præcist og enkelt sprog.

Slutkunder skal have en kopi af kontrakten og klare oplysninger på en gennemsigtig måde om gældende priser og tariffer og om standardvilkår og betingelser for adgang til og brug af tjenester for varme, køling og varmt brugsvand.

Medlemsstaterne beslutter, hvem der skal være ansvarlig for, efter anmodning, på en passende måde og gratis, at give de oplysninger, der er omhandlet i dette stykke, til slutbrugere uden direkte eller individuel kontrakt med en leverandør.

3. Slutkunderne underrettes med et passende varsel, hvis det påtænkes at ændre kontraktbetingelserne. Leverandører giver på en gennemsigtig og forståelig måde deres kunder direkte meddelelse om enhver justering af leveringsprisen og om årsagerne hertil og forudsætningerne herfor samt om justeringens omfang på et passende tidspunkt og senest to uger, eller for så vidt angår husholdningskunder senest én måned, før justeringen træder i kraft. ***Slutkunder oplyser straks slutbrugere om de nye kontraktbetingelser.***
4. Leverandører tilbyder slutkunder et bredt udvalg af betalingsmetoder. Sådanne betalingsmetoder må ikke indebære urimelig forskelsbehandling af kunder. Eventuelle forskelle i gebyrer i forbindelse med betalingsmetoder eller forudbetalingssystemer skal være objektive, ikkeforskelsbehandlende og forholdsmæssige og må i overensstemmelse med artikel 62 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366⁵⁰ ikke overstige de direkte omkostninger, som afholdes af betalingsmodtageren for brug af den pågældende betalingsmetode eller et forudbetalingssystem.
5. I henhold til stk. 4 må husholdningskunder, som har adgang til forudbetalingssystemer, ikke stilles ufordelagtigt som følge af forudbetalingssystemerne.
6. Slutkunder og, ***hvor det er relevant***, slutbrugere ***skal tilbydes*** rimelige og gennemsigtige generelle vilkår og betingelser, som skal anføres i et letforståeligt og utvetydigt sprog, og som ikke må indeholde ikkekontraktmæssige hindringer for at udøve kundernes rettigheder såsom overdreven kontraktmæssig dokumentation. Slutbrugerne skal efter anmodning gives adgang til disse generelle vilkår og betingelser. Slutkunderne og slutbrugerne skal beskyttes mod urimelige eller

⁵⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 af 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, om ændring af direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om ophævelse af direktiv 2007/64/EF (EUT L 337 af 23.12.2015, s. 35).

vildledende salgsmetoder. Slutkunder med et handicap gives alle relevante oplysninger om deres kontrakt med deres leverandør i tilgængelige formater.

7. Slutkunder og slutbrugere har ret til ydelser og klagebehandling af god standard fra deres leverandører. Leverandører skal behandle klager på en enkel, retfærdig og hurtig måde.

8. *De kompetente myndigheder sikrer, at de forbrugerbeskyttelsesforanstaltninger, der er fastsat i dette direktiv, håndhæves. De kompetente myndigheder handler uafhængigt af eventuelle markedsinteresser.*
9. *I tilfælde af en planlagt afbrydelse skal de berørte slutkunder gives passende oplysninger om alternative foranstaltninger i tilstrækkelig god tid i forvejen, senest en måned inden den planlagte afbrydelse og uden ekstra omkostninger.*

Artikel 22

Oplysning og bevidstgørelse

1. Medlemsstaterne sikrer *i samarbejde med regionale og lokale myndigheder, hvor det er relevant*, at oplysninger om tilgængelige foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, individuelle foranstaltninger og økonomiske og juridiske rammer er gennemsigtige, *tilgængelige* og formidles bredt til alle relevante markedsaktører, f.eks. slutkunder, slutbrugere, forbrugerorganisationer, repræsentanter for civilsamfundet, VE-fællesskaber, borgerenergifællesskaber, lokale og regionale myndigheder, energimyndigheder, udbydere af sociale tjenester, entreprenører, arkitekter, ingeniører, miljørevisorer og eksperter i udførelse af energisyn samt montører af bygningsdele som defineret i artikel 2, nr. 9), i direktiv 2010/31/EU.
2. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger for at fremme og lette en effektiv brug af energi hos slutkunder og slutbrugere. Disse foranstaltninger skal være en del af en national strategi såsom de integrerede nationale energi- og klimaplaner som fastsat i forordning (EU) 2018/1999 eller den langsigtede renoveringsstrategi som fastlagt i henhold til artikel 2a i direktiv 2010/31/EU.

Med henblik på nærværende artikel omfatter disse foranstaltninger en række instrumenter og politikker til fremme af adfærdsændring, f.eks.:

- a) skattemæssige incitamenter
- b) adgang til finansiering, værdikuponer, tilskud eller subsidier

- c) *offentligt støttede vurderinger af energiforbrug og målrettede rådgivningstjenester for og støtte til private forbrugere, navnlig personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri*
- d) *målrettede rådgivningstjenester for SMV'er og mikrovirksomheder*
- e) formidling af oplysninger i tilgængelig form for personer med et handicap
- f) forbilledlige projekter
- g) arbejdspladsaktiviteter
- h) uddannelsesaktiviteter
- i) digitale værktøjer
- j) *inddragelsesstrategier.*

3. Med henblik på denne artikel omfatter de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 2 **■**, *oprettelsen af gunstige rammer for* markedsaktører som dem, der er omhandlet i stk. 1, *navnlig med henblik på:*

- a) oprettelse af one-stop-shopper eller lignende mekanismer til levering af teknisk, administrativ og finansiel rådgivning og bistand vedrørende energieffektivitet *såsom energikontroller for husholdninger*, energirenovering af bygninger, *information om udskiftning af gamle og ineffektive varmesystemer med moderne og mere effektive apparater* og ibrugtagning af vedvarende energi *og energilagring* i bygninger til slutkunder og slutbrugere, navnlig husholdninger og andre små slutkunder og slutbrugere, *herunder SMV'er og mikrovirksomheder*
- b) *samarbejde med private aktører, der leverer tjenester såsom energisyn og vurderinger af energiforbrug, finansieringsløsninger og gennemførelse af energirenoveringer*
- c) kommunikation af *omkostningseffektive og letopnåelige ændringer i energianvendelse*

- d) formidling af oplysninger om energieffektivitetsforanstaltninger og finansieringsinstrumenter
- e) etablering af fælles kontaktpunkter for at give slutkunderne og slutbrugerne alle nødvendige oplysninger om deres rettigheder, gældende ret og de tilgængelige tvistbilæggelsesordninger i tilfælde af tvister. Disse fælles kontaktpunkter kan være en del af et generelt informationspunkt for forbrugere.

4. *Med henblik på denne artikel opretter medlemsstaterne i samarbejde med de kompetente myndigheder og, hvor det er relevant, private interessenter særlige one-stop-shopper eller lignende mekanismer med henblik på ydelse af teknisk, administrativ og finansiel rådgivning om energieffektivitet. Disse faciliteter skal:*

- a) rådgive med strømlinet information om tekniske og økonomiske muligheder og løsninger til husholdninger, SMV'er, mikrovirksomheder og offentlige organer***
- b) yde helhedsorienteret støtte til alle husholdninger med særligt fokus på husholdninger, der er berørt af energifattigdom, og bygninger med den dårligste ydeevne samt akkrediterede virksomheder og montører, som leverer opgraderingstjenester, tilpasset forskellige boligtyper og geografiske forhold, og yde støtte i de forskellige faser af opgraderingsprojektet, herunder for at lette gennemførelsen af minimumsstandards for energimæssig ydeevne, når en sådan standard er fastsat i en EU-retsakt***
- c) rådgive om energiforbrugsadfærd.***

5. *Særlige one-stop-shop-faciliteter som omhandlet i stk. 4 skal, hvor det er relevant:*

- a) give oplysninger om kvalificerede fagfolk inden for energieffektivitet***
- b) indsamle typologisk aggregerede data fra energieffektivitetsprojekter, udveksle erfaringer og gøre dem offentligt tilgængelige***
- c) koble potentielle projekter sammen med markedsaktører, navnlig mindre lokale projekter***

Med henblik på første afsnit, litra b), bistår Kommissionen medlemsstaterne med at lette udvekslingen af og styrke det grænseoverskridende samarbejde med hensyn til bedste praksis.

6. *De one-stop-shopper, der er omhandlet i stk. 5, tilbyder særlige tjenester til personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og personer i lavindkomsthusstande.*

Kommissionen giver medlemsstaterne retningslinjer for at udvikle disse one-stop-shopper med det mål at skabe en harmoniseret tilgang i hele Unionen.

Retningslinjerne skal tilskynde til samarbejde mellem offentlige organer, energimyndigheder og lokalsamfundsbaseerede initiativer.

7. Medlemsstaterne skaber hensigtsmæssige rammer for, at markedsaktørerne kan give passende og målrettet oplysning og rådgivning **om** energieffektivitet til slutkunder, herunder personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, **SMV'er og mikrovirksomheder**.
8. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder, slutbrugere, personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, har adgang til enkle, retfærdige, gennemsigtige, uafhængige, virkningsfulde og effektive ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister vedrørende rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i dette direktiv, i kraft af en uafhængig ordning som f.eks. en energiombudsmand eller et forbrugerorgan eller gennem en regulerende myndighed. Hvis slutkunden er en forbruger som omhandlet i definitionen i artikel 4, stk. 1, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU⁵¹, skal sådanne ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister opfylde de krav, der er fastsat deri. **Ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister, der allerede findes i medlemsstaterne, kan anvendes til dette formål, forudsat at de er lige så effektive.**

Om nødvendigt sikrer medlemsstaterne, at alternative tvistbilæggesinstanser samarbejder om at sikre en enkel, retfærdig, gennemsigtig, uafhængig, virkningsfuld og effektiv ordning til udenretslig bilæggelse af tvister i forbindelse med enhver tvist, der hidrører fra produkter eller ydelser, der er knyttet til eller er en del af ethvert produkt eller ydelse, der er omfattet af nærværende direktivs anvendelsesområde.

⁵¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU af 21. maj 2013 om alternativ tvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2009/22/EF (direktiv om ATB på forbrugerområdet) (EUT L 165 af 18.6.2013, s. 63).

Det er obligatorisk for virksomheder at deltage i ordninger til udenretslig bilæggelse af tvister for husholdningskunder, medmindre medlemsstaten over for Kommissionen godtgør, at andre ordninger er tilsvarende effektive.

9. Med forbehold af de grundlæggende principper i medlemsstaternes ejendoms- og lejeret træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for at afvikle reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige hindringer for energieffektivitet hvad angår skæve incitamentfordelinger mellem ejere og lejere eller mellem flere ejere af en bygning eller en bygningsenhed med henblik på at sikre, at disse parter ikke afholder sig fra at investere i større effektivitet, alene fordi de ikke hver især vil få det fulde udbytte, eller fordi der ikke er regler for, hvordan omkostninger og fordele skal fordeles mellem dem.

Foranstaltninger til at afvikle sådanne hindringer kan omfatte tilvejebringelse af incitamenter, ophævelse eller ændring af love eller andre retsfor skrifter, vedtagelse af retningslinjer og fortolkende meddelelser, forenkling af administrative procedurer, herunder nationale regler og foranstaltninger, der regulerer beslutningsprocesser i ejendomme med flere ejere, **og muligheden for at ty til tredjepartsfinansieringsløsninger**. Foranstaltningerne kan kombineres med uddannelse i, specifik oplysning om samt teknisk bistand til energieffektivitet til markedsaktører såsom dem, der er nævnt i stk. 1.

Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger med henblik på at støtte en multilateral dialog blandt **relevante partnere såsom lokale og regionale myndigheder, sociale partnere**, ejer- og lejerorganisationer, forbrugerorganisationer, **energidistributører eller energileverandører i deta illeddet, ESCO'er, VE-fællesskaber, borgerenergifællesskaber**, offentlige myndigheder og myndigheder, **med** det formål at fremsætte forslag til alment godkendte foranstaltninger, incitamenter og retningslinjer, der er relevante for skæve incitamentsfordelinger mellem ejere og lejere eller blandt ejere af en bygning eller bygningsenhed.

Hver medlemsstat indberetter sådanne hindringer og de foranstaltninger, den har truffet i sin langsigtede renoveringsstrategi, som er oprettet i henhold til artikel 2a i direktiv 2010/31/EU og forordning (EU) 2018/1999.

10. Kommissionen tilskynder til, at oplysninger om god praksis for energieffektivitet og metoder udveksles og udbredes bredt, **og yder teknisk bistand** til at rette op på fordelingen af incitamenter i medlemsstaterne.

Artikel 23

Energieffektivitetspartnerskaber

1. *Senest den ... [12 måneder efter dette direktivs ikrafttrædelsesdato] vurderer Kommissionen, om energieffektivitet er omfattet af eksisterende partnerskaber. Hvis vurderingen viser, at energieffektivitet ikke i tilstrækkelig grad er omfattet af eksisterende partnerskaber, etablerer Kommissionen sektorspecifikke energieffektivitetspartnerskaber på EU-plan med underpartnerskaber pr. manglende sektor ved at samle centrale interessenter, herunder sociale partnere, i bl.a. IKT-sektoren, transportsektoren, den finansielle sektor og byggesektoren på en inklusiv og repræsentativ måde.*

Hvis der oprettes et partnerskab, udpeger Kommissionen, hvor det er relevant, en formand for hvert sektorspecifikt EU-energieffektivitetspartnerskab.

2. *De partnerskaber, der er omhandlet i stk. 1, har til formål at fremme klima- og energiomstillingsdialoger mellem de relevante aktører og tilskynde sektorerne til at udarbejde køreplaner for energieffektivitet med henblik på at kortlægge tilgængelige foranstaltninger og teknologiske muligheder for at opnå energibesparelser, forberede sig på vedvarende energi og dekarbonisere sektorerne.*

Sådanne køreplaner vil yde et værdifuldt bidrag til at bistå sektorerne med at planlægge de investeringer, der er nødvendige for at nå målene i dette direktiv og forordning (EU) 2021/1119, og letter det grænseoverskridende samarbejde mellem aktører for at styrke det indre marked.

Artikel 24

Styrkelse og beskyttelse af sårbare kunder og afhjælpning af energifattigdom

1. ***Uden at det berører deres nationale økonomiske og sociale politikker og deres forpligtelser i henhold til EU-retten***, træffer medlemsstaterne passende foranstaltninger for at styrke og beskytte personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, ***personer i lavindkomsthusstande*** og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri.

Ved definitionen af begrebet sårbare kunder i henhold til artikel 3, stk. 3, i direktiv 2009/73/EF og artikel 28, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/944 tager medlemsstaterne slutbrugerne i betragtning.

2. ***Uden at det berører deres nationale økonomiske og sociale politikker og deres forpligtelser i henhold til EU-retten***, gennemfører medlemsstaterne foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten og dertil knyttede forbruger- eller informationsforanstaltninger, navnlig dem, der er omhandlet i dette direktivs artikel 8, stk. 3, og artikel 22, som en prioritet blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, ***personer i lavindkomsthusstande*** og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, for at afhjælpe energifattigdom. ***Overvågning af og rapportering om disse foranstaltninger foretages inden for rammerne af de eksisterende rapporteringskrav, der er fastsat i artikel 24 i forordning (EU) 2018/1999.***

3. For at støtte personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, ***personer i lavindkomsthusstande*** og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, skal medlemsstaterne, ***hvor det er relevant***:
 - a) gennemføre foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten for at afbøde de fordelingsmæssige virkninger af andre politikker og foranstaltninger, f.eks. beskatningsforanstaltninger, der gennemføres i overensstemmelse med dette direktivs artikel 10, eller anvendelse af emissionshandel i bygnings- og transportsektoren i overensstemmelse med direktiv 2003/87/EF

- b) bedst muligt gøre brug af de offentlige midler, der er til rådighed på EU-plan og nationalt plan, herunder, hvor det er relevant, det finansielle bidrag, som medlemsstater modtager fra den sociale klimafond i henhold til artikel 9 og 14 i forordning (EU) 2023/955, og indtægter fra kvoteauktioner fra emissionshandel i medfør af EU ETS i overensstemmelse med direktiv 2003/87/EF til investeringer i foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten som prioriterede aktioner
 - c) ■ foretage tidlige, fremtidsorienterede investeringer i foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, før de fordelingsmæssige virkninger af andre politikker og foranstaltninger får gennemslagskraft
 - d) fremme teknisk bistand og indføre støttefinansiering og finansielle redskaber såsom ordninger via regning, lokal reserve til imødegåelse af tab på udlån, garantifonde, midler til gennemgribende renoveringer og renoveringer med et mindstemål af energigevinster
 - e) fremme teknisk bistand til sociale aktører for at fremme sårbare kunders aktive engagement på energimarkedet og gunstige ændringer i deres energiforbrugsadfærd
 - f) sikre adgang til finansiering, tilskud eller subsidier på betingelse af, at der opnås et mindstemål af energigevinster, *og dermed lette adgang til prisoverkommelige banklån eller særlige kreditlinjer.*
4. Medlemsstaterne opretter et netværk af eksperter fra forskellige sektorer såsom sundhedssektoren, byggesektoren og den sociale sektor eller overdrager opgaven til et eksisterende netværk med henblik på at opstille strategier til støtte for lokale og nationale beslutningstagere i gennemførelsen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, *teknisk bistand og finansielle redskaber, der har til formål at afhjælpe* energifattigdommen. Medlemsstaterne bestræber sig på at sikre, at sammensætningen af netværket af eksperter sikrer balance mellem kønnene og afspejler *alle personers* perspektiver■ .

Medlemsstaterne kan give netværket af eksperter til opgave *at tilbyde rådgivning om:*

- a) ■ nationale definitioner, indikatorer og kriterier for energifattigdom, energifattige personer og konceptet sårbare kunder inklusive slutbrugere

- b) ***udvikling eller forbedring af*** relevante indikatorer og datasæt vedrørende energifattighedsproblemet, som bør anvendes, og der bør rapporteres om
- c) ■ metoder og foranstaltninger til at sikre overkommelige ***leveomkostninger***, fremme af boligernes omkostningsneutralitet eller metoder til at sikre, at offentlig finansiering, der investeres i foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, gavner både ejere og lejere af bygninger og bygningenheder, navnlig hvad angår personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusstande og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri
- d) ■ foranstaltninger til at forebygge eller afhjælpe situationer, hvor bestemte grupper er mere berørt eller i større risiko for at blive berørt af energifattigdom eller er mere udsatte over for de ugunstige virkninger af energifattigdom
■ såsom ***på grundlag af deres indkomst, køn, sundhedstilstand eller tilhørsforhold til en minoritetsgruppe og demografi.***

KAPITEL V

EFFEKTIVITET I ENERGIFORSYNINGEN

Artikel 25

Opvarmning og køling – vurdering og planlægning

1. Hver medlemsstat forelægger en omfattende vurdering af opvarmning og køling for Kommissionen som led i sin integrerede nationale energi- og klimaplan **og ajourføringerne heraf** i henhold til forordning (EU) 2018/1999. Denne omfattende vurdering skal indeholde de oplysninger, der er anført i bilag X til dette direktiv, og skal ledsages af den vurdering, der foretages i medfør af artikel 15, stk. 7, i direktiv (EU) 2018/2001.
2. Medlemsstaterne sikrer, at **interessenter, der berøres af den omfattende vurdering, der er omhandlet i stk. 1**, gives mulighed for at deltage i udarbejdelsen af planerne for opvarmning og køling, den omfattende vurdering samt politikker og foranstaltninger, **samtidig med at det sikres, at de kompetente myndigheder ikke videregiver eller offentliggør handels- og forretningshemmeligheder, der er blevet identificeret som sådan.**
3. Med henblik på den omfattende vurdering, der er omhandlet i stk. 1, gennemfører medlemsstaterne en cost-benefit-analyse for deres land **på grundlag af** klimatiske forhold, økonomisk gennemførlighed og teknisk egnethed. Cost-benefit-analysen skal kunne lette identifikationen af de mest ressource- og omkostningseffektive løsninger med henblik på at opfylde varme- og kølebehovene **under hensyntagen til princippet om energieffektivitet først**. Cost-benefit-analysen kan være en del af en miljøvurdering i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF⁵².

⁵² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet (EFT L 197 af 21.7.2001, s. 30).

Medlemsstaterne udpeger de kompetente myndigheder, der er ansvarlige for at udføre cost-benefit-analyserne, forelægger de detaljerede metoder og antagelser i henhold til bilag XI og fastlægger og offentliggør procedurene for den økonomiske analyse.

4. Identificerer den omfattende vurdering, der er omhandlet i denne artikels stk. 1, og analysen, der er omhandlet i denne artikels stk. 3, et potentiale for anvendelse af højeffektiv kraftvarmeproduktion og/eller effektiv fjernvarme og fjernkøling ***fra spildvarme***, hvor fordelene er større end omkostningerne, træffer medlemsstaterne passende foranstaltninger for at udvikle en effektiv fjernvarme- og fjernkøleinfrastruktur, ***tilskynde til udvikling af anlæg til udnyttelse af spildvarme, herunder i industrisektoren og/eller*** åbne for udvikling af højeffektiv kraftvarmeproduktion ***og*** anvendelse af opvarmning og køling fra spildvarme og vedvarende energikilder i overensstemmelse med denne artikels stk. 1 og artikel 26, stk. 7 og 9.

Identificerer den omfattende vurdering, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 1 og analysen, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 3, ikke et potentiale, hvis fordele er større end omkostningerne, herunder de administrative omkostninger ved at gennemføre den cost-benefit-analyse, der er omhandlet i artikel 26, stk. 7, kan den pågældende medlemsstat ***sammen med de lokale og regionale myndigheder, hvis det er relevant,*** fritage anlæg for kravene i nærværende artikels stk. 1 og 3.

5. Medlemsstaterne vedtager politikker og foranstaltninger, hvormed det sikres, at potentialet ifølge de omfattende vurderinger, som foretages i henhold til denne artikels stk. 1, virkeliggøres. Disse politikker og foranstaltninger skal mindst omfatte de elementer, der er anført i bilag X. Hver medlemsstat meddeler disse politikker og foranstaltninger som led i ajourføringen af sine integrerede nationale energi- og klimaplaner, der forelægges i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, sin efterfølgende integrerede nationale energi- og klimaplan, der meddeles i medfør af artikel 3 og 7-12 i nævnte forordning, og de relevante nationale energi- og klimastatusrapporter, der forelægges i henhold til nævnte forordning.

6. Medlemsstaterne skal **sikre, at** de regionale og lokale myndigheder **■** udarbejder lokale varme- og køleplaner – som minimum i kommuner med et samlet indbyggertal på over **45 000**. Disse planer bør som minimum:

- a) være baseret på oplysningerne og dataene i de omfattende vurderinger, der er foretaget i henhold til stk. 1, og anslå og kortlægge potentialet for at øge dels energieffektiviteten, herunder gennem ***lavtemperatur-fjernvarmeberedskab, højeffektiv kraftvarmeproduktion, og*** genvinding af spildvarme, og dels vedvarende energi til opvarmning og køling i det pågældende område
- b) ***overholde princippet om energieffektivitet først***
- c) indeholde en strategi for udnyttelse af det afdækkede potentiale i henhold til litra a)
- d) udarbejdes under medvirken af alle relevante regionale eller lokale interessenter, og sikre den brede offentligheds deltagelse, ***herunder operatører af lokal energiinfrastruktur***
- e) ***tage hensyn til den relevante eksisterende energiinfrastruktur***
- f) tage hensyn til lokalsamfundenes og talrige lokale eller regionale administrative enheders eller regioners fælles behov
- g) ***vurdere betydningen af energifællesskaber og andre forbrugerledede initiativer, der aktivt kan bidrage til gennemførelse af lokale varme- og køleprojekter***
- h) ***omfatte en analyse af varme- og køleapparater i lokale bygningsmasser, som tager hensyn til det områdespecifikke potentiale for energieffektivitetsforanstaltninger og håndterer bygninger med den dårligste ydeevne og sårbare husholdningers behov***
- i) ***vurdere mulighederne for finansiering af gennemførelsen af politikker og foranstaltninger og identificere finansielle mekanismer, der giver forbrugere mulighed for at skifte til opvarmning og køling ved hjælp af vedvarende energikilder***
- j) omfatte ***en forløbskurve med henblik på opnåelse af planens mål i overensstemmelse med klimaneutralitet og*** overvågning af fremskridtene med hensyn til gennemførelsen af de udpegede politikker og foranstaltninger

- k) sigte mod at udskifte gamle og ineffektive varme- og køleapparater i offentlige organer med højeffektive alternativer med det formål at udfase fossile brændsler*
- l) vurdere mulige synergier med planerne hos regionale eller lokale myndigheder i naboområder for at tilskynde til fælles investeringer og omkostningseffektivitet.*

Medlemsstaterne sikrer, at **alle relevante parter, herunder offentlige og relevante private interessenter**, gives lejlighed til at deltage i udarbejdelsen af planerne for opvarmning og køling, den omfattende vurdering, der er omhandlet i stk. 1, samt de politikker og foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 5.

Til dette formål udarbejder medlemsstaterne anbefalinger, der støtter de regionale og lokale myndigheders gennemførelse af politikker og foranstaltninger inden for energieffektiv opvarmning og køling, der er baseret på vedvarende energi, på regionalt og lokalt plan ved at udnytte det afdækkede potentiale. Medlemsstaterne støtter i videst muligt omfang de regionale og lokale myndigheder med alle midler, herunder finansiell støtte og tekniske støtteordninger. **Medlemsstaterne sikrer, at varme- og køleplaner er i overensstemmelse med andre lokale klima-, energi- og miljøplanlægningskrav for at undgå administrative byrder for lokale og regionale myndigheder og tilskynde til en effektiv gennemførelse af planerne.**

Lokale varme- og køleplaner kan gennemføres i fællesskab af en gruppe af flere lokale myndigheder i naboområder, forudsat at den geografiske og administrative kontekst samt opvarmnings- og kølingsinfrastrukturen er hensigtsmæssig.

Lokale varme- og køleplaner vurderes af en kompetent myndighed, og efterfølges om nødvendigt af passende gennemførelsesforanstaltninger.

Artikel 26

Varme- og køleforsyning

1. For at *sikre et mere effektivt forbrug af primærenergi* og *øge* andelen af vedvarende energi i den varme- og køleforsyning, *der tilføres nettet*, skal et effektivt fjernvarme- og fjernkølingssystem opfylde følgende kriterier:
 - a) indtil den 31. december **2027** et system, der anvender mindst 50 % vedvarende energi, 50 % spildvarme, 75 % kraftvarme eller 50 % af en kombination af energi og varme af den nævnte art
 - b) fra den 1. januar **2028** et system, der anvender mindst 50 % vedvarende energi, 50 % *spildvarme, 50 % vedvarende energi og* spildvarme, 80 % højeffektiv kraftvarme eller mindst en kombination af denne type termisk energi, der tilføres nettet, hvor andelen af vedvarende energi udgør mindst 5 %, og den samlede andel af vedvarende energi, spildvarme eller højeffektiv kraftvarme udgør mindst 50 %
 - c) fra den 1. januar 2035 et system, der anvender mindst 50 % vedvarende energi, *50 % spildvarme eller 50 % vedvarende energi og* spildvarme, *eller et system*, hvor den *samlede* andel af vedvarende energi, *spildvarme eller højeffektiv kraftvarme* udgør mindst 80 %, *og den samlede andel af vedvarende energi eller spildvarme derudover udgør mindst 35 %*
 - d) fra den 1. januar **2040** et system, der anvender mindst 75 % vedvarende energi, *75 % spildvarme eller 75 % vedvarende energi og* spildvarme, *eller et system, som anvender mindst 95 % vedvarende energi, spildvarme og højeffektiv kraftvarme, og den samlede andel af vedvarende energi eller spildvarme derudover udgør mindst 35 %*
 - e) *fra den 1. januar 2045 et system, der anvender mindst 75 % vedvarende energi, 75 % spildvarme eller 75 % vedvarende energi og spildvarme*
 - f) fra den 1. januar 2050 et system, der udelukkende anvender vedvarende energi, *udelukkende* spildvarme *eller udelukkende en kombination af* vedvarende energi *og spildvarme*.

2. *Medlemsstaterne kan også som alternativ til kriterierne i denne artikels stk. 1 vælge et kriterium for bæredygtighedspræstation på grundlag af mængden af drivhusgasemissioner fra fjernvarme- og fjernkølingssystemet pr. varme- eller kuldeenhed, der leveres til kunderne, under hensyntagen til de foranstaltninger, der er gennemført for at opfylde forpligtelsen i henhold til artikel 24, stk. 4, i direktiv (EU) 2018/2001. Ved valget af nævnte kriterier har et effektivt fjernvarme- og fjernkølingssystem maksimalt følgende mængde drivhusgasemissioner pr. varme- eller kuldeenhed til kunderne:*

a) indtil den 31. december 2025: 200 g/kWh

b) fra den 1. januar 2026: 150 g/kWh

c) fra den 1. januar 2035: 100 g/kWh

d) fra den 1. januar 2045: 50 g/kWh

e) fra den 1. januar 2050: 0 g/kWh.

3. *Medlemsstaterne kan vælge at anvende kriterierne for drivhusgasemissioner pr. varme- eller kuldeenhed for en given periode som omhandlet i denne artikels stk. 2, litra a)-e). Hvis de vælger dette, meddeler de Kommissionen dette senest den ... [tre måneder efter datoen for dette direktivs ikrafttræden] for den periode, der er omhandlet i denne artikels stk. 2, litra a), og mindst seks måneder før begyndelsen af de relevante perioder, der er omhandlet i denne artikels stk. 2, litra b)-e). En sådan meddelelse skal omfatte de foranstaltninger, der er gennemført for at opfylde forpligtelsen i henhold til artikel 24, stk. 4, i direktiv (EU) 2018/2001, hvis de ikke allerede er blevet meddelt i den seneste ajourføring af deres nationale energi- og klimaplan.*

4. ***For at et fjernvarme- og fjernkølingssystem opfylder betingelserne for at være effektivt sikrer medlemsstaterne, at fjernvarme- og fjernkølingssystemet, hvis det opføres eller dets forsyningsenheder får foretaget en omfattende renovering, opfylder de kriterier i stk. 1 eller 2, der finder anvendelse på det tidspunkt, hvor systemet idriftsættes eller fortsætter driften efter renoveringen. Medlemsstaterne sikrer desuden, at der ved opførelse af et fjernvarme- og fjernkølingssystem eller omfattende renovering af dets forsyningsenheder:***
- a) ikke sker en stigning i anvendelsen af andre fossile brændsler end naturgas i eksisterende varmekilder sammenholdt med det gennemsnitlige årlige forbrug i de foregående tre kalenderår med fuld drift forud for renoveringen, og
 - b) at eventuelle nye varmekilder i dette system ikke anvender andre fossile brændsler end naturgas, hvis det opføres eller der foretages en omfattende renovering heraf indtil 2030.
5. Medlemsstaterne sikrer, at operatører af alle eksisterende fjernvarme- og fjernkølingssystemer med en samlet ***varme- og kulde***produktion på mere end 5 MW, som ikke opfylder kriterierne i stk. 1, litra b)-e), fra den 1. januar 2025 og derefter hvert femte år udarbejder en plan ***for at sikre et mere effektivt forbrug af primærenergi, for at reducere distributionstab og for at øge andelen af*** vedvarende energi ***i varme- og køleforsyningen***. Planen skal omfatte foranstaltninger til at opfylde kriterierne i stk. 1, litra b)-e), og den kræver godkendelse af den kompetente myndighed.
6. ***Medlemsstaterne sikrer, at datacentre med en samlet nominel energitilførsel på mere end 1 MW udnytter spildvarmen eller andre former for genvinding af spildvarme, medmindre de kan påvise, at det ikke er teknisk eller økonomisk gennemførligt i henhold til den vurdering, der er omhandlet i stk. 7.***
7. Medlemsstaterne sikrer med henblik på at vurdere den økonomiske gennemførlighed af at øge energieffektiviteten i varme- og køleforsyningen, at der gennemføres en cost-benefit-analyse på anlægsniveau i overensstemmelse med bilag XI, hvis de nedennævnte anlæg planlægges opført eller får foretaget en omfattende renovering:

- a) et termisk kraftværk med en gennemsnitlig årlig samlet energitilførsel på mere end **10 MW** for at vurdere omkostningerne og fordelene ved at sikre anlæggets drift som et højeffektivt kraftvarmeværk
- b) et industrianlæg med en gennemsnitlig årlig samlet energitilførsel på mere end **8 MW** for at vurdere udnyttelsen af spildvarmen på og uden for lokaliteten
- c) en servicefacilitet med en årlig gennemsnitlig samlet energitilførsel på mere end **7 MW**, f.eks. spildevandsrensningsanlæg og LNG-anlæg, for at vurdere udnyttelsen af spildvarme på og uden for lokaliteten
- d) et datacenter med en samlet nominel energitilførsel på mere end 1 MW for at vurdere *cost-benefit-analysen, herunder, men ikke begrænset til, teknisk gennemførlighed, omkostningseffektivitet, og virkningerne på energieffektiviteten og den lokale efterspørgsel efter varme, herunder sæsonudsving*, ved at udnytte spildvarmen til at dække en økonomisk begrundet efterspørgsel og dette anlægs tilslutning til et fjernvarmenet eller et effektivt/VE-baseret fjernkølingssystem *eller andre former for genvinding af spildvarme*.

Den analyse, der er omhandlet i første afsnit, litra d), skal omfatte kølesystemløsninger, der gør det muligt at fjerne eller opfange spildvarmen på et nyttigt temperaturniveau med minimale supplerende energitilførsler.

Medlemsstaterne tilsigter at fjerne hindringer for udnyttelsen af spildvarme og yde støtte til anvendelsen af spildvarme, hvis anlæggene planlægges opført eller renoveret.

Installationen af udstyr til opsamling af kuldioxid produceret af et fyringsanlæg med henblik på at lagre det geologisk som fastsat i direktiv 2009/31/EF anses ikke for at være renovering i henhold til dette stykkes litra b) og c).

Medlemsstaterne stiller krav om, at cost-benefit-analysen gennemføres i samarbejde med de virksomheder, der har ansvaret for driften af faciliteten.

8. Medlemsstaterne kan fritage følgende for kravene i stk. 7:
- a) elproduktionsanlæg til spids- og reservelast, der efter planen skal være i drift mindre end 1 500 driftstimer om året som rullende gennemsnit over en femårsperiode, på baggrund af en verifikationsprocedure fastlagt af medlemsstaterne, der skal sikre, at dette fritagelseskriterium opfyldes
 - b) anlæg, der skal placeres tæt på en geologisk lagringslokalitet med godkendelse i henhold til direktiv 2009/31/EF
 - c) datacentre, hvis spildvarme anvendes eller vil blive anvendt i et fjernvarmenet eller direkte til rumopvarmning, varmt brugsvand eller andre anvendelser i den bygning eller gruppe af bygninger *eller faciliteter*, hvori de er beliggende.

Medlemsstaterne kan også fastsætte tærskelværdier udtrykt som mængden af tilgængelig nyttig spildvarme, efterspørgslen efter varme eller afstandene mellem industrianlæggene og fjernvarmenettene for at fritage individuelle anlæg fra stk. 7, litra c) og d).

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om fritagelser vedtaget i medfør af nærværende stykke.

9. Medlemsstaterne vedtager bevillingskriterier som omhandlet i artikel 8 i direktiv (EU) 2019/944 eller tilsvarende tilladelseskriterier for at:
- a) tage hensyn til resultatet af den omfattende vurdering, der er omhandlet i artikel 25, stk. 1
 - b) sikre, at kravene i fastlagt i stk. 7 opfyldes
 - c) tage hensyn til resultatet af den cost-benefit-analyse, der er omhandlet i stk. 7.

10. Medlemsstaterne kan fritage individuelle anlæg for i henhold til bevillingskriterierne eller tilsvarende tilladelseskriterier, der er omhandlet i stk. 9, at skulle gennemføre de muligheder, hvis fordele er større end omkostningerne, hvis dette af retlige, ejendomsretlige eller finansielle grunde er strengt nødvendigt. I disse tilfælde fremsender den berørte medlemsstat en begrundet afgørelse til Kommissionen senest tre måneder efter den dato, hvor den traf denne afgørelse. Kommissionen kan afgive udtalelse om afgørelsen inden for tre måneder efter modtagelsen heraf.
11. Denne artikels stk. 7, 8, 9 og 10 finder anvendelse på anlæg, der omfattes af direktiv 2010/75/EU, uden at det berører kravene fastlagt i nævnte direktiv.
12. Medlemsstaterne indsamler oplysninger om cost-benefit-analyser, der er foretaget i overensstemmelse med stk. 7, litra a)-d). Disse oplysninger bør som minimum indeholde data om tilgængelige varmemforsyningsmængder og temperatur, antal planlagte driftstimer pr. år og lokaliteternes geografiske beliggenhed. Disse data offentliggøres under behørig hensyntagen til deres potentielle følsomhed.
13. Medlemsstaterne sikrer, at oprindelsen af elektricitet produceret ved højeffektiv kraftvarmeproduktion kan garanteres ved hjælp af objektive, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende kriterier, som hver medlemsstat fastsætter på grundlag af de harmoniserede referenceværdier for effektiviteten, der er nævnt i bilag III, litra f). De sikrer, at denne oprindelsesgaranti opfylder de krav, der er fastlagt i bilag XII, og mindst indeholder de oplysninger, der er anført i bilag XII. Medlemsstaterne anerkender gensidigt hinandens oprindelsesgarantier, udelukkende som bevis for de i dette stykke omhandlede oplysninger. En eventuel afvisning af at anerkende en oprindelsesgaranti som et sådant bevis – særlig af grunde, der vedrører forebyggelse af svig – skal bygge på objektive, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende kriterier. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om en sådan afvisning og angiver en begrundelse for den. Hvis en medlemsstat afviser at anerkende en oprindelsesgaranti, kan Kommissionen træffe afgørelse om at tvinge den pågældende medlemsstat til at anerkende den, navnlig under hensyn til objektive, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende kriterier, som ligger til grund for anerkendelsen.

14. Medlemsstaterne sikrer, at det er en forudsætning for eventuel støtte til kraftvarmeproduktion, at elproduktionen foregår på højeffektive kraftvarmeværker, og at spildvarmen faktisk udnyttes til at opnå primærenergibesparelser. Statsstøttere reglerne finder anvendelse på offentlig støtte til kraftvarmeproduktion og til fjernvarmeproduktion og -net, hvor det er relevant.

Artikel 27

Energiomformning, -transmission og -distribution

1. Nationale energireguleringsmyndigheder anvender under udførelsen af de reguleringsopgaver, der er fastsat i direktiv 2009/73/EF og (EU) 2019/944, princippet om energieffektivitet først i henhold til nærværende direktivs artikel 3 i deres beslutninger vedrørende driften af gas- og elinfrastrukturen, herunder deres beslutninger om nettariffer. *Ud over princippet om energieffektivitet først kan de nationale energireguleringsmyndigheder tage hensyn til omkostningseffektivitet, systemeffektivitet, forsyningssikkerhed og markedsintegration, samtidig med at Unionens klimamål og bæredygtighed som fastsat i artikel 18 i forordning (EU) 2019/943 og i artikel 13 i forordning (EF) nr. 715/2009 sikres.*

2. Medlemsstaterne sikrer, at transmissions- og distributionssystemoperatørerne for gas og elektricitet anvender princippet om energieffektivitet først i overensstemmelse med dette direktivs artikel 3 i forbindelse med deres netplanlægning, netudvikling og investeringsbeslutninger. ***De nationale regulerende myndigheder eller andre udpegede nationale myndigheder kontrollerer, at de metoder, som transmissionssystemoperatørerne og distributionssystemoperatørerne anvender, vurderer alternativer i cost-benefit-analysen og tager hensyn til de generelle fordele af energieffektivitetsløsninger, fleksibilitet på efterspørgselssiden og investeringer i aktiver, der bidrager til at afbøde klimændringer. De nationale regulerende myndigheder og andre udpegede nationale myndigheder kontrollerer også transmissionssystemoperatørernes eller distributionssystemoperatørernes gennemførelse af princippet om energieffektivitet først, når de godkender, kontrollerer eller overvåger deres projekter og netudviklingsplaner i henhold til artikel 22 i direktiv 2009/73/EF og artikel 32, stk. 3, og artikel 51 i direktiv (EU) 2019/944. De nationale regulerende myndigheder kan fastsætte metoder og retningslinjer for, hvordan alternativer kan vurderes i cost-benefit-analysen i tæt samarbejde med transmissionssystemoperatørerne og distributionssystemoperatørerne, der kan dele vigtig teknisk ekspertise.***

3. Medlemsstaterne sikrer, at transmissions- og distributionssystemoperatørerne **overvåger og opgør det samlede** nettab og, **hvis det er teknisk og finansielt muligt, optimerer nettene og forbedrer neteffektiviteten**. Transmissions- og distributionssystemoperatørerne indberetter disse foranstaltninger og de forventede energibesparelser gennem reduktion af nettab til den nationale energireguleringsmyndighed. ■ Medlemsstaterne sikrer, at transmissions- og distributionssystemoperatørerne vurderer foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten i forhold til deres eksisterende transmissions- eller distributionssystemer for gas eller elektricitet og forbedrer energieffektiviteten i forbindelse med udformningen og driften af infrastrukturen, **navnlig med hensyn til udbygningen af intelligente net**. Medlemsstaterne tilskynder transmissions- og distributionssystemoperatørerne til at udvikle innovative løsninger for at forbedre energieffektiviteten i eksisterende **og fremtidige** systemer med incitamentsbaserede regler **i overensstemmelse med tarifprincipperne i artikel 18 i forordning (EU) 2019/943 og artikel 13 i forordning (EF) nr. 715/2009**.
4. De nationale energireguleringsmyndigheder medtager et særligt afsnit om de fremskridt, der er gjort med hensyn til at forbedre energieffektiviteten i relation til driften af gas- og elinfrastrukturen, i den årsrapport, der udarbejdes i henhold til artikel 41 i direktiv 2009/73/EF og i henhold til artikel 59, stk. 1, litra i), i direktiv (EU) 2019/944. I disse rapporter forelægger de nationale energireguleringsmyndigheder en vurdering af **den samlede effektivitet** i forbindelse med driften af gas- og elinfrastrukturen, transmissions- og distributionssystemoperatørernes gennemførte foranstaltninger, og fremsætter, hvor det er relevant, anbefalinger til, hvordan energieffektiviteten kan forbedres, **herunder omkostningseffektive alternativer, der reducerer spidsbelastninger og det samlede elforbrug**.

5. For så vidt angår el sikrer medlemsstaterne, at netregulering og nettariffer opfylder kriterierne i bilag XIII under hensyntagen til de netregler og -retningslinjer, der er udarbejdet i henhold til forordning (EU) 2019/943, **og forpligtelsen i artikel 59, stk. 7, litra a), i direktiv (EU) 2019/944 for at gøre det muligt at gennemføre nødvendige investeringer i nettene på en måde, der sikrer nettenes levedygtighed.**
6. Medlemsstaterne kan tillade, at der ved netbunden energitransmission og -distribution indføres komponenter i ordninger og tarifstrukturer med et socialt sigte, såfremt eventuelle forstyrrende effekter på transmissions- og distributionssystemet begrænses mest muligt og ikke er ude af proportioner med det sociale sigte.
7. De nationale regulerende myndigheder sørger for at fjerne incitamenter i transmissions- og distributionstarifferne, der er skadelige for energieffektiviteten af produktionen, transmissionen, distributionen og forsyningen af elektricitet og gas.
Medlemsstaterne sikrer effektivitet i udformningen af infrastrukturen og driften af den eksisterende infrastruktur i overensstemmelse med forordning (EU) 2019/943, og at tarifferne giver mulighed for en efterspørgselsreaktion
8. Transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører skal opfylde bilag XIII.
9. I relevante tilfælde kan de nationale regulerende myndigheder kræve, at transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører tilskynder til placering af højeffektiv kraftvarmeproduktion tæt på områder med efterspørgsel efter varme ved at nedsætte tilslutningsafgifterne og afgifterne ved brug af systemet.
10. Medlemsstaterne kan tillade, at producenter af el fra højeffektiv kraftvarmeproduktion, der ønsker tilslutning til elforsyningsnettet, sender tilslutningsarbejdet i udbud.
11. Ved indberetning i henhold til direktiv 2010/75/EU og med forbehold af nævnte direktivs artikel 9, stk. 2, overvejer medlemsstaterne at medtage oplysninger om energieffektivitetsniveauer for anlæg, der foretager forbrænding af brændsler med en samlet nominel indfyret termisk effekt på 50 MW eller derover i lyset af de relevante bedste tilgængelige teknikker, der er udviklet i medfør af direktiv 2010/75/EU.

KAPITEL VI

HORISONTALE BESTEMMELSER

Artikel 28

Tilgængelighed af kvalifikations-, akkrediterings- og certificeringsordninger

1. Medlemsstaterne ***etablerer et netværk, der sikrer*** et passende kompetenceniveau inden for energieffektivitets***relaterede*** erhverv, svarende til markedets behov. Medlemsstaterne sikrer i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter, at certificeringsordninger eller tilsvarende kvalifikationsordninger, herunder om nødvendigt passende uddannelsesprogrammer, står til rådighed for energieffektivitets***relaterede*** erhverv, herunder leverandører af energitjenester, leverandører af energisyn, ansvarlige for energistyringen, uafhængige eksperter, montører af bygningsdele, jf. direktiv 2010/31/EU, ***og udbydere af integrerede renoveringsarbejder***, og at de er pålidelige og bidrager til de nationale energieffektivitetsmål og Unionens overordnede dekarboniseringsmål.

Medlemsstaterne sikrer, at udbydere af certificeringsordninger eller tilsvarende kvalifikationsordninger, herunder om nødvendigt passende uddannelsesprogrammer, ***er*** akkrediteret i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008⁵³ ***eller godkendt i overensstemmelse med konvergerende national lovgivning eller nationale standarder.***

2. ***Medlemsstaterne fremmer deltagelse i certificerings- og uddannelsesprogrammer for at sikre et passende kompetenceniveau inden for erhverv, der beskæftiger sig med energieffektivitet, svarende til markedets behov.***
3. ***Senest den ... [12 måneder efter datoen for dette direktivs ikrafttræden] skal Kommissionen:***

⁵³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 af 9. juli 2008 om kravene til akkreditering og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 339/93 (EUT L 218 af 13.8.2008, s. 30).

a) i samarbejde med en gruppe eksperter udpeget af medlemsstaterne etablere en ramme for eller udforme en kampagne for at få flere til at vælge erhverv, der beskæftiger sig med energieffektivitet, samtidig med at princippet om ikkeforskelsbehandling respekteres

b) vurdere gennemførligheden af at oprette en fælles adgangsplatform, idet der gøres brug af eksisterende initiativer, hvor det er muligt, med henblik på at yde støtte til medlemsstaterne i forbindelse med iværksættelsen af deres foranstaltninger til at sikre det passende niveau af kvalificerede fagfolk, der er nødvendigt for at følge med fremskridtene inden for energieffektivitet, med henblik på at nå Unionens klima- og energimål. Platformen skal samle eksperter fra medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutioner, den akademiske verden og andre relevante interessenter for at styrke og fremme bedste praksis inden for kvalifikationsordninger og uddannelsesprogrammer med henblik på at sikre flere fagfolk inden for energieffektivitet samt omskoling eller opkvalificering af eksisterende fagfolk med henblik på at opfylde markedets behov.

4. Medlemsstaterne sikrer, at der i nationale certificerings- eller tilsvarende kvalifikationsordninger, herunder om nødvendigt uddannelsesprogrammer, tages hensyn til eksisterende europæiske eller internationale standarder **for energieffektivitet**.
5. Medlemsstaterne offentliggør de i stk. 1 omhandlede certificeringsordninger, tilsvarende kvalifikationsordninger eller passende uddannelsesprogrammer og samarbejder indbyrdes og med Kommissionen om sammenligning og anerkendelse af ordningerne.

Medlemsstaterne træffer i overensstemmelse med artikel 29, stk. 1, passende foranstaltninger for at gøre forbrugerne opmærksom på, at ordningerne er til rådighed.

6. Senest den 31. december 2024 **og mindst** hvert fjerde år derefter vurderer medlemsstaterne, om ordningerne sikrer det nødvendige kompetenceniveau **og lige adgang for alle i overensstemmelse med princippet om ikkeforskelsbehandling** for leverandører af energitjenester, eksperter i udførelse af energisyn, ansvarlige for energistyringen, uafhængige eksperter, montører af bygningsdele, jf. direktiv 2010/31/EU, **og udbydere af integrerede renoveringsarbejder. Medlemsstaterne vurderer også kløften mellem tilgængelige og efterspurgte fagfolk. Medlemsstaterne** gør vurderingen og anbefalingerne på grundlag heraf **offentligt tilgængelige og stiller dem til rådighed via den e-plattform, der er oprettet i overensstemmelse med artikel 28 i forordning (EU) 2018/1999.**

Artikel 29

Energitjenester

1. Medlemsstaterne fremmer markedet for energitjenester og SMV'ers adgang til det ved **at udbrede klar og lettilgængelig information om:**
 - a) foreliggende energitjenestekontrakter og om de bestemmelser, de bør omfatte for at garantere, at der opnås energibesparelser, og at slutkundernes rettigheder beskyttes
 - b) finansieringsinstrumenter, incitament, tilskud, revolverende fonde, garantier, forsikringsordninger og lån som støtte for energieffektivitetstjenesteprojekter
 - c) tilgængelige leverandører af energitjenester **såsom ESCO'er**, der er kvalificerede eller certificerede, og deres kvalifikationer eller certificeringer i overensstemmelse med artikel 28
 - d) tilgængelige overvågnings- og kontrolmetoder og kvalitetskontrolordninger.
2. Medlemsstaterne fremmer udviklingen af kvalitetsmærker, der bl.a. udvikles af handelssammenslutninger, baseret på europæiske eller internationale standarder, hvis det er relevant.
3. Medlemsstaterne skal offentliggøre og regelmæssigt ajourføre en liste over disponible og kvalificerede eller certificerede leverandører af energitjenester og deres

kvalifikationer eller certificeringer, jf. artikel 28, eller skabe en grænseflade, hvor leverandører af energitjenester kan formidle disse oplysninger.

4. ***Hvis det er teknisk og økonomisk gennemførligt, fremmer og sikrer medlemsstaterne anvendelse af*** kontrakter om energimæssig ydeevne i forbindelse med renovering af store bygninger, ***der ejes af offentlige organer***. Ved renovering af store erhvervsbygninger med et ***samlet*** nytteetageareal på over ***750 m²*** sikrer medlemsstaterne, at de offentlige organer vurderer gennemførligheden af at anvende kontrakter om energimæssig ydeevne ***og andre ydeevnebaserede energitjenester***.

Medlemsstaterne kan tilskynde offentlige organer til at kombinere kontrakter om energimæssig ydeevne med udvidede energitjenester, herunder efterspørgselsreaktion og lagring, ***for at sikre energibesparelser og opretholde de opnåede resultater over tid ved hjælp af løbende overvågning, effektiv drift og vedligeholdelse***.

5. Medlemsstaterne skal støtte den offentlige sektor med at tage imod tilbud om energitjenester, navnlig i forbindelse med renovering af bygninger ved at tilvejebringe:
- a) standardkontrakter i forbindelse med indgåelse af kontrakter om energimæssig ydeevne, der mindst omfatter de i bilag XIV anførte punkter og tage hensyn til de eksisterende europæiske eller internationale standarder, tilgængelige udbudsretningslinjer og Eurostats vejledning om den statistiske behandling af kontrakter om energimæssig ydeevne i offentlige regnskaber
 - b) oplysninger om bedste praksis vedrørende kontrakter om energimæssig ydeevne, herunder, hvis den forefindes, en cost-benefit-analyse på grundlag af en livscyklustilgang
 - c) ***fremme og*** offentliggørelse af en database over gennemførte og igangværende projekter vedrørende kontrakter om energimæssig ydeevne, som omfatter de forventede og opnåede energibesparelser.
6. Medlemsstaterne støtter den korrekte funktion af markedet for energitjenester ved at træffe følgende foranstaltninger:
- a) identificere og offentliggøre et eller flere kontaktpunkter, hvor slutkunderne kan indhente de i stk. 1 nævnte oplysninger

- b) fjerne de reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige hindringer for brugen af kontrakter om energimæssig ydeevne og andre energieffektivitetstjenestemodeller med henblik på identificering eller gennemførelse af energibesparende foranstaltninger eller begge dele

- c) oprette rådgivende organer og uafhængige markedsformidlere og fremme deres rolle, herunder one-stop-shopper eller lignende støttemekanismer, der skal stimulere markedsudviklingen på efterspørgsels- og udbudssiden, og stille oplysninger om disse støttemekanismer til rådighed *for offentligheden* og gøre dem tilgængelige for markedsaktørerne.
7. Med henblik på at støtte et velfungerende marked for energitjenester kan medlemsstaterne oprette en individuel mekanisme eller udpege en ombudsmand for at sikre en effektiv behandling af klager og udenretslig bilæggelse af tvister, der opstår i forbindelse med energitjenestekontrakter og kontrakter om energimæssig ydeevne.
8. Medlemsstaterne sikrer, at energidistributører, distributionssystemoperatører og energileverandører i detaileddet afstår fra enhver aktivitet, der kan hæmme efterspørgslen efter eller leveringen af energitjenester eller foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten eller hindre udviklingen af markeder for sådanne tjenester eller foranstaltninger, herunder aktiviteter, der kan holde konkurrenter ude af markedet eller udgøre misbrug af en dominerende stilling.

Artikel 30

National energisparefond, finansiering og teknisk støtte

1. Med forbehold af artikel 107 og 108 i TEUF letter medlemsstaterne oprettelsen af finansieringsfaciliteter eller anvendelsen af eksisterende faciliteter til foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten med henblik på at maksimere fordelene ved en flerstrengt finansiering og kombinationen af tilskud, finansielle instrumenter og teknisk støtte.
2. Kommissionen bistår i givet fald direkte eller gennem de finansielle institutioner medlemsstaterne med oprettelsen af finansieringsfaciliteter og faciliteter rettet mod projektudviklingsbistand på nationalt, regionalt eller lokalt niveau med henblik på at øge investeringerne i energieffektiviteten i forskellige sektorer ■ samt beskytte og styrke personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, *personer i lavindkomsthushold* og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt

boligbyggeri, bl.a. ved at integrere et ligestillingsperspektiv, således at ingen lades i stikken.

3. Medlemsstaterne vedtager foranstaltninger, der **fremmer** udlånsprodukter vedrørende energieffektivitet, f.eks. grønne realkreditlån og grønne lån, sikrede og usikrede, **og sikrer, at** finansielle institutioner tilbyder **dem** bredt og uden forskelsbehandling, og at de er synlige og tilgængelige for forbrugerne. Medlemsstaterne vedtager foranstaltninger med henblik på at lette gennemførelsen af finansieringsordninger via regning og skattefinansieringsordninger **under hensyntagen til Kommissionens vejledning i overensstemmelse med stk. 10**. Medlemsstaterne sørger for, at banker og andre finansielle institutioner får oplysninger om mulighederne for at deltage i finansieringen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, herunder gennem oprettelse af offentlig-private partnerskaber. **Medlemsstaterne tilskynder til oprettelse af lånegarantifaciliteter til investeringer i energieffektivitet.**
4. **Med forbehold af artikel 107 og 108 i TEUF fremmer medlemsstaterne etableringen af finansielle støtteordninger for at øge udbredelsen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten med henblik på omfattende renovering af individuelle varme- og kølingssystemer og fjernvarme- og fjernkølingssystemer.**
5. **Medlemsstaterne fremmer etableringen af lokal ekspertise og teknisk bistand, hvis det er relevant gennem eksisterende net og faciliteter, med henblik på rådgivning om bedste praksis med hensyn til dekarbonisering af lokal fjernvarme og -køling, såsom adgang til målrettet finansiell støtte.**
6. Kommissionen fremmer udvekslingen af bedste praksis mellem de kompetente nationale eller regionale myndigheder eller organer, herunder via årlige møder mellem tilsynsorganerne, offentlige databaser med oplysninger om medlemsstaternes gennemførelse af foranstaltninger samt sammenligninger **mellem lande**.
7. For at mobilisere privat finansiering til energieffektivitetsforanstaltninger og energirenovering og **for at bidrage til opfyldelse af Unionens energieffektivitetsmål og af de nationale bidrag i henhold til dette direktivs artikel 4 og af målene i** direktiv 2010/31/EU fører Kommissionen en dialog med både offentlige og private finansielle institutioner **samt relevante specifikke sektorer** for at kortlægge **behov og** tilrettelægge mulige foranstaltninger, den kan træffe.

8. De i stk. 7 omhandlede foranstaltninger omfatter følgende elementer:
- a) mobilisering af kapitalinvesteringer i energieffektivitet i lyset af energibesparelsers bredere virkninger
 - b) *lettelse af gennemførelsen af målrettede finansielle instrumenter og finansieringsordninger til energieffektivitet i stor skala, der skal oprettes af finansielle institutioner*
 - c) sikring af bedre data vedrørende energi- og finansieringsmæssig ydeevne ved at:
 - i) undersøge yderligere, hvordan investeringer i energieffektivitet forbedrer de underliggende aktivers værdi
 - ii) støtte undersøgelser, der skal vurdere monetariseringen af ikkeenergirelaterede fordele ved investeringer i energieffektivitet.
9. Med henblik på at mobilisere privat finansiering af energieffektivitetsforanstaltninger og energirenovering skal medlemsstaterne, når de gennemfører dette direktiv:
- a) overveje metoder til at gøre bedre brug af *energiledelsessystemer og energisyn* i henhold til artikel 11 for at påvirke beslutningstagningen
 - b) gøre optimal brug af de muligheder og redskaber, der er til rådighed i Unionens budget, og som foreslås i initiativet om intelligent finansiering til intelligente bygninger og i Kommissionens meddelelse af 14. oktober 2020 med titlen "En renoveringsbølge for Europa – grønnere bygninger, flere arbejdspladser, bedre levevilkår".
10. Kommissionen yder senest den 31. december **2024** vejledning til medlemsstaterne og markedsaktørerne om, hvordan private investeringer kan frigøres.

Vejledningen har til formål at hjælpe medlemsstaterne og markedsaktørerne med at udvikle og gennemføre deres investeringer i energieffektivitet, *herunder* i de forskellige EU-programmer, og indeholder forslag til passende finansielle mekanismer og *innovative finansierings*løsninger med en kombination af tilskud, finansielle instrumenter og projektudviklingsstøtte med henblik på at opskalere

eksisterende initiativer og anvende EU-*programmer* som en katalysator til at mobilisere og udløse privat finansiering.

11. Medlemsstaterne kan oprette **en national** energisparefond. Formålet med denne fond skal være at gennemføre energieffektivitetsforanstaltninger **med henblik på at støtte medlemsstaterne i at nå deres nationale energieffektivitetsbidrag og deres vejledende forløb som nævnt i artikel 4, stk. 2. Den nationale energisparefond kan oprettes som en særlig fond inden for en allerede eksisterende national facilitet, der fremmer kapitalinvesteringer.** Den nationale energisparefond kan finansieres med indtægter fra kvoteauktionering i henhold til EU ETS for bygnings- og transportsektoren.
12. **Når medlemsstaterne opretter nationale energisparefonde som omhandlet i denne artikels stk. 11, opretter de finansieringsinstrumenter, herunder offentlige garantier, for at øge udbredelsen af private investeringer i energieffektivitet og af de udlånsprodukter vedrørende energieffektivitet og innovative ordninger, der er omhandlet i denne artikels stk. 3. I henhold til artikel 8, stk. 3, og artikel 24 støtter den nationale energisparefond som en prioritet gennemførelsen af foranstaltninger blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthushold og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri. Denne støtte skal omfatte finansiering af energieffektivitetsforanstaltninger for SMV'er for at mobilisere og udløse privat finansiering til SMV'er.**
13. Medlemsstaterne kan tillade, at de offentlige myndigheder opfylder de forpligtelser, der er fastsat i artikel 6, stk. 1, ved hjælp af årlige bidrag til den nationale energisparefond svarende til det investeringsbeløb, der er nødvendigt for at opfylde disse forpligtelser.
14. Medlemsstaterne kan fastsætte, at forpligtede parter kan opfylde deres forpligtelser i artikel 8, stk. 1 og 4, ved at yde et bidrag hvert år til den nationale energisparefond, der svarer til de investeringer, der er nødvendige for at opfylde disse forpligtelser.
15. Medlemsstaterne kan anvende deres indtægter fra de årlige emissionstildelinger i henhold til beslutning nr. 406/2009/EF til udvikling af innovativ finansiering med henblik på forbedringer af energieffektiviteten.

16. *Kommissionen vurderer effektiviteten og virkningsfuldheden af den offentlige finansieringsstøtte til energieffektivitet på EU-plan og nationalt plan samt medlemsstaternes evne til at øge andelen af private investeringer i energieffektivitet og tager samtidig hensyn til de offentlige finansieringsbehov, der kommer til udtryk i de nationale energi- og klimaplaner. Kommissionen evaluerer, hvorvidt en energieffektivitetsmekanisme på EU-plan, der skal levere en EU-garanti, teknisk bistand og tilhørende tilskud, der kan muliggøre gennemførelsen af finansielle instrumenter, samt finansierings- og støtteordninger på nationalt plan kan være en omkostningseffektiv måde at støtte opfyldelsen af Unionens energieffektivitets- og klimamål, og foreslår i givet fald oprettelsen af en sådan mekanisme.*

Med henblik herpå forelægger Kommissionen senest den 30. marts 2024 Europa-Parlamentet og for Rådet en rapport, i givet fald ledsaget af lovgivningsmæssige forslag.

17. *Medlemsstaterne indberetter følgende data til Kommissionen senest den 15. marts 2025 og herefter hvert andet år som led i deres integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, der forelægges i henhold til artikel 17 og i overensstemmelse med artikel 21 i forordning (EU) 2018/1999:*

- a) størrelsen af offentlige investeringer vedrørende energieffektivitet og den gennemsnitlige mobiliseringsfaktor, der er opnået ved offentlig finansiering til støtte for energieffektivitetsforanstaltninger*
- b) omfanget af udlånsprodukter vedrørende energieffektivitet med sontring mellem forskellige produkter*
- c) hvis det er relevant, nationale finansieringsprogrammer, der er indført for at øge udbredelsen af energieffektivitet og bedste praksis, og innovative finansieringsordninger til energieffektivitet.*

For at lette udarbejdelsen af den rapport, der er omhandlet i dette stykkes første afsnit, integrerer Kommissionen kravene i nævnte afsnit i den fælles skabelon, der er fastsat i de gennemførelsesretsakter, der er vedtaget i henhold til artikel 17, stk. 4, i forordning (EU) 2018/1999.

18. Med henblik på at opfylde den forpligtelse, der er omhandlet i stk. 17, litra b), og med forbehold af yderligere nationale foranstaltninger skal medlemsstaterne tage hensyn til de eksisterende oplysningsforpligtelser for finansielle institutioner, herunder:

- a) reglerne om offentliggørelse af oplysninger for kreditinstitutter i henhold til Kommissionens delegerede forordning (EU) 2021/2178⁵⁴*
- b) kravene om offentliggørelse af ESG-risici for kreditinstitutter i overensstemmelse med artikel 449a i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013⁵⁵.*

Med henblik på at lette indsamling og aggregering af data om omfanget af udlånsprodukter vedrørende energieffektivitet til brug for opfyldelse af den forpligtelse, der er omhandlet i stk. 17, litra b), giver Kommissionen senest den 15. marts 2024 retningslinjer til medlemsstaterne om ordningerne for adgang til og indsamling og aggregering af data om omfanget af udlånsprodukter vedrørende energieffektivitet på nationalt plan.

⁵⁴ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2021/2178 af 6. juli 2021 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852, som præciserer indholdet og fremlæggelsen af de oplysninger, der skal offentliggøres af virksomheder, som er omfattet af artikel 19a eller 29a i direktiv 2013/34/EU, vedrørende miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter, og som præciserer metodologien til sikring af overholdelse af denne oplysningsforpligtelse (EUT L 443 af 10.12.2021, s. 9).

⁵⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og om ændring af forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT L 176 af 27.6.2013, s. 1).

Artikel 31

Konverteringsfaktorer og primærenergifaktorer

1. De nedre brændværdier i bilag VI til forordning (EU) 2018/2066 og primærenergifaktorerne i denne artikels stk. 2 anvendes ved omregning af energibesparelser til en fælles enhed med henblik på sammenligning, medmindre anvendelse af andre værdier eller faktorer kan begrundes.
2. En primærenergifaktor finder anvendelse, når energibesparelser opgøres i primærenergi ved hjælp af en bottom-up-tilgang baseret på slutforbrug af energi.
3. For besparelser i kWh elektricitet anvender medlemsstaterne en koefficient til nøjagtigt at beregne de deraf følgende besparelser i primærenergiforbruget. Medlemsstaterne anvender en standardkoefficient på **1,9**, medmindre de anvender deres skønsmetoder til at fastsætte en anden koefficient baseret på begrundede nationale forhold.
4. For besparelser i kWh for andre energibærere anvender medlemsstaterne en koefficient til nøjagtigt at beregne de deraf følgende besparelser i primærenergiforbruget.
5. Hvis medlemsstaterne fastsætter deres egen koefficient for en standardværdi i henhold til dette direktiv, fastsætter medlemsstaterne denne koefficient ved hjælp af en gennemsigtig metode på grundlag af nationale, **regionale eller lokale** forhold, der påvirker primærenergiforbruget. Forholdene skal være begrundede, verificerbare og baseret på objektive og ikkeforskelsbehandlende kriterier.

6. Medlemsstaterne skal ved fastsættelsen af en sådan koefficient tage hensyn til energimikset i ajourføringen af deres integrerede nationale energi- og klimaplaner, som meddeles i henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999, og deres efterfølgende integrerede nationale energi- og klimaplaner, som meddeles Kommissionen i henhold til nævnte forordnings artikel 3 og 7-12. Hvis medlemsstaterne afviger fra standardværdien, underretter de Kommissionen om den koefficient, de anvender, sammen med beregningsmetoden og de underliggende data i nævnte ajourføringer og efterfølgende planer.
7. Senest den 25. december **2026** og hvert fjerde år derefter reviderer Kommissionen standard**koefficienterne** på grundlag af registrerede data. Disse revisioner foretages under hensyntagen til deres indvirkning på EU-retten såsom direktiv 2009/125/EF og forordning (EU) 2017/1369.

KAPITEL VII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 32

Sanktioner

Medlemsstaterne fastsætter regler om sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af de nationale regler, der er vedtaget i medfør af dette direktiv, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. Medlemsstaterne giver senest den ... [to år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden] Kommissionen meddelelse om disse regler og foranstaltninger, og underretter den straks om alle senere ændringer, der berører dem.

Artikel 33

Delegerede retsakter

1. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 34 *for at* revidere ■ de harmoniserede referenceværdier for effektiviteten, *der er fastsat ved forordning (EU) 2015/2402*.
2. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 34 for at ændre dette direktiv ved at tilpasse værdierne, beregningsmetoderne, standardkoefficienterne for primærenergi og kravene i artikel 31 og i bilag II, III, V, VIII-XII og XIV til den tekniske udvikling.
3. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 34 ■ for at supplere dette direktiv ved efter høring af de relevante interessenter at fastlægge en fælles ordning i Unionen for vurdering af bæredygtigheden af datacentre på dens område. *Kommissionen vedtager den første sådanne delegerede retsakt senest den 31. december 2023*. I den fælles ordning i Unionen fastlægges definitionen af indikatorer for datacentres bæredygtighed ■ og de centrale *præstations*indikatorer og metoden til at måle disse.

Artikel 34

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 33, tillægges Kommissionen for en periode på fem år fra den ... [datoen for dette direktivs ikrafttræden].
Kommissionen udarbejder en rapport vedrørende delegationen af beføjelser senest ni måneder inden udløbet af femårsperioden. Delegationen af beføjelser forlænges stiltiende for perioder af samme varighed, medmindre Europa-Parlamentet eller Rådet modsætter sig en sådan forlængelse senest tre måneder inden udløbet af hver periode.
3. Den i artikel 33 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning.
5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.
6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 33 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har underrettet Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 35

Evaluering og tilsyn med gennemførelsen

1. Inden for rammerne af dens rapport om status over energiunionen, som forelægges i henhold til artikel 35 i forordning (EU) 2018/1999, aflægger Kommissionen rapport om det europæiske kvotemarkeds funktion i overensstemmelse med artikel 35, stk. 1, og artikel 35, stk. 2, litra c), i nævnte forordning, idet der tages hensyn til virkningerne af gennemførelsen af dette direktiv.
2. Senest den 31. oktober 2025 og derefter hvert fjerde år evaluerer Kommissionen de eksisterende foranstaltninger med henblik på at opnå øget energieffektivitet og dekarbonisering inden for opvarmning og køling. I evalueringen tages alle følgende punkter i betragtning:
 - a) tendenser med hensyn til energieffektivitet og drivhusgasemissioner inden for opvarmning og køling, herunder inden for fjernvarme og fjernkøling
 - b) indbyrdes forbindelser mellem de trufne foranstaltninger
 - c) ændringer med hensyn til energieffektivitet og drivhusgasemissioner inden for opvarmning og køling
 - d) eksisterende og planlagte energieffektivitetspolitikker og -foranstaltninger tillige med politikker og foranstaltninger til reduktion af drivhusgasemissioner på EU-plan og nationalt plan
 - e) foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet ifølge deres omfattende vurderinger i henhold til dette direktivs artikel 25, stk. 1, og meddelt i overensstemmelse med artikel 17, stk. 1, i forordning (EU) 2018/1999.

Senest den 31. oktober 2025 og derefter hvert fjerde år forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådets en rapport om nævnte evaluering og foreslår, hvor det er relevant, foranstaltninger til at sikre opfyldelsen af Unionens klima- og energimål.

3. Inden den 30. april hvert år sender medlemsstaterne Kommissionen statistiske oplysninger om den nationale el- og varmeproduktion fra høj- og laveffektiv kraftvarmeproduktion opgjort efter de generelle principper i bilag II og sat i forhold til den samlede varme- og elproduktion. Desuden fremsender de årlige statistikker om varme- og elkapaciteten i kraftvarmeanlæg, om hvilke brændsler der anvendes i kraftvarmeanlæggene samt produktions- og kapacitetstal for fjernvarme og fjernkøling sat i forhold til den samlede varme- og elproduktion og -kapacitet. Medlemsstaterne fremsender statistiske oplysninger om, hvilke primærenergibesparelser der er opnået ved udnyttelsen af kraftvarmeproduktion opgjort efter metoden i bilag III.
4. Senest den 1. januar 2021 forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet en rapport på grundlag af en vurdering af energieffektivitetspotentialet inden for konvertering, omformning, transmission, transport og lagring af energi, hvor det er relevant ledsaget af lovgivningsmæssige forslag.
5. Med forbehold af eventuelle ændringer af bestemmelserne vedrørende detailmarkeder i direktiv 2009/73/EF foretager Kommissionen senest den 31. december 2021 en vurdering af bestemmelserne vedrørende måling, fakturering og forbrugeroplysninger i forbindelse med naturgas og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport med henblik på, hvor det er relevant, at tilpasse bestemmelserne til de relevante bestemmelser om elektricitet i direktiv (EU) 2019/944 for at styrke forbrugerbeskyttelsen og gøre det muligt for slutkunder at modtage hyppigere, klarere og bedre ajourførte oplysninger om deres forbrug af naturgas og at regulere deres energiforbrug. Hurtigst muligt efter forelæggelsen af denne rapport vedtager Kommissionen lovgivningsmæssige forslag, hvor det er relevant.
6. Kommissionen vurderer senest den 31. oktober 2022, om Unionen har nået sine overordnede 2020-mål for energieffektivitet.
7. Senest den 28. februar 2027 og derefter hvert femte år evaluerer Kommissionen gennemførelsen af dette direktiv og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport.

Denne evaluering skal omfatte:

- a) en vurdering af dette direktivs generelle virkning og behovet for yderligere at tilpasse Unionens politik for energieffektivitet i overensstemmelse med målene i Parisaftalen og i lyset af den økonomiske og innovative udvikling
- b) *en detaljeret vurdering af de samlede makroøkonomiske virkninger af dette direktiv med vægt på indvirkningen på Unionens energisikkerhed, energipriser, minimering af energifattigdom, økonomisk vækst, konkurrenceevne, jobskabelse, mobilitetsomkostninger og husholdningernes købekraft*
- c) Unionens overordnede 2030-mål for energieffektivitet, der er fastsat i artikel 4, stk. 1, med henblik på at opjustere disse mål i tilfælde af væsentlige nedbringelser af omkostningerne som følge af den økonomiske eller teknologiske udvikling eller om nødvendigt for at opfylde Unionens dekarboniseringsmål for 2040 eller 2050 eller dens internationale forpligtelser med hensyn til dekarbonisering
- d) hvorvidt medlemsstaterne fortsat skal opnå nye årlige besparelser i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, første afsnit, litra **b)**, **nr. iv)**, for tiårsperioderne efter 2030
- e) hvorvidt medlemsstaterne fortsat skal sikre, at mindst 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes af offentlige organer, renoveres hvert år i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, med henblik på at revidere renoveringsprocenten i nævnte artikel
- f) hvorvidt medlemsstaterne fortsat skal opnå en andel af energibesparelser blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, i henhold til artikel 8, stk. 3, i tiårsperioderne efter 2030
- g) hvorvidt medlemsstaterne fortsat skal opnå en reduktion af slutforbruget af energi i overensstemmelse med artikel 5, stk. 1

- h) virkningerne af dette direktiv med hensyn til at understøtte økonomisk vækst, forøge industriproduktionen, udbrede vedvarende energi eller fremskynde bestræbelserne for at opnå klimaneutralitet.*

Evalueringen skal også omfatte virkningerne på bestræbelserne for at elektrificere økonomien og på indførelsen af brint, herunder om en ændring i behandlingen af rene vedvarende energikilder kan være berettiget, og den skal, hvis det er relevant, indeholde forslag til løsninger på eventuelle identificerede negative virkninger.

Rapporten ledsages *af en detaljeret vurdering af, om der er behov for at ændre dette direktiv af hensyn til lovgivningsmæssig forenkling og*, hvor det er relevant, af forslag til yderligere foranstaltninger.

8. Kommissionen vurderer senest den 31. oktober 2032, om Unionen har nået sine overordnede 2030-mål for energieffektivitet.

Artikel 36

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme artikel 1, 2 og 3, artikel 4, stk. 1-4, stk. 5, første, andet, fjerde, femte og sjette afsnit, og stk. 6 og 7, artikel 5-11, artikel 12, stk. 2-5, artikel 21-25, artikel 26, stk. 1, 2 og 4-14, artikel 27, artikel 28, stk. 1-5, artikel 29-32 og bilag I, III-VII, X, XI og XV senest den ... *[to år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden]*.

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme artikel 4, stk. 5, tredje afsnit, artikel 12, stk. 1, artikel 26, stk. 3, og artikel 28, stk. 6, senest på de deri omhandlede datoer.

De meddeler straks Kommissionen teksten til disse love og bestemmelser.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De skal ligeledes indeholde oplysning om, at henvisninger i gældende love og administrative bestemmelser til det direktiv, der ophæves ved nærværende direktiv, gælder som henvisninger til nærværende direktiv. Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen og træffer bestemmelse om affattelsen af den nævnte oplysning.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale love og bestemmelser, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 37

Ændring af forordning (EU) 2023/955

Artikel 2, nr. 1), i forordning (EU) 2023/955 affattes således:

"1) "energifattigdom": energifattigdom som defineret i artikel 2, nr. 52), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/...⁺⁺

"

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/... om energieffektivitet og om ændring af forordning (EU) 2023/955 (EUT L ..., ..., ...)."

⁺⁺ EUT: EUT: Indsæt venligst nummeret på direktivet i dokument PE-CONS 15/23 (2021/0203(COD)), og indsæt venligst nævnte direktivs nummer, dato, titel og EUT-henvisning i fodnoten.

Artikel 38

Ophævelse

Direktiv 2012/27/EU, som ændret ved de retsakter, der er nævnt i bilag XVI, del A, ophæves med virkning fra den ... [to år efter nærværende direktivs ikrafttræden plus én dag], uden at dette berører medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til de i bilag XVI, del B, angivne frister for gennemførelse i national ret af direktiverne.

Henvisninger til de ophævede direktiver gælder som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag XVII.

Artikel 39

Ikrafttræden *og anvendelse*

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 og 20 og bilag II, VIII, IX, XII, XIII og XIV finder anvendelse fra den ... [to år efter dette direktivs ikrafttræden plus én dag].

Artikel 87 finder anvendelse fra den ... [den dato, hvor forordning (EU) 2023/955 finder anvendelse].

Artikel 40

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i ..., den

På Europa-Parlamentets vegne

På Rådets vegne

Formand

Formand

Bilag I

NATIONALE BIDRAG TIL UNIONENS MÅL FOR ENERGIEFFEKTIVITET I 2030 I SLUTFORBRUG AF ENERGI OG/ELLER PRIMÆRENERGIFORBRUG

1. De nationale bidragsniveauer beregnes på grundlag af den vejledende formel:

$$FEC_{C_{2030}} = C_{EU}(1 - Target) FEC_{B_{2030}}$$

$$PEC_{C_{2030}} = C_{EU}(1 - Target) PEC_{B_{2030}}$$

hvor C_{EU} er en korrektionsfaktor, Target er det nationale specifikke ambitionsniveau, og $FEC_{B_{2030}}$ $PEC_{B_{2030}}$ er EU-referencescenariet for 2020, der anvendes som grundscenarie for 2030.

2. Følgende vejledende formel udgør de objektive kriterier, som afspejler de i artikel 4, stk. 3, litra d), nr. i)-iv) anførte faktorer, og som hver især anvendes til at fastlægge det nationale specifikke ambitionsniveau i % (Target) og har samme vægt i formlen (0,25):

- a) et bidrag *baseret på tidlige foranstaltninger* (" $F_{early-action}$ ")
- b) et bidrag baseret på BNP pr. indbygger (" F_{wealth} ");
- c) et bidrag baseret på energiintensitet (" $F_{intensity}$ ");
- d) et bidrag baseret på potentialet for omkostningseffektive energibesparelser (" $F_{potential}$ ").

3. *$F_{\text{early-action}}$ beregnes for hver medlemsstat som produktet af mængden af energibesparelser og den forbedring af energiintensiteten, som hver medlemsstat har opnået. Mængden af energibesparelser for hver medlemsstat beregnes på grundlag af reduktionen i energiforbruget (i toe) i forhold til Unionens reduktion i energiforbruget mellem det treårige gennemsnit for perioden 2007-2009 og det treårige gennemsnit for perioden 2017-2019. Forbedringen af energiintensiteten for hver medlemsstat beregnes på grundlag af reduktionen i energiintensiteten (i toe/EUR) i forhold til Unionens reduktion i energiintensiteten mellem det treårige gennemsnit for perioden 2007-2009 og det treårige gennemsnit for perioden 2017-2019.*
4. F_{wealth} beregnes for hver medlemsstat på grundlag af dennes treårige gennemsnit af Eurostats indeks over realt BNP pr. indbygger i forhold til Unionens treårige gennemsnit i perioden 2017-2019 udtrykt i købekraftspariteter (PPP'er).
5. $F_{\text{intensity}}$ beregnes for hver medlemsstat på grundlag af dennes treårige gennemsnitlige endelige energiintensitet (FEC eller PEC pr. realt BNP i PPP) i forhold til Unionens treårige gennemsnit i perioden 2017-2019.
6. $F_{\text{potential}}$ beregnes for hver medlemsstat på grundlag af de endelige energibesparelser eller primærenergibesparelserne under PRIMES MIX 55 % -scenariet for 2030. Besparelserne er udtrykt i forhold til fremskrivningerne for 2030 i EU-referencescenariet fra 2020.
7. For hvert af kriterierne i punkt 2, litra a)-d), anvendes en nedre og øvre grænse. For hver af **faktorerne** F_{wealth} , $F_{\text{intensity}}$ **og** $F_{\text{potential}}$ begrænses ambitionsniveauet til 50 % og 150 % af Unionens gennemsnitlige ambitionsniveau inden for rammerne af en given faktor. **For faktor $F_{\text{early-action}}$ begrænses ambitionsniveauet til 50 % og 100 % af Unionens gennemsnitlige ambitionsniveau.**
8. Eurostat er kilden til de inputdata, der anvendes til at beregne faktorerne, medmindre andet er angivet.
9. F_{total} beregnes som den vægtede sum af alle fire faktorer ($F_{\text{early-action}}$, F_{wealth} , $F_{\text{intensity}}$ og $F_{\text{potential}}$). Målet beregnes derefter som produktet af den samlede faktor F_{total} og EU-målet.

10. **Kommissionen beregner** en korrektionsfaktor C_{EU} for primærenergi og endelig energi, **som** anvendes med henblik på at **tilpasse summen af formlens resultater for** alle nationale bidrag til **de respektive EU-** mål i 2030. Faktoren C_{EU} er identisk for alle medlemsstater.
-

Bilag II

GENERELLE PRINCIPPER FOR BEREGNING AF EL FRA KRAFTVARMEPRODUKTION

Del I

Generelle principper

De værdier, der benyttes til beregning af el fra kraftvarmeproduktion, fastsættes på grundlag af den forventede eller faktiske drift af enheden under normale forhold. I forbindelse med mikrokraftvarmeeenheder kan beregningen baseres på certificerede værdier.

- 1) El produceret ved kraftvarme ansættes til den samlede årlige elproduktion fra enheden målt ved hovedgeneratorernes afgangsklemmer, hvis følgende betingelser er opfyldt:
 - a) i kraftvarmeeenheder af type 2), 4), 5), 6), 7) og 8), jf. del II, med en af medlemsstaterne fastsat årlig samlet effektivitet på mindst 75 %
 - b) i kraftvarmeeenheder af type 1) og 3), jf. del II, med en af medlemsstaterne fastsat årlig samlet effektivitet på mindst 80 %.
- 2) I kraftvarmeeenheder med en årlig samlet effektivitet på mindre end værdien i punkt 1), litra a), dvs. kraftvarmeeenheder af type 2), 4), 5), 6), 7) og 8), jf. del II, eller en årlig samlet effektivitet på mindre end værdien i punkt 1), litra b), dvs. kraftvarmeeenheder af type 1) og 3), jf. del II, beregnes el fra kraftvarmeproduktion efter følgende formel:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} \cdot C$$

hvor:

E_{CHP} er mængden af el fra kraftvarmeproduktion

C er el/varmeforholdet

H_{CHP} er mængden af nyttevarme fra kraftvarmeproduktion (i denne forbindelse beregnet som den samlede varmeproduktion minus al varme, der produceres i separate kedler eller ved udtag af fri damp fra dampgeneratoren før turbinen).

Beregningen af el fra kraftvarmeproduktion baseres på det faktiske el/varmeforhold. Hvis det faktiske el/varmeforhold i en kraftvarmeenhed ikke er kendt, kan nedenstående standardværdier benyttes, navnlig i statistisk øjemed, for enheder af type 1), 2), 3), 4) og 5), jf. del II, men den beregnede kraftvarme-el må ikke være større end enhedens samlede elproduktion:

Type	Standard el/varmeforhold, C
Gasturbine med kombineret cyklus og varmegenvinding	0,95
Dampturbine med modtryksdrift	0,45
Dampturbine med kondensation og dampudtag	0,45
Gasturbine med varmegenvinding	0,55
Forbrændingsmotor	0,75

Hvis medlemsstaterne indfører standardværdier for el/varmeforholdet for enheder af type 6), 7), 8), 9), 10) og 11), jf. del II, skal de offentliggøre dem og give Kommissionen meddelelse herom.

- 3) Hvis en del af energiindholdet i det brændsel, der benyttes til kraftvarmeproduktionsprocessen, kan genvindes i kemikalier og genanvendes, kan denne del fratrækkes brændselsforbruget, inden den samlede effektivitet i punkt 1) og 2) beregnes.
- 4) Medlemsstaterne kan bestemme el/varmeforholdet som forholdet mellem elektricitet og nyttevarme ved kraftvarmeproduktion ved lavere kapacitet på baggrund af driftsdata for den bestemte enhed.
- 5) Medlemsstaterne kan anvende andre indberetningsperioder end årlige indberetningsperioder i forbindelse med beregningerne i henhold til punkt 1) og 2).

Del II

Kraftvarmeteknologier, der er omfattet af dette direktiv

- 1) Gasturbine med kombineret cyklus og varmegenvinding
- 2) Dampurbine med modtryksdrift
- 3) Dampurbine med kondensation og dampudtag
- 4) Gasturbine med varmegenvinding
- 5) Forbrændingsmotor
- 6) Mikroturbiner
- 7) Stirlingmotor
- 8) Brændselscelle
- 9) Dampmaskine
- 10) Rankine kredsproces med organisk medium
- 11) Anden teknologi eller kombination af teknologier, der omfatter kraftvarmeproduktion.

Ved gennemførelsen og anvendelsen af de generelle principper for beregning af el fra kraftvarmeproduktion skal medlemsstaterne anvende de detaljerede retningslinjer, der er fastsat ved Kommissionens beslutning 2008/952/EF¹.

¹ Kommissionens beslutning 2008/952/EF af 19. november 2008 om detaljerede retningslinjer for gennemførelsen og anvendelsen af bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/8/EF (EUT L 338 af 17.12.2008, s. 55).

Bilag III

METODE TIL BESTEMMELSE AF EFFEKTIVITETEN AF KRAFTVARMEPRODUKTIONSPROCESSEN

De værdier, der benyttes til beregning af kraftvarmeproduktionens effektivitet og primærenergibesparelserne, fastsættes på grundlag af den forventede eller faktiske drift af enheden under normale forhold.

a) Højeffektiv kraftvarmeproduktion

Med henblik på dette direktiv skal højeffektiv kraftvarmeproduktion opfylde følgende kriterier:

- Kraftvarmeproduktionen fra kraftvarmeenheder skal føre til primærenergibesparelser beregnet i overensstemmelse med litra b) på mindst 10 % i forhold til referenceværdien for separat produktion af el og varme.
- Produktionen fra små kraftvarmeenheder og mikrokraftvarmeenheder, som giver primærenergibesparelser, kan betegnes som højeffektiv kraftvarmeproduktion.
- *For kraftvarmeenheder, der opføres eller får foretaget en omfattende renovering efter gennemførelsen af dette bilag, er de direkte emissioner af kuldioxid fra kraftvarmeproduktion, som benytter fossile brændsler, mindre end 270 g CO₂ pr. 1 kWh energiproduktion fra den kombinerede produktion (herunder opvarmning/køling, energi og mekanisk energi).*
- *Kraftvarmeenheder, der er i drift før den ... [dette direktivs ikrafttræden], kan fravige dette krav indtil den 1. januar 2034, forudsat at de har en plan om gradvist at reducere emissionerne for at overholde tærsklen på mindre end 270 g CO₂ per 1 kWh senest den 1. januar 2034, og at de har meddelt denne plan til de relevante operatører og kompetente myndigheder.*

- Når en kraftvarmehenhed opføres eller får foretaget en omfattende renovering, sikrer medlemsstaterne, at der ikke sker en stigning i anvendelsen af andre fossile brændsler end naturgas i eksisterende varmekilder sammenholdt med det årlige gennemsnitlige forbrug over de seneste tre kalenderår i fuld drift forud for renoveringen, og at nye varmekilder i dette system ikke anvender andre fossile brændsler end naturgas.

b) Beregning af primærenergibesparelser

Primærenergibesparelsen ved kraftvarmeproduktion som defineret i bilag II beregnes ved hjælp af nedenstående formel:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHPH\eta}{RefH\eta} + \frac{CHPE\eta}{RefE\eta}} \right) \times 100 \%$$

hvor:

PES er primærenergibesparelsen.

CHP H η er varmeeffektiviteten ved kraftvarmeproduktionen defineret som den årlige nyttevarmeproduktion divideret med det brændselsforbrug, der er medgået til at producere summen af nyttevarme og el fra kraftvarmeproduktion.

Ref H η er referenceværdien for effektiviteten ved separat varmeproduktion.

CHP E η er elvirkningsgraden ved kraftvarmeproduktionen defineret som den årlige mængde el fra kraftvarmeproduktion divideret med det brændselsforbrug, der er medgået til at producere summen af nyttevarme og el fra kraftvarmeproduktion. Hvis en kraftvarmehenhed producerer mekanisk energi, kan den årlige mængde el fra kraftvarmeproduktion forøges med et supplerende element, som udgøres af den mængde elektricitet, der svarer til mængden af mekanisk energi. Et sådant supplerende element giver ikke ret til at udstede oprindelsesgarantier i henhold til artikel 26, stk. 13.

Ref E η er referenceværdien for effektiviteten ved separat elproduktion.

c) Beregning af energibesparelser efter alternative metoder

Medlemsstaterne kan beregne primærenergibesparelsen ved produktion af el, varme og mekanisk energi som anført nedenfor uden at anvende bilag II for at udelukke den ikke-kraftvarmeproducerede el og varme inden for samme proces. En sådan produktion kan betragtes som højeffektiv kraftvarmeproduktion, hvis den opfylder effektivitetskriterierne i litra a) i nærværende bilag, og hvis den samlede effektivitet er over 70 %, når der er tale om kraftvarmeenheder med en elkapacitet på over 25 MW. Med henblik på udstedelse af en oprindelsesgaranti og til statistiske formål fastlægges mængden af el fra kraftvarmeproduktion produceret ved en sådan produktion imidlertid i overensstemmelse med bilag II.

Hvis primærenergibesparelserne for en proces beregnes ved anvendelse af en alternativ beregning som anført ovenfor, beregnes primærenergibesparelserne efter formlen i litra b) i nærværende bilag, idet "CHP $H\eta$ " ændres til " $H\eta$ " og "CHP $E\eta$ " ændres til " $E\eta$ ", hvor:

$H\eta$ er varmeeffektivitetsgraden ved processen defineret som den årlige varmeproduktion divideret med det brændselsforbrug, der er medgået til at producere summen af varme og elektricitet.

$E\eta$ er elveffektivitetsgraden ved processen defineret som den årlige elproduktion divideret med det brændselsforbrug, der er medgået til at producere summen af varme og elektricitet. Hvis en kraftvarmeenhed producerer mekanisk energi, kan den årlige mængde el fra kraftvarmeproduktion forøges med et supplerende element, som udgøres af den mængde elektricitet, der svarer til mængden af mekanisk energi. Et sådant supplerende element giver ikke ret til at udstede oprindelsesgarantier i henhold til artikel 26, stk. 13.

Medlemsstaterne kan anvende andre indberetningsperioder end årlige indberetningsperioder i forbindelse med beregningerne i henhold til litra b) og c) i nærværende bilag.

For mikrokraftvarmeenheder kan beregningen af primærenergibesparelserne baseres på certificerede data.

d) Referenceværdier for effektiviteten ved separat produktion af el og varme

Disse harmoniserede referenceværdier for effektiviteten skal bestå af en matrix af værdier, der differentieres på grundlag af relevante faktorer, herunder bygningsår og brændselstype, og bygge på en veldokumenteret analyse, der tager hensyn til bl.a. data fra drift under realistiske forhold, brændselssammensætning, klimaforhold samt anvendte kraftvarmeteknologier.

Driftseffektiviteten ved den separate produktion af el og varme, som kraftvarmeproduktionen skal erstatte, fastsættes efter referenceværdierne for effektiviteten ved separat produktion af el og varme, jf. formelen i litra b).

Referenceværdierne for effektiviteten beregnes efter følgende principper:

- i) for kraftvarmeenheder tages der ved sammenligningen med separat elproduktion udgangspunkt i princippet om sammenligning mellem samme brændelskategorier
- ii) hver kraftvarmeenhed sammenlignes med den bedste tilgængelige og økonomisk begrundede teknologi for separat produktion af el og varme på markedet i det år, hvor kraftvarmeenheden blev bygget
- iii) referenceværdierne for effektiviteten af kraftvarmeenheder, der er over ti år gamle, fastsættes på grundlag af referenceværdierne for enheder, der er ti år gamle
- iv) referenceværdierne for effektiviteten af separat produktion af el og varme afspejler de klimatiske forskelle mellem medlemsstaterne.

Bilag IV

ENERGIEFFEKTIVITETSKRAV I FORBINDELSE MED OFFENTLIGE INDKØB

I forbindelse med ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af offentlige kontrakter og koncessioner om indkøb af produkter, tjenester, bygninger og bygge- og anlægsarbejder skal de foretage sig følgende:

- a) Når et produkt er omfattet af en delegeret retsakt vedtaget i henhold til forordning (EU) 2017/1369, direktiv 2010/30/EU eller af en relateret gennemførelsesretsakt vedtaget af Kommissionen, køber de kun produkter, der opfylder kriteriet i den nævnte forordnings artikel 7, stk. 2.
- b) Når et produkt, der ikke er omfattet af litra a), er omfattet af en gennemførelsesforanstaltning i henhold til direktiv 2009/125/EF, køber de kun produkter, der opfylder gennemførelsesforanstaltningens referenceværdier for energieffektivitet.
- c) Hvis et produkt eller en tjeneste er omfattet af Unionens kriterier for grønne offentlige indkøb *eller tilgængelige tilsvarende nationale kriterier* med relevans for produktets eller tjenestens energieffektivitet, gør de deres bedste for kun at købe produkter og tjenester, der som minimum overholder de tekniske specifikationer, der er fastsat på "centralt" niveau i de relevante EU-kriterier for grønne offentlige indkøb *eller tilgængelige tilsvarende nationale kriterier*, herunder bl.a. for datacentre, serverrum og cloudtjenester, vejbelysning og trafiksignaler, computere, skærme, tablets og smartphones.
- d) De køber kun dæk, der opfylder kriterierne for at tilhøre den højeste brændstofeffektivitetsklasse som defineret i forordning (EU) 2020/740, hvilket ikke hindrer offentlige organer i at købe dæk i den højeste vådgrebsklasse eller klasse for afgivelse af rullestøj til omgivelserne, hvis sikkerheds- eller sundhedshensyn berettiger det.

- e) De kræver i deres udbud af tjenstekontrakter, at tjenesteleverandørerne kun bruger produkter, der opfylder litra a), b) og d), når de leverer de pågældende tjenester. Dette krav finder kun anvendelse på nye produkter, der delvis eller udelukkende er købt af tjenesteleverandører med henblik på at levere den pågældende tjeneste.
- f) De køber eller indgår nye lejeaftaler for bygninger, der som minimum opfylder det *næsten energineutrale niveau, med forbehold af dette* direktivs artikel 6, medmindre formålet med købet er:
- i) at foretage gennemgribende renovering eller nedrivning
 - ii) for så vidt angår offentlige organer, at videresælge bygningen uden at anvende den til det offentlige organs eget formål eller
 - iii) at bevare bygningen som en bygning, der officielt er fredet som en del af et særligt område eller som følge af dens særlige arkitektoniske eller *historiske* værdi.

Overholdelsen af kravene fastlagt i dette bilags litra f) verificeres ved energiattester, jf. artikel 11 i direktiv 2010/31/EU.

Bilag V

FÆLLES METODER TIL OG PRINCIPPER FOR BEREGNING AF VIRKNINGEN AF ORDNINGER FOR ENERGISPAREFORPLIGTELSELER ELLER ANDRE POLITIKTILTAG I HENHOLD TIL ARTIKEL 8, 9 OG 10 OG ARTIKEL 30, STK. 14:

1. Metoder til beregning af energibesparelser med henblik på artikel 8, 9 og 10 og artikel 30, stk. 14, undtagen når disse besparelser skyldes beskatningsforanstaltninger.

De forpligtede, deltagende eller bemyndigede parter eller offentlige gennemførelsesmyndigheder kan benytte følgende metoder til beregning af energibesparelser:

- a) antagne besparelser, med henvisning til resultaterne af tidligere uafhængigt overvågede energiforbedringer i lignende anlæg. Den generiske tilgang kaldes "ex-ante"
- b) målte besparelser, hvor besparelserne ved installationen af en foranstaltning eller pakke af foranstaltninger fastslås ved at registrere den faktiske reduktion i energiforbruget, hvor der skal tages behørigt hensyn til faktorer som additionalitet, beboelse, produktionsniveauer og vejret, der kan påvirke forbruget. Den generiske tilgang kaldes "ex-post"
- c) skalerede besparelser, hvor der anvendes tekniske vurderinger af besparelser. Denne tilgang må kun anvendes, hvis det er vanskeligt eller uforholdsmæssigt dyrt at opnå solide målte data for et specifikt anlæg, f.eks. ved udskiftning af en kompressor eller elektrisk motor med en anden kWh-ydelse end den, som de uafhængige oplysninger om besparelser er blevet målt for, eller hvis disse vurderinger foretages på grundlag af nationalt fastsatte metoder og benchmarks af kvalificerede eller akkrediterede eksperter, der er uafhængige af de forpligtede, deltagende eller bemyndigede parter, der er involveret

d) *ved beregningen af de energibesparelser med henblik på artikel 8, stk. 3, der kan medregnes for at opfylde forpligtelsen i nævnte artikel, kan medlemsstaterne foretage et skøn over energibesparelserne for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthushold og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, på grundlag af tekniske vurderinger ved hjælp af standardiserede betingelser eller parametre for beboelses- og varmekomfort såsom parametre defineret i nationale bygningsforskrifter. Den måde, som komfort betragtes på i forbindelse med tiltag i bygninger, bør indberettes af medlemsstaterne til Kommissionen sammen med en redegørelse for beregningsmetoden herfor*

e) undersøgte besparelser, hvor forbrugernes reaktion på rådgivning, oplysningskampagner, mærknings- eller certificeringsordninger eller intelligent måling fastslås. Denne tilgang anvendes kun for besparelser, der skyldes ændringer i forbrugernes adfærd. Den må ikke anvendes for besparelser, der skyldes installation af fysiske foranstaltninger.

2. Ved beregning af energibesparelser ved en energieffektivitetsforanstaltning med henblik på artikel 8, 9 og 10 og artikel 30, stk. 14, gælder følgende principper:

- a) medlemsstaterne dokumenterer, at *et af målene med politiktiltaget, hvad enten det er nyt eller eksisterende, er at opnå* energibesparelser i slutanvendelserne i henhold til artikel 8, stk. 1, *og* de forelægger belæg og dokumentation for, at energibesparelserne følger af et politiktiltag, herunder frivillige aftaler
- b) besparelserne skal påviseligt supplere de besparelser, som under alle omstændigheder ville være fremkommet uden de forpligtede, deltagende eller bemyndigede parter eller offentlige gennemførelsesmyndigheders aktiviteter. Med henblik på at fastslå de besparelser, der kan medregnes som supplerende, skal medlemsstaterne tage hensyn til, hvordan energiforbrug og -efterspørgsel ville udvikle sig uden det pågældende politiktiltag, ved som minimum at tage følgende faktorer i betragtning: tendenser inden for energiforbrug, ændringer i forbrugernes adfærd, teknologiske fremskridt og ændringer som følge af andre foranstaltninger, der gennemføres på EU-plan og nationalt plan

- c) besparelser som følge af gennemførelsen af obligatorisk EU-ret betragtes som besparelser, der under alle omstændigheder ville være fremkommet, og må således ikke medregnes som energibesparelser med henblik på artikel 8, stk. 1. Som en undtagelse til nævnte krav kan besparelser i forbindelse med renovering af eksisterende bygninger, *herunder de besparelser, som følger af gennemførelsen af minimumsstandarden for energimæssig ydeevne i bygninger i overensstemmelse med direktiv 2010/31/EU*, medregnes som energibesparelser med henblik på artikel 8, stk. 1, forudsat at væsentlighedskriteriet omhandlet i dette bilags punkt 3, litra h), er opfyldt. Foranstaltninger, der fremmer forbedringer af energieffektiviteten i den offentlige sektor i medfør af artikel 5 og 6, kan tages i betragtning med henblik på opfyldelsen af de energibesparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, forudsat at de medfører verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås. Beregningen af energibesparelser skal opfylde dette bilag
- d) *energibesparelser i slutanvendelserne som følge af gennemførelsen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, som blev truffet i henhold til nødbestemmelserne i artikel 122 i TEUF, kan medregnes med henblik på artikel 8, stk. 1, forudsat at de medfører verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås, med undtagelse af de energibesparelser, der følger af rationerings- eller begrænsningsforanstaltninger*
- e) foranstaltninger, der træffes i henhold til forordning (EU) 2018/842, kan anses for væsentlige, men medlemsstaterne skal dokumentere, at de fører til verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås. Beregningen af energibesparelser skal opfylde dette bilag

- f) medlemsstaterne medregner *kun energibesparelser i slutanvendelserne fra politiktiltag* i sektorer *eller anlæg, der er omfattet af kapitel IVa i direktiv 2003/87/EF, hvis de følger af gennemførelsen af nærværende direktivs artikel 9 eller 10, og som går videre end kravene fastlagt i direktiv 2003/87/EF eller videre end gennemførelsen af tiltag, der er knyttet til tildeling af gratis kvoter i henhold til nævnte direktiv. Medlemsstaterne dokumenterer, at politiktiltagene medfører verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås. Beregningen af energibesparelser skal opfylde dette bilag.* Hvis en enhed er en forpligtet part i henhold til en national ordning for energispareforpligtelser i henhold til artikel 9 i nærværende direktiv og EU ETS for bygninger og vejtransport i henhold til kapitel IVa i direktiv 2003/87/EF, skal overvågnings- og verifikationssystemet sikre, at der tages hensyn til den CO₂-pris, der videregives ved frigivelse af brændstof til forbrug i henhold til nævnte kapitel, ved beregning og rapportering af energibesparelser i forbindelse med dennes energibesparende foranstaltninger
- g) besparelser må medregnes, hvis kun de besparelser, der overstiger følgende niveauer, medregnes:
- i) Unionens præstationsnormer for nye personbilers og nye lette erhvervskøretøjers emissioner efter gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/631¹; medlemsstaterne skal forelægge *begrundelser* samt deres antagelser og beregningsmetode for at påvise additionalitet i forhold til Unionens nye CO₂-krav til køretøjer
 - ii) Unionens krav vedrørende visse energirelaterede produkters fjernelse fra markedet efter gennemførelsen af gennemførelsesforanstaltningerne i henhold til direktiv 2009/125/EF. Medlemsstaterne forelægger belæg samt deres antagelser og beregningsmetode for at påvise additionalitet

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/631 af 17. april 2019 om fastsættelse af præstationsnormer for nye personbilers og nye lette erhvervskøretøjers CO₂-emissioner og om ophævelse af forordning (EF) nr. 443/2009 og (EU) nr. 510/2011 (EUT L 111 af 25.4.2019, s. 13).

h) politikker, der har til formål at tilskynde til højere niveauer af energieffektivitet i produkter, udstyr, transportsystemer, køretøjer og brændstoffer, bygninger og bygningsdele, processer eller markeder, er tilladt, bortset ***fra politiktiltag:***

i) vedrørende teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, og som er gennemført **for nylig** fra og med den. 1. januar 2026, og

ii) der yder støtte til teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, i beboelsesejendomme fra og med den 1. januar 2026

i) energibesparelser som følge af politiktiltag, der er ***gennemført for nylig fra og med den 1. januar 2024***, vedrørende anvendelse af direkte forbrænding af fossilt brændsel/fossile brændsler i produkter, udstyr, transportsystemer, køretøjer, bygninger eller bygge- og anlægsarbejder medregnes ikke i opfyldelsen af energispareforpligtelsen ***i henhold til artikel 8, stk. 1, litra b). I tilfælde af politiktiltag, der fremmer kombinationer af teknologier, medregnes andelen af energibesparelser i forbindelse med teknologier, hvori forbrænding af fossile brændsler indgår, ikke*** fra og med den 1. januar 2024

j) for perioden fra den 1. januar 2024 til den 31. december 2030 kan energibesparelser fra teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, der forbedrer energieffektiviteten i energiintensive virksomheder i industrisektoren, uanset litra i) kun medregnes som energibesparelser med henblik på artikel 8, stk. 1, litra b) og c), indtil den 31. december 2030, forudsat at:

(i) virksomheden har gennemført et energisyn i henhold til artikel 11, stk. 2, og en gennemførelsesplan, herunder:

– en oversigt over alle omkostningseffektive energieffektivitetsforanstaltninger med en tilbagebetalingsperiode på fem år eller mindre på grundlag af simple tilbagebetalingsperiodemetoder, som medlemsstaten stiller til rådighed

- *en tidsramme for gennemførelsen af alle anbefalede energieffektivitetsforanstaltninger med en tilbagebetalingsperiode på fem år eller mindre*
 - *en beregning af de forventede energibesparelser som følge af de anbefalede energieffektivitetsforanstaltninger og*
 - *energieffektivitetsforanstaltninger vedrørende anvendelsen af teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, med de relevante oplysninger, der er nødvendige til at:*
 - > påvise, at den identificerede foranstaltning ikke øger mængden af den fornødne energi eller et anlægs kapacitet*
 - > begrunde, at det ikke er teknisk muligt at anvende bæredygtige ikkefossile brændstofteknologier*
 - > vise, at den teknologi, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, er i overensstemmelse med den senest ajourførte tilsvarende EU-lovgivning om emissionspræstationer og forebygger teknologiske fastlåsnings effekter ved at sikre fremtidig kompatibilitet med klimaneutrale alternative ikkefossile brændsler og teknologier*
- ii) fortsat anvendelse af teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, er en energieffektivitetsforanstaltning med henblik på at reducere energiforbruget med en tilbagebetalingsperiode på fem år eller mindre på grundlag af simple tilbagebetalingsperiodemetoder, som medlemsstaten stiller til rådighed, er anbefalet som resultat af et energisyn i henhold til artikel 11, stk. 2, og er medtaget i gennemførelsesplanen*
- (iii) anvendelsen af teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, er i overensstemmelse med den senest ajourførte tilsvarende EU-lovgivning om emissionspræstationer, fører ikke til teknologiske fastlåsnings effekter og sikrer fremtidig kompatibilitet med klimaneutrale alternative drivmidler og teknologier*

- (iv) *anvendelsen af teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, i virksomheden fører ikke til et øget energiforbrug eller øger anlæggets kapacitet i den pågældende virksomhed*

- (v) *der fremlægges belæg for, at det ikke var teknisk muligt at anvende en alternativ, bæredygtig, ikkefossil brændstofsløsning*
- (vi) *anvendelsen af teknologier, hvori direkte forbrænding af fossile brændsler indgår, resulterer i verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås, beregnet i overensstemmelse med dette bilag*
- (vii) *der offentliggøres belæg herfor på et websted eller belæg gøres offentligt tilgængelig for alle interesserede borgere*
- k) foranstaltninger, der fremmer installation af mindre teknologier inden for vedvarende energi på eller i bygninger, kan tages i betragtning med henblik på opfyldelsen af de energibesparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, forudsat at de medfører verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås. Beregningen af energibesparelser skal opfylde dette bilag
- l) foranstaltninger, der fremmer installation af solvarmeteknologier, kan tages i betragtning med henblik på opfyldelsen af de energibesparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, forudsat at de medfører verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne, der kan måles eller anslås. Den *varme, der produceres* af solvarmeteknologier *fra solstråling*, kan udelukkes fra deres energiforbrug i slutanvendelserne
- m) for politikker, som fremskynder udbredelsen af mere effektive produkter og køretøjer, bortset fra dem, *der for nylig er gennemført pr. 1. januar 2024* vedrørende direkte forbrænding af fossilt brændsel, kan der foretages fuld medregning, forudsat at det påvises, at en sådan udbredelse finder sted inden udløbet af produktets eller køretøjets gennemsnitlige forventede levetid, eller inden produktet eller køretøjet normalt ville blive udskiftet, og besparelserne kan kun medregnes for perioden indtil udløbet af den gennemsnitlige forventede levetid for det produkt eller køretøj, som udskiftes
- n) i forbindelse med fremme af udbredelsen af energieffektivitetsforanstaltninger skal medlemsstaterne, hvor det er relevant, sikre, at kvalitetsstandarder for produkter, tjenester og installation af foranstaltninger opretholdes eller, såfremt sådanne standarder ikke findes, indføres

- o) for at tage hensyn til variationer i klimaforhold mellem regioner kan medlemsstaterne vælge at justere besparelserne til en standardværdi eller tillade forskellige energibesparelser i overensstemmelse med variationer i temperatur mellem regioner
- p) beregningen af energibesparelser skal tage hensyn til foranstaltningernes levetid og den hastighed, hvormed besparelsen mindskes over tid. Denne beregning skal optælle de besparelser, som hver individuel foranstaltning vil opnå i perioden fra dens gennemførelsesdato til udløbet af hver forpligtelsesperiode. Alternativt kan medlemsstaterne anvende en anden metode, der skønnes at opnå mindst samme samlede mængde besparelser. Når der anvendes en anden metode, skal medlemsstaterne sikre, at den samlede mængde energibesparelser, der beregnes med denne anden metode, ikke overstiger den mængde energibesparelser, der ville have været resultatet af beregningen, når man optæller de besparelser, som hver individuel foranstaltning vil opnå i perioden fra dens gennemførelsesdato til 2030. Medlemsstaterne skal i deres integrerede nationale energi- og klimaplaner meddelt i henhold til artikel 3 og 7-12 i forordning (EU) 2018/1999 i detaljer beskrive denne anden metode og de forholdsregler, der er truffet til at sikre, at det bindende beregningskrav overholdes.

3. Medlemsstaterne sikrer, at følgende krav til politiktiltag truffet i henhold til artikel 10 og artikel 30, stk. 14, er opfyldt:

- a) politiktiltag og individuelle foranstaltninger giver verificerbare energibesparelser i slutanvendelserne
- b) hver deltagende parts, bemyndiget parts eller offentlig gennemførelsesmyndigheds ansvar, alt efter hvad der er relevant, er klart defineret
- c) de energibesparelser, der opnås eller skal opnås, fastlægges på en gennemsigtig måde
- d) den mængde energibesparelser, der kræves, eller som skal opnås ved hjælp af politiktiltaget, udtrykkes i enten primærenergiforbrug eller slutforbrug af energi under anvendelse af faktorerne nedre brændværdier eller primærenergi, der er nævnt i artikel 31

- e) en årlig rapport om de energibesparelser, som de bemyndigede parter, de deltagende parter og offentlige gennemførelsesmyndigheder har opnået, fremsendes og gøres offentligt tilgængelig sammen med data om den årlige tendens i energibesparelserne
- f) overvågning af resultaterne og iværksættelse af passende foranstaltninger foretages, hvis der ikke gøres tilfredsstillende fremskridt
- g) energibesparelserne fra en individuel foranstaltning medregnes ikke af mere end én part
- h) det påvises, at den deltagende parts, bemyndigede parts eller offentlige gennemførelsesmyndigheds aktiviteter er væsentlige for, at de angivne besparelser er opnået
- i) den deltagende parts, den bemyndigede parts eller den offentlige gennemførelsesmyndigheds aktiviteter har ingen ugunstige virkninger for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri.

4. Ved beregning af energibesparelserne ved beskatningsrelaterede politiktiltag, der er iværksat i henhold til artikel 10, gælder følgende principper:

- a) der medregnes alene energibesparelser ved beskatningsforanstaltninger, som overstiger minimumsafgiftssatserne for brændstoffer i Rådets direktiv 2003/96/EF¹ eller 2006/112/EF²

¹ Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet (EUT L 283 af 31.10.2003, s. 51).

² Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (EUT L 347 af 11.12.2006, s. 1).

- b) de kortsigtede priselasticiteter ved beregningen af beskatningsforanstaltningernes virkning for energi repræsenterer energiefterspørgslens følsomhed over for prisændringer og vurderes på grundlag af nylige og repræsentative officielle datakilder, som gælder for medlemsstaten og, hvis det er relevant, på grundlag af ledsagende undersøgelser fra et uafhængigt institut. Hvis der anvendes en anden priselasticitet end kortsigtede elasticiteter, skal medlemsstaterne redegøre for, hvordan forbedringer af energieffektiviteten som følge af gennemførelsen af anden EU-lovgivning er medtaget i det grundscenarie, der anvendes til at anslå energibesparelserne, eller hvordan det undgås at medregne energibesparelser fra anden EU-lovgivning to gange
- c) energibesparelserne fra ledsagende skattepolitiske instrumenter, herunder skattemæssige incitamenter eller indbetalinger til en fond, opgøres separat
- d) skøn over den kortsigtede elasticitet bør anvendes til at vurdere energibesparelserne fra beskatningsforanstaltninger for at undgå overlap med EU-retten og andre politiktiltag
- e) medlemsstaterne fastslår de fordelingsmæssige virkninger af beskatning og tilsvarende foranstaltninger for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri, og angiver virkningerne af de afbødende foranstaltninger, der gennemføres i henhold til artikel 24, stk. 1-3
- f) medlemsstaterne forelægger belæg og herunder beregningsmetoder for, at energibesparelserne ikke medregnes to gange i tilfælde af overlap mellem virkningen af energi- eller CO₂-beskatningsforanstaltninger eller emissionshandel i henhold til direktiv 2003/87/EF.

5. Meddelelse om metoder

Medlemsstaterne giver i overensstemmelse med forordning (EU) 2018/1999 Kommissionen meddelelse om deres foreslåede detaljerede metoder til anvendelse af ordningerne for energispareforpligtelser og de alternative foranstaltninger, som er omhandlet i dette direktivs artikel 9 og 10 samt artikel 30, stk. 14. Denne meddelelse skal, medmindre det drejer sig om beskatning, indeholde oplysninger om:

- a) niveauet af energibesparelse krævet i henhold til artikel 8, stk. 1, første afsnit, eller de besparelser, der forventes opnået over hele perioden fra den 1. januar 2021 til den 31. december 2030
- b) hvordan den beregnede mængde nye energibesparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, første afsnit, eller de energibesparelser, der forventes opnået, fordeles over forpligtelsesperioden
- c) forpligtede, deltagende eller bemyndigede parter eller offentlige gennemførelsesmyndigheder
- d) omfattede sektorer
- e) politiktiltag og individuelle foranstaltninger, herunder de forventede samlede kumulative energibesparelser for hvert tiltag
- f) politiktiltag, programmer eller foranstaltninger finansieret via en national energisparefond, der gennemføres som en prioritet blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri
- g) andelen og mængden af energibesparelser, der skal opnås blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri
- h) hvor det er relevant, de anvendte indikatorer, den aritmetiske gennemsnitlige andel og resultatet af de politiktiltag, der er fastsat i henhold til artikel 8, stk. 3
- i) hvor det er relevant, konsekvenser og ugunstige virkninger af politiktiltag, der gennemføres i henhold til artikel 8, stk. 3, for personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri
- j) varigheden af forpligtelsesperioden for ordningen for energispareforpligtelser
- k) hvor det er relevant, mængden af energibesparelser eller omkostningsreduktionsmål, der skal opnås af forpligtede parter blandt personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri

- l) de foranstaltninger, der indgår i politiktiltaget
- m) beregningsmetoderne, herunder hvordan additionalitet og væsentlighed er blevet fastslået, og hvilke metoder og benchmarks der benyttes i forbindelse med antagne og skalerede besparelser og, hvis det er relevant, de anvendte nedre brændværdier og konverteringsfaktorer
- n) foranstaltningernes levetid, og hvordan de er beregnet, eller hvad de bygger på
- o) den anvendte tilgang til håndtering af klimavariationer i medlemsstaten
- p) overvågnings- og kontrolsystemerne for foranstaltninger i henhold til artikel 9 og 10, og hvordan deres uafhængighed af de forpligtede, deltagende eller bemyndigede parter sikres
- q) når det drejer sig om beskatning:
 - i) de omfattede sektorer og skattemyndersegmentet
 - ii) den offentlige gennemførelsesmyndighed
 - iii) de besparelser, der forventes opnået
 - iv) beskatningsforanstaltningens varighed
 - v) beregningsmetoden, herunder de anvendte priselasticiteter, og hvordan de er blevet fastlagt, og
 - vi) hvordan der er taget højde for overlap med EU ETS i overensstemmelse med direktiv 2003/87/EF, og risikoen for dobbelttælling er elimineret.

Bilag VI

MINIMUMSKRITERIER FOR ENERGISYN, HERUNDER DEM, DER GENNEMFØRES SOM EN DEL AF ENERGILEDELSESSYSTEMER

De energisyn, der er omhandlet i artikel 11, skal:

- a) bygge på ajourførte, målte, sporbare driftsdata om energiforbrug og (for elektricitet) belastningsprofiler
- b) omfatte en detaljeret gennemgang af energiforbrugsprofilen for bygninger eller grupper af bygninger, industrielle aktiviteter eller anlæg, herunder transport
- c) udpege energieffektivitetsforanstaltninger med henblik på at nedbringe energiforbruget
- d) afdække potentialet for omkostningseffektiv anvendelse eller produktion af vedvarende energi
- e) når det er muligt bygge på en livscyklusomkostningsanalyse i stedet for simple tilbagebetalingsperioder for at tage hensyn til langsigtede besparelser, langsigtede investeringers restværdier og kalkulationsrenter
- f) være forholdsmæssige og tilstrækkeligt repræsentative til at gøre det muligt at tegne et troværdigt billede af den samlede energimæssige ydeevne og pålideligt identificere de betydeligste muligheder for forbedringer.

Energisyn skal give mulighed for detaljerede og validerede beregninger af de foreslåede foranstaltninger, således at der tilvejebringes præcise oplysninger om potentielle besparelser.

De data, der anvendes i energisyn, skal kunne opbevares med henblik på historisk analyse og udvikling i ydeevne.

I

Bilag VII

MINDSTEKRAV TIL OVERVÅGNING OG OFFENTLIGGØRELSE AF DATACENTRES ENERGIMÆSSIGE YDEEVNE

Følgende udgør mindstekrav til overvågning og offentliggørelse af oplysninger *med hensyn til* datacentres energimæssige ydeevne, jf. artikel 12:

- a) navnet på datacentret, navnet på datacentrets ejer og operatører, *datoen, hvor datacentret blev sat i drift, samt den* kommune, hvori datacentret er beliggende
- b) datacentrets etageareal, den installerede effekt, den årlige indgående og udgående datatrafik og mængden af data, der lagres og behandles i datacentret
- c) datacentrets præstationer i det seneste hele kalenderår i overensstemmelse med de centrale præstationsindikatorer for bl.a. energiforbrug, strømforbrug, temperaturindstillingspunkter, udnyttelse af spildvarme, vandforbrug og brug af vedvarende energi, *i givet fald på grundlag af CEN/CENELEC EN 50600-4 "Informationsteknologi – Faciliteter og infrastrukturer i datacentre", indtil ikrafttrædelsen af den delegerede retsakt vedtaget i henhold til dette direktivs artikel 33, stk. 3.*

Bilag VIII

MINDSTEKRAV TIL FAKTURERING OG FAKTURERINGSOPLYSNINGER BASERET PÅ FAKTISK FORBRUG AF NATURGAS

1. Mindstekrav til fakturering

1.1. Fakturering baseret på faktisk forbrug

For at give slutkunderne mulighed for at styre deres eget energiforbrug bør faktureringen finde sted på grundlag af det faktiske forbrug mindst en gang årligt, og faktureringsoplysningerne bør stilles til rådighed mindst hvert kvartal, på anmodning eller hvis forbrugerne har valgt elektronisk fakturering, ellers to gange årligt. Gas, der kun anvendes til madlavning, kan være fritaget for dette krav.

1.2. Mindstekrav til oplysningerne i fakturaen

Medlemsstaterne sørger for, at slutkunderne i relevant omfang får klare og letforståelige oplysninger om følgende forhold i eller sammen med fakturaer, kontrakter, transaktioner og kvitteringer fra distributionsstationer:

- a) faktiske aktuelle priser og faktisk energiforbrug
- b) sammenligning af slutkundens aktuelle energiforbrug med forbruget i samme periode året før, helst i en grafisk fremstilling
- c) kontaktoplysninger om slutkundeorganisationer, energimyndigheder eller lignende organer, herunder websteder, hvorfra der kan hentes oplysninger om, hvilke foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten der tilbydes, sammenlignende slutbrugerprofiler og objektive tekniske specifikationer for energiforbrugende udstyr.

Endvidere sørger medlemsstaterne for, at slutkunderne, når det er muligt og nyttigt, får klare og letforståelige oplysninger om sammenligninger med en normeret, gennemsnitlig slutkunde eller referenceslutkunde i samme brugerkategori i, sammen med eller som henvisninger i fakturaer, kontrakter, transaktioner og kvitteringer fra distributionsstationer.

1.3. Rådgivning om energieffektivitet som bilag til fakturaer og anden feedback til slutkunder

Ved afsendelse af kontrakter og kontraktændringer og i de fakturaer, kunderne modtager, eller via websteder til individuelle kunder, skal energidistributører, distributionssystemoperatører og energileverandører i detailledet give deres kunder klare og letforståelige oplysninger om, hvordan de kan kontakte uafhængige forbrugerrådgivningscentre, energimyndigheder eller lignende institutioner, herunder disses internetadresser, hvor de kan få råd om, hvilke energieffektivitetsforanstaltninger der tilbydes, referenceprofiler for deres energiforbrug og tekniske specifikationer for energiforbrugende apparater, der kan tjene til at begrænse forbruget af disse apparater.

Bilag IX

MINDSTEKRAV TIL FAKTURERINGS- OG FORBRUGSOPLYSNINGER OM OPVARMNING, KØLING OG VARMT BRUGSVAND

1. Fakturering baseret på faktisk forbrug eller aflæsninger af varmemfordelingsmålere

For at give slutbrugerne mulighed for at styre deres eget energiforbrug skal faktureringen finde sted mindst én gang årligt på grundlag af det faktiske forbrug eller aflæsninger af varmemfordelingsmålere.

2. Mindstehyppighed af fakturerings- og forbrugsoplysninger

Indtil den 31. december 2021 skal der, såfremt der er installeret fjernaflæselige målere eller varmemfordelingsmålere, leveres fakturerings- eller forbrugsoplysninger baseret på faktisk forbrug eller aflæsninger af varmemfordelingsmålere til slutbrugere, der anmoder herom, eller hvor slutkunder har valgt at modtage elektroniske fakturaer, mindst hvert kvartal og ellers to gange årligt.

Fra den 1. januar 2022 skal der, såfremt der er installeret fjernaflæselige målere eller varmemfordelingsmålere, leveres fakturerings- eller forbrugsoplysninger baseret på faktisk forbrug eller aflæsninger af varmemfordelingsmålere til slutbrugerne mindst hver måned. De kan også gøres tilgængelige via internettet og opdateres så ofte, som de anvendte måleanordninger og -systemer tillader. Opvarmning og køling kan undtages fra dette krav uden for sæsonen for opvarmning eller køling.

3. Mindstekrav til oplysningerne i fakturaen

Medlemsstaterne sikrer, at slutbrugerne i eller sammen med deres fakturaer får følgende klare og letforståelige oplysninger, når disse oplysninger er baseret på faktisk forbrug eller aflæsninger af varmemfordelingsmålere:

- a) aktuelle faktiske priser og aktuelt faktisk energiforbrug eller samlede varmeomkostninger og aflæsninger af varmemfordelingsmålere

- b) brændselssammensætningen og de hermed forbundne årlige drivhusgasemissioner, herunder for slutbrugere, der forsynes via fjernvarme eller fjernkøling, og en beskrivelse af de forskellige afgifter, gebyrer og tariffer, der anvendes.
- c) sammenligninger af slutbrugernes aktuelle energiforbrug med forbruget i samme periode året før i en grafisk fremstilling og klimakorrigeret for opvarmning og køling
- d) kontaktoplysninger om slutkundeorganisationer, energimyndigheder eller lignende organer, herunder websteder, hvorfra der kan hentes oplysninger om, hvilke foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten der tilbydes, og om sammenlignende slutbrugerprofiler og objektive tekniske specifikationer for energiforbrugende udstyr.
- e) oplysninger om tilknyttede klageprocedurer, ombudsmandstjenester eller alternative tvistbilæggelsesmekanismer, som er gældende i medlemsstaterne
- f) sammenligning med en normeret, gennemsnitlig slutbruger eller referenceslutbruger i samme brugerkategori. I forbindelse med elektroniske fakturaer kan sådanne sammenligninger i stedet gøres tilgængelige online med henvisning i fakturaerne.

Medlemsstaterne kan begrænse kravet om at fremlægge oplysninger om drivhusgasemissioner i henhold til første afsnit, litra b), til kun at omfatte forsyninger fra fjernvarmesystemer med en samlet nominel indfyret termisk effekt på over 20 MW.

Fakturaer, der ikke er baseret på faktisk forbrug eller aflæsninger af varmfordelingsmålere, skal indeholde en klar og letforståelig redegørelse for, hvordan det beløb, der er angivet på fakturaen, er beregnet, og som minimum de oplysninger, der er omhandlet i litra d) og e).

Bilag X

POTENTIALE FOR VARME- OG KØLEEFFEKTIVITET

Den omfattende vurdering af nationale varme- og kølepotentialer i henhold til artikel 25, stk. 1, skal omfatte og skal være baseret på følgende:

Del I

ET OVERBLIK OVER OPVARMNING OG NEDKØLING

1. varme- og kølebehovet, dvs. den anslåede nytteenergi¹ og det kvantificerede slutforbrug af energi i GWh/år² fordelt efter sektor:
 - a) beboelse
 - b) tjenester
 - c) industri
 - d) andre sektorer, der isoleret set forbruger mere end 5 % af den samlede nationale nytteenergi til varme- og kølebehov
2. identifikationen af eller, for så vidt angår litra a), nr. i), identifikationen af eller et overslag over den nuværende varme- og køleforsyning:
 - a) identifikationen af teknologier, i GWh/år³, hvis det er muligt indenfor de i punkt 1 omhandlede sektorer, idet der skelnes mellem energi fra fossile energikilder og vedvarende energikilder:

¹ Den mængde termisk energi, der er brug for til at opfylde slutbrugernes varme- og kølebehov.

² De nyeste data bør anvendes.

³ De nyeste data bør anvendes.

- i) der stilles til rådighed på stedet på beboelses- eller tjenestelokaliteter i form af:
 - kedler, der kun producerer varme
 - højeffektiv kraftvarmeproduktion
 - varmepumper
 - andre teknologier og kilder på stedet
 - ii) der stilles til rådighed på stedet på andre lokaliteter end tjeneste- eller beboelseslokaliteter i form af:
 - kedler, der kun producerer varme
 - højeffektiv kraftvarmeproduktion
 - varmepumper
 - andre teknologier og kilder på stedet
 - iii) der stilles til rådighed udefra i form af:
 - højeffektiv kraftvarmeproduktion
 - spildvarme
 - andre teknologier og kilder udefra
- b) identifikationen af anlæg, der producerer spildvarme eller -kulde, og disses potentielle varme- eller køleforsyning, i GWh/år:
- i) termiske kraftproduktionsanlæg, som kan levere eller opgraderes til at levere spildvarme med en samlet indfyret termisk effekt på mere end 50 MW
 - ii) kraftvarmeanlæg, som anvender de teknologier, der er anført i del II i bilag II, med en samlet indfyret termisk effekt på mere end 20 MW

- iii) affaldsforbrændingsanlæg
- iv) anlæg, som producerer vedvarende energi, med en samlet indfyret termisk effekt på mere end 20 MW, med undtagelse af de anlæg, der er omhandlet i nr. i) og ii), som producerer varme eller kulde fra energi fra vedvarende kilder
- v) industrianlæg med en samlet indfyret termisk effekt på mere end 20 MW, som kan levere spildvarme
- c) den indberettede andel af energi fra vedvarende energikilder og fra spildvarme og -kulde af slutforbruget af energi for sektoren for fjernvarme og fjernkøling¹ de sidste fem år, jf. direktiv (EU) 2018/2001

3. ***aggregerede data om kraftvarmeenheder i eksisterende fjernvarme- og fjernkølenet i fem kapacitetsintervaller, der omfatter:***

- a) primærenergiforbrug***
- b) samlet effektivitet***
- c) primærenergibesparelser***
- d) CO₂-emissionsfaktorer***

¹ Identifikationen af "køling fra vedvarende kilde" foretages i overensstemmelse med direktiv (EU) 2018/2001, når metoden til beregning af den mængde vedvarende energi, der anvendes til køling og fjernkøling, er fastlagt i henhold til artikel 35 i nævnte direktiv. Indtil da foretages den i overensstemmelse med den relevante nationale metode.

4. *aggregerede data om eksisterende fjernvarme- og fjernkølenet leveret fra kraftvarmeproduktion i fem kapacitetsintervaller, der omfatter:*

- a) samlet primærenergiforbrug*
- b) kraftvarmeenheders primærenergiforbrug*
- c) andel af kraftvarmeproduktion i fjernvarme- eller fjernkøleforsyningen*
- d) tab i fjernvarmesystemet*
- e) tab i fjernkølesystemet*
- f) tilslutningstæthed*
- g) andele af systemer for hver driftstemperaturgruppe*

5. et kort over hele det nationale territorium, der, samtidig med at forretningsmæssigt følsomme oplysninger beskyttes, angiver:

- a) varme- og kølebehovsområder, jf. punkt 1, idet der anvendes konsekvente kriterier, der koncentrerer de energitætte områder i kommuner og bysammenvoksninger
- b) eksisterende varme- og køleforsyningspunkter, jf. punkt 2, litra b), og fjernvarmetransmissionsanlæg
- c) planlagte varme- og køleforsyningspunkter, jf. punkt 2, litra b), og **kortlagte nye områder for fjernvarme og fjernkøling**

6. en prognose over tendenserne for varme- og kølebehovet med henblik på at få et overblik over de næste 30 år, angivet i GWh, og idet der især tages højde for fremskrivningerne for de næste 10 år, ændringerne i behovet i bygninger og forskellige sektorer i industrien og virkningen af politikker og strategier vedrørende efterspørgselsstyring, såsom de langsigtede renoveringsstrategier for bygninger, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/844¹.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/844 af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne og direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (EUT L 156 af 19.6.2018, s. 75).

Del II

MÅLSÆTNINGER, STRATEGIER OG POLITIKTILTAG

7. medlemsstatens planlagte bidrag til dens nationale målsætninger, mål og bidrag i relation til energiunionens fem dimensioner, jf. artikel 3, stk. 2, litra b), i forordning (EU) 2018/1999, der nås ved hjælp af varme- og køleeffektivitet, jf. navnlig artikel 4, litra b), nr. 1)-4), og artikel 15, stk. 4, litra b), i nævnte forordning, idet det præciseres, hvilke af disse elementer der supplerer den integrerede nationale energi- og klimaplan meddelt i henhold til artikel 3 samt artikel 7-12 i nævnte forordning
8. et generelt overblik over eksisterende politikker og foranstaltninger som beskrevet i den seneste rapportering i henhold til artikel 3, 20 og 21 og artikel 27, litra a) i forordning (EU) 2018/1999

Del III

ANALYSE AF DET ØKONOMISKE POTENTIALE FOR VARME- OG KØLEEFFEKTIVITET

9. analyse af det økonomiske potentiale¹ for forskellige varme- og køleteknologier, som dækker hele det nationale territorium, og som udarbejdes ved hjælp af den cost-benefit-analyse, der er omhandlet i artikel 25, stk. 3. Analysen skal identificere alternative scenarier med henblik på mere effektive teknologier til opvarmning og køling ved hjælp af vedvarende energikilder, idet der skelnes mellem energi fra fossile energikilder og vedvarende energikilder, hvis det er relevant.

Følgende teknologier bør analyseres:

- a) industriel spildvarme og -kulde
- b) affaldsforbrænding

¹ Analysen af det økonomiske potentiale bør omfatte den mængde energi (i GWh), som hver analyseret teknologi kan producere pr. år. Der skal også tages højde for energisystemets begrænsninger og indbyrdes sammenhænge. Der kan anvendes modeller, som anvender antagelser om aktiviteter, der afspejler almindelige typer teknologier eller systemer.

c) højeffektiv kraftvarmeproduktion

d) andre vedvarende energikilder såsom geotermisk energi, solvarmeenergi og biomasseenergi end dem, der anvendes til højeffektiv kraftvarmeproduktion

e) varmepumper

f) reduktion af varme- og kuldetabet på eksisterende fjernvarmenet

g) fjernvarme og fjernkøling

10. analysen af det økonomiske potentiale skal omfatte følgende trin og overvejelser:

a) Overvejelser:

i) Cost-benefit-analyser med henblik på artikel 25, stk. 3, skal omfatte en økonomisk analyse af de samfundsøkonomiske og miljømæssige faktorer¹ og en finansiel analyse med henblik på at vurdere projekterne fra investors synsvinkel, idet såvel den økonomiske som den finansielle analyse anvender et nettonutidsværdikriterium med henblik på vurderingen.

ii) Grundscenariet bør fungere som referencepunkt og tager højde for de politikker, der er gældende på det tidspunkt, den omfattende vurdering udarbejdes², og er knyttet til de data, der indsamles med henblik på del I og del II, punkt 6, i dette bilag.

iii) Alternative scenarier til grundscenariet skal tage hensyn til målsætningerne om energieffektivitet og vedvarende energi i forordning (EU) 2018/1999, idet hvert scenarie omfatter følgende elementer sammenlignet med grundscenariet:

- det økonomiske potentiale undersøgt ved anvendelse af nettonutidsværdikriteriet
- reduktion af drivhusgasemissioner
- primærenergibesparelser i GWh pr. år

¹ Inklusive den vurdering, der er omhandlet i artikel 15, stk. 7, i direktiv (EU) 2018/2001.

² Skæringsdatoen for de politikker, der skal tages højde for i grundscenariet, er slutningen af året før det år, hvor den omfattende vurdering skal foreligge ved udgangen af året. Det vil sige, at det ikke er nødvendigt at tage højde for politikker, der er i kraft i det år, der leder op til fristen for fremsendelse af den omfattende vurdering.

– virkningen for andelen af vedvarende energi i det nationale energimiks.

Scenarier, der af tekniske eller finansielle årsager eller på grund af national lovgivning ikke er gennemførlige, kan udelukkes i en tidlig fase af cost-benefit-analysen, hvis det kan begrundes i nøje, klare og veldokumenterede overvejelser.

Vurderingen og beslutningstagningen bør tage hensyn til omkostninger og energibesparelser som følge af den øgede fleksibilitet i energiforsyningen og af en mere optimal drift af elnettene, herunder undgåede omkostninger og besparelser som følge af reducerede infrastrukturinvesteringer, i de analyserede scenarier.

b) Omkostninger og fordele:

De omkostninger og fordele, der er omhandlet i litra a), skal mindst omfatte følgende:

i) omkostninger:

- kapitalomkostninger ved anlæg og udstyr
- kapitalomkostninger ved de tilhørende energinet
- variable og faste driftsomkostninger
- energiomkostninger
- miljø-, sundheds- og sikkerhedsomkostninger i det omfang, det er muligt
- arbejdsmarkedsomkostninger, energisikkerhed og konkurrenceevne i det omfang, det er muligt.

ii) fordele:

- værdien af produktionen for forbrugeren (varme, køling og elektricitet)
- eksterne fordele såsom fordele med hensyn til miljø, drivhusgasemissioner samt sundhed og sikkerhed i det omfang, det er muligt
- indvirkninger på arbejdsmarkedet, energisikkerhed og konkurrenceevne i det omfang, det er muligt.

c) Scenarier, der er relevante for grundscenariet:

Alle scenarier, der er relevante for grundscenariet, skal overvejes, herunder den rolle som individuel varme- og køleeffektivitet spiller. Cost-benefit-analysen kan omfatte enten en vurdering af et projekt eller en gruppe projekter eller en bredere lokal, regional eller national vurdering med det formål at fastlægge den mest omkostningseffektive og fordelagtige mulighed for opvarmning eller køling sammenlignet med et grundscenarie for et bestemt geografisk område med henblik på planlægning.

d) Grænser og integreret tilgang:

- i) Den geografiske grænse skal dække et passende og veldefineret geografisk område.
- ii) Cost-benefit-analyserne skal tage hensyn til alle relevante centraliserede og decentraliserede forsyningskilder, som er tilgængelige inden for systemet og den geografiske grænse, herunder teknologierne i del III, punkt 9, i dette bilag, og til tendenser i og karakteristikaene for varme- og kølebehov.

e) Antagelser:

- i) Medlemsstaterne anslår med henblik på cost-benefit-analyserne priserne på væsentlige input- og outputfaktorer og kalkulationsrenten.
- ii) Den kalkulationsrente, der anvendes til beregning af nettonutidsværdien i den økonomiske analyse, vælges ud fra europæiske eller nationale retningslinjer.

- iii) Medlemsstaterne anvender nationale, europæiske eller internationale prognoser for udviklingen i energipriserne, hvis det er hensigtsmæssigt i deres nationale, regionale eller lokale kontekst.
- iv) De priser, der anvendes i den økonomiske analyse, skal afspejle de samfundsøkonomiske omkostninger og fordele. Eksterne omkostninger, f.eks. miljø- og sundhedsmæssige virkninger, bør omfattes i det omfang, det er muligt, dvs. når en markedspris foreligger, eller når den allerede indgår i europæisk eller national lovgivning.

- f) Følsomhedsanalyse: Der skal foretages en følsomhedsanalyse for at vurdere omkostningerne og fordelene ved et projekt eller en gruppe projekter på grundlag af variable faktorer, der har væsentlig indflydelse på resultatet af beregningerne, såsom forskellige energipriser, efterspørgsel, kalkulationsrenter og andre.

Del IV

POTENTIELLE NYE STRATEGIER OG POLITIKTILTAG

11. et overblik over nye lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige politiktiltag¹ med henblik på at realisere det økonomiske potentiale, der er identificeret i punkt 9 og 10, sammen med en prognose over:
- a) reduktion af drivhusgasemissioner
 - b) primærenergibesparelser i GWh pr. år
 - c) virkning for andelen af højeffektiv kraftvarmeproduktion
 - d) virkning for andelen af vedvarende energi i det nationale energimiks og i varme- og kølesektoren
 - e) forbindelse til de nationale finansieringsprogrammer og omkostningsbesparelser for det offentlige budget og markedsdeltagerne
 - f) anslåede offentlige støtteordninger, hvis sådanne findes, og deres årsbudget samt identifikation af det potentielle støtteelement.

¹ Dette overblik skal omfatte finansieringsforanstaltninger og -programmer, der måtte blive vedtaget i den periode, som den omfattende vurdering dækker, uden at dette foregriber en særskilt anmeldelse af offentlige støtteordninger med henblik på vurdering af deres forenelighed med statsstøttereglerne.

Bilag XI

COST-BENEFIT-ANALYSER

Cost-benefit-analyser skal give oplysninger med henblik på foranstaltningerne, der er omhandlet i artikel 25, stk. 3, og artikel 26, stk. 7.

Hvis der planlægges et rent elproducerende anlæg eller et anlæg uden varmegenvinding, foretages der en sammenligning mellem de planlagte anlæg eller den planlagte renovering og et tilsvarende anlæg, der producerer den samme mængde elektricitet eller procesvarme, men genvinder spildvarmen og leverer varme gennem højeffektiv kraftvarmeproduktion eller fjernvarme- og fjernkølenet eller begge dele.

Inden for en given geografisk afgrænsning skal vurderingen tage hensyn til det planlagte anlæg og eventuelle hensigtsmæssige, eksisterende eller potentielle varme- eller kølebehovspunkter, der kan forsynes derfra, under hensyntagen til rationelle muligheder, f.eks. teknisk gennemførlighed og afstand.

Systemgrænsen sættes til at omfatte det planlagte anlæg og varme- og kølebelastningerne såsom bygning(er) og industriprocesser. Inden for denne systemgrænse fastsættes de samlede omkostninger til varme- og elproduktion for begge tilfælde og sammenlignes.

Varme - eller kølebelastninger skal omfatte eksisterende varme - eller kølebelastninger såsom et industrianlæg eller et eksisterende fjernvarme - eller fjernkølesystem og i byområder tillige den varme - eller kølebelastning og de omkostninger, der ville forekomme, hvis en gruppe bygninger eller en bydel blev forsynet med eller tilsluttet til et nyt fjernvarme- eller fjernkølenet eller begge dele.

Cost-benefit-analyser baseres på en beskrivelse af det planlagte anlæg og det/de anlæg, det sammenlignes med, og omfatter i givet fald elektrisk kapacitet og varmekapacitet, brændselstype, planlagt anvendelse og antallet af planlagte driftstimer pr. år, beliggenhed og el- og varmebehov.

Ved vurdering af spildvarmens udnyttelse skal der tages hensyn til de nuværende teknologier. Vurderingen skal tage hensyn til den direkte brug af spildvarme eller opgradering heraf til højere temperaturer eller begge dele. Genvindes spildvarme på stedet, vurderes som minimum brugen af varmevekslere, varmepumper og varme til elproduktion. Genvindes spildvarme uden for stedet, vurderes som minimum industrianlæg, landbrugsanlæg og fjernvarmenet som potentielle behovspunkter.

Ved sammenligningen tages varmeenergiebehovet og de former for opvarmning og køling, der anvendes af de nærliggende varme- eller kølebehovspunkter, i betragtning. Sammenligningen skal omfatte infrastrukturrelaterede omkostninger for det planlagte anlæg og det anlæg, det sammenlignes med.

Cost-benefit-analyser med henblik på artikel 26, stk. 7, skal omfatte en økonomisk analyse med en finansiell analyse, der viser faktiske pengestrømstransaktioner som følge af investeringer i og drift af de enkelte anlæg.

Projekter med positivt cost-benefit-resultat er dem, hvor summen af tilbagediskonterede fordele i den økonomiske og finansielle analyse overstiger summen af tilbagediskonterede omkostninger (cost-benefit-overskud).

Medlemsstaterne fastsætter de vejledende principper metoderne, antagelserne og tidshorisonten for den økonomiske analyse.

Medlemsstaterne kan kræve, at de selskaber, der har ansvar for driften af de termiske elproduktionsanlæg, industriselskaber, fjernvarme- og fjernkølenet eller andre parter, der er berørt af den fastlagte systemgrænse og geografiske grænse, giver oplysninger til brug for vurderingen af omkostningerne og fordelene ved et bestemt anlæg.

Bilag XII

OPRINDELSESGARANTI FOR ELEKTRICITET FRA HØJEFFEKTIV KRAFTVARMEPRODUKTION

- 1) Medlemsstaterne træffer foranstaltninger for at sikre,
 - a) at oprindelsesgarantien for elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion
 - gør det muligt for producenter at dokumentere, at den elektricitet, de sælger, er produceret ved højeffektiv kraftvarmeproduktion og udstedes med henblik herpå efter anmodning fra producenten:
 - er nøjagtig, pålidelig og sikret mod svindel
 - udstedes, overføres og annulleres elektronisk
 - b) at den samme enhed af energi fra højeffektiv kraftvarmeproduktion kun medregnes en gang.
- 2) Den i artikel 26, stk. 13, omhandlede oprindelsesgaranti skal mindst indeholde følgende oplysninger:
 - a) navn, beliggenhed, type og kapacitet (varme og elektrisk) for det anlæg, hvor energien er produceret
 - b) dato og sted for produktionen
 - c) nedre brændværdi for det brændsel, der er brugt til at producere den pågældende elektricitet
 - d) mængde og anvendelse af den varme, der er produceret sammen med elektriciteten
 - e) hvor meget elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion i henhold til bilag III oprindelsesgarantien omfatter

- f) primærenergibesparelserne beregnet i overensstemmelse med bilag III på grundlag af harmoniserede referenceværdier for effektiviteten, jf. bilag III, litra f)
- g) anlæggets nominelle elektriske og termiske effekt
- h) hvorvidt og i hvilket omfang anlægget har modtaget investeringsstøtte
- i) hvorvidt og i hvilket omfang energienheden på andre måder har modtaget støtte fra en national støtteordning samt fra hvilken type støtteordning
- j) dato for, hvornår anlægget blev sat i drift, og
- k) udstedelsesdato og -land og et entydigt identifikationsnummer.

Oprindelsesgarantien skal være af standardstørrelsen 1 MWh. Den skal gælde for nettoproduktionen af elektricitet målt på anlægsgrænsen og tilført elnettet.

Bilag XIII

ENERGIEFFEKTIVITETSKRITERIER FOR REGULERING AF ENERGINET OG FOR ELNETTARIFFER

1. Nettetariffer skal være ***gennemsigtige og*** ikkeforskelsbehandlende ***og skal følge artikel 18 i forordning (EU) 2019/943 og*** afspejle omkostningsbesparelser i net, der opnås ved foranstaltninger på efterspørgselssiden og som efterspørgselsreaktion samt decentral produktion, herunder besparelser som følge af lavere omkostninger ved levering eller ved netinvesteringer og mere optimal drift af nettet.
2. Netregulering og -tariffer må ikke hindre netoperatører eller energiforhandlere i at stille systemtjenester til rådighed for foranstaltninger om efterspørgselsreaktion, efterspørgselsstyring og decentral produktion på organiserede elmarkeder, herunder OTC-markeder (over the counter) og elbørser, hvor der handles med energi, kapacitet, balancerings- og hjælpeydelse inden for alle tidsrammer, herunder markeder for terminshandel, kommende dag-handel og intradag-handel, navnlig:
 - a) flytning af belastningen fra spidslast- til lavlastperioder, foretaget af slutkunderne selv under hensyntagen til tilgængeligheden af vedvarende energi, energi fra kraftvarmeproduktion og decentral produktion
 - b) energibesparelser opnået af ***uafhængige*** aggregators efterspørgselsreaktion fra spredte forbrugere
 - c) reduktion af efterspørgslen som følge af energieffektivitetsforanstaltninger gennemført af leverandører af energitjenester, herunder ESCO'er
 - d) tilkobling og indsættelse af produktionskilder ved lavere spændingsniveauer
 - e) tilkobling af produktionskilder, der ligger tættere på forbrugsstedet, og
 - f) lagring af energi.

3. Netværks- eller detailtariffer kan understøtte dynamisk prissætning for slutkundernes foranstaltninger om efterspørgselsreaktion, f.eks.:

- a) tidsdifferentierede tariffer
 - b) priser i kritiske spidslastperioder
 - c) realtidspriser og
 - d) spidslastrabatter.
-

Bilag XIV

ENERGIEFFEKTIVITETSKRAV TIL TRANSMISSIONSSYSTEMOPERATØRER OG DISTRIBUTIONSSYSTEMOPERATØRER

Transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører skal:

- a) udarbejde og offentliggøre deres standardregler for, hvem der skal bære og dele omkostningerne ved tekniske tilpasninger såsom nettilslutninger, netforstærkninger og indførelse af nye net, forbedret netdrift og regler for ikkeforskelsbehandlende gennemførelse af de netregler, der er nødvendige for at integrere nye producenter, der leverer elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion, i det sammenkoblede elforsyningsnet
- b) give nye producenter af elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion, der ønsker at blive tilsluttet til systemet, fyldestgørende og nødvendige oplysninger, herunder
 - i) et udtømmende og detaljeret skøn over, hvad tilslutningen vil koste
 - ii) en rimelig og nøjagtig tidsplan for modtagelse og behandling af ansøgningen om nettilslutning
 - iii) en rimelig, vejledende tidsplan for en foreslået nettilslutning. Hele nettilslutningsprocessen bør ikke tage mere end 24 måneder under hensyntagen til, hvad der er praktisk muligt og ikkeforskelsbehandlende
- c) tilvejebringe standardiserede og forenklede procedurer for tilslutning af decentrale højeffektive kraftvarmeproducenter for at lette deres tilslutning til nettet.

De i første afsnit, litra a), omhandlede standardregler skal bygge på objektive, gennemskuelige og ikkeforskelsbehandlende kriterier, hvor der navnlig et taget hensyn til samtlige omkostninger og fordele ved at tilslutte de pågældende producenter til nettet. De kan give mulighed for forskellige typer tilslutning.

Bilag XV

KONTRAKTER OM ENERGIMÆSSIG YDEEVNE ELLER DE TILHØRENDE UDBUDSBETINGELSER SKAL MINDST INDEHOLDE FØLGENDE:

- Resultater *og* anbefalinger i analyser *og energisyn*, som er foretaget før indgåelsen af kontrakten og omfatter bygningens energiforbrug med henblik på at gennemføre foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten.
- En klar og gennemskuelig liste over de effektivitetsforanstaltninger, der skal gennemføres, eller de effektivitetsresultater, der skal opnås.
- Garanterede besparelser, der kan opnås ved at gennemføre foranstaltningerne i kontrakten.
- Kontraktens løbetid, delmål for gennemførelsen, vilkår og opsigelsesfrist.
- En klar og gennemskuelig liste over hver kontraherende parts forpligtelser.
- Referencedato(er) for konstatering af de opnåede besparelser.
- En klar og gennemskuelig liste over, hvilke skridt der skal tages for at gennemføre en foranstaltning eller en pakke af foranstaltninger, og i givet fald hvilke omkostninger de kræver.
- En forpligtelse til fuldt ud at gennemføre de i kontrakten indeholdte foranstaltninger og dokumentation for alle ændringer undervejs i projektet.
- Bestemmelser om medtagelse af tilsvarende krav i underentrepriser med tredjeparter.
- En klar og gennemskuelig angivelse af de økonomiske virkninger af projektet og fordelingen af parternes andel i de opnåede økonomiske besparelser, dvs. aflønning af tjenesteleverandøren.

- Klare og gennemskelige bestemmelser om måling og verifikation af de realiserede garanterede besparelser, kvalitetskontroller og garantier.
 - Bestemmelser, der tydeliggør proceduren for håndtering af skiftende rammevilkår, der påvirker indholdet og resultatet af kontrakten, dvs. ændrede energipriser og brugsintensiteten af en installation.
 - Detaljerede oplysninger om hver kontraherende parts forpligtelser og om sanktioner ved tilsidesættelse heraf.
-

BILAG XVI

Del A

Ophævet direktiv med oversigt over ændringer (jf. artikel 39)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv
2012/27/EU
(EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1).

Rådets direktiv 2013/12/EU
(EUT L 141 af 28.5.2013, s. 28)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) kun artikel 2
2018/844
(EUT L 156 af 19.6.2018, s. 75)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU)
2018/2002
(EUT L 328 af 21.12.2018, s. 210)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) kun artikel 54
2018/1999
(EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) kun artikel 1
2019/504
(EUT L 85I af 27.3.2019, s. 66)

Kommissionens delegerede forordning (EU)

2019/826

(EUT L 137 af 23.5.2019, s. 3)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU)

kun artikel 70

2019/944

(EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125)

Del B

Frister for gennemførelse i national ret (jf. artikel 39)

Direktiv	Frist for gennemførelse
2012/27/EU	5. juni 2014
(EU) 2018/844	10. marts 2020
(EU) 2018/2002	25. juni 2020, med undtagelse af artikel 1, nr. 5)-10), og nr. 3) og 4) i bilaget
	25. oktober 2020 for så vidt angår artikel 1, nr. 5)-10), og nr. 3) og 4) i bilaget
(EU) 2019/944	31. december 2019 for så vidt angår artikel 70, nr. 5), litra a)
	25. oktober 2020 for så vidt angår artikel 70, nr. 4)
	31. december 2020 for så vidt angår artikel 70, nr. 1)-3), nr. 5), litra b), og nr. 6)

BILAG XVII

SAMMENLIGNINGSTABEL

Direktiv 2012/27/EU	Nærværende direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2, indledningen	Artikel 2, indledningen
Artikel 2, nr. 1)	Artikel 2, nr. 1)
-	Artikel 2, nr. 2), 3) og 4)
Artikel 2, nr. 2)	Artikel 2, nr. 5)
Artikel 2, nr. 3)	Artikel 2, nr. 6)
-	Artikel 2, nr. 7)
Artikel 2, nr. 4)	Artikel 2, nr. 8)
Artikel 2, nr. 5)	Artikel 2, nr. 9)
Artikel 2, nr. 6)	Artikel 2, nr. 10)
Artikel 2, nr. 7)	Artikel 2, nr. 11)
Artikel 2, nr. 8)	Artikel 2, nr. 12)
Artikel 2, nr. 9)	-
Artikel 2, nr. 10)	Artikel 2, nr. 13)
—	Artikel 2, nr. 14) og 15)
Artikel 2, nr. 11)	Artikel 2, nr. 16)
Artikel 2, nr. 12)	Artikel 2, nr. 17)
Artikel 2, nr. 13)	Artikel 2, nr. 18)

Artikel 2, nr. 14)
Artikel 2, nr. 15)
Artikel 2, nr. 16)
Artikel 2, nr. 17)
Artikel 2, nr. 18)
Artikel 2, nr. 19)
Artikel 2, nr. 20)
Artikel 2, nr. 21)
Artikel 2, nr. 22)
Artikel 2, nr. 23)
Artikel 2, nr. 24)
-
-
Artikel 2, nr. 25)
Artikel 2, nr. 26)
Artikel 2, nr. 27)
Artikel 2, nr. 28)
Artikel 2, nr. 29)
Artikel 2, nr. 30)
Artikel 2, nr. 31)
Artikel 2, nr. 32)

Artikel 2, nr. 19)
Artikel 2, nr. 20)
Artikel 2, nr. 21)
Artikel 2, nr. 22)
Artikel 2, nr. 23)
Artikel 2, nr. 24)
Artikel 2, nr. 25)
Artikel 2, nr. 26)
Artikel 2, nr. 27)
Artikel 2, nr. 28)
Artikel 2, nr. 29)
Artikel 2, nr. 30)
Artikel 2, nr. 31)
Artikel 2, nr. 32)
-
Artikel 2, nr. 33)
Artikel 2, nr. 34)
Artikel 2, nr. 35)
Artikel 2, nr. 36)
Artikel 2, nr. 37)
Artikel 2, nr. 38)

Artikel 2, nr. 33)

Artikel 2, nr. 39)

Artikel 2, nr. 34)	Artikel 2, nr. 40)
Artikel 2, nr. 35)	Artikel 2, nr. 41)
Artikel 2, nr. 36)	Artikel 2, nr. 42)
Artikel 2, nr. 37)	Artikel 2, nr. 43)
Artikel 2, nr. 38)	Artikel 2, nr. 44)
Artikel 2, nr. 39)	Artikel 2, nr. 45)
Artikel 2, nr. 40)	-
Artikel 2, nr. 41)	Artikel 2, nr. 46)
Artikel 2, nr. 42)	Artikel 2, nr. 47)
Artikel 2, nr. 43)	Artikel 2, nr. 48)
-	Artikel 2, nr. 49)
Artikel 2, nr. 44)	Artikel 2, nr. 50)
Artikel 2, nr. 45)	Artikel 2, nr. 51)
-	Artikel 2, nr. 52), 53), 54), 55) og 56)
-	Artikel 3
-	Artikel 4, stk. 1
Artikel 3, stk. 1, første afsnit	Artikel 4, stk. 2, første afsnit
	Artikel 4, stk. 2, andet afsnit
Artikel 3, stk. 1, andet afsnit, indledningen	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, indledningen
Artikel 3, stk. 1, andet afsnit, litra a) og b)	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra a) og b)
Artikel 3, stk. 1, andet afsnit, litra c)	-

Artikel 3, stk. 1, andet afsnit, litra d)	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra c)
Artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, indledningen	-
-	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra d), indledningen
-	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra d), nr. i), ii) og iii)
Artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, litra a)	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra d), nr. iv)
-	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra e), indledningen
Artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, litra b)	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra e), nr. i)
Artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, litra c)	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra e), nr. ii)
Artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, litra d)	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra e), nr. iii)
Artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, litra e)	-
-	Artikel 4, stk. 3, første afsnit, litra e), nr. iv)
Artikel 3, stk. 2 og 3	-
Artikel 3, stk. 4	Artikel 35, stk. 6
Artikel 3, stk. 5 og 6	-
-	Artikel 4, stk. 4
-	Artikel 4, stk. 5
	Artikel 4, stk. 6
	Artikel 4, stk. 7
-	Artikel 5

Artikel 5, stk. 1, første afsnit	Artikel 6, stk. 1, første afsnit
Artikel 5, stk. 1, andet afsnit	Artikel 6, stk. 1, femte afsnit
-	Artikel 6, stk. 1, andet og tredje afsnit
Artikel 5, stk. 1, tredje afsnit	Artikel 6, stk. 1, fjerde afsnit
Artikel 5, stk. 1, fjerde og femte afsnit	-
Artikel 5, stk. 2	Artikel 6, stk. 2
-	Artikel 6, stk. 2, andet afsnit
Artikel 5, stk. 3	Artikel 6, stk. 3
Artikel 5, stk. 4	Artikel 6, stk. 4
Artikel 5, stk. 5	Artikel 6, stk. 5
Artikel 5, stk. 5, første afsnit, litra b)	Artikel 6, stk. 5, andet afsnit, litra c)
-	Artikel 6, stk. 5, andet afsnit, litra b)
Artikel 5, stk. 6	Artikel 6, stk. 6
-	Artikel 6, stk. 6, andet afsnit, litra a)
Artikel 5, stk. 6, andet afsnit	Artikel 6, stk. 6, andet afsnit, litra b)
Artikel 5, stk. 6, tredje afsnit	Artikel 6, stk. 6, tredje afsnit
Artikel 5, stk. 7	-
Artikel 6, stk. 1, første afsnit	Artikel 7, stk. 1, første afsnit
Artikel 6, stk. 1, andet afsnit	Artikel 7, stk. 1, første afsnit
	Artikel 7, stk. 1, andet afsnit
	-

Artikel 6, stk. 2, 3 og 4

-

-

Artikel 7, stk. 1, indledningen, litra a) og b)

-

Artikel 7, stk. 1, andet afsnit

Artikel 7, stk. 1, tredje afsnit

Artikel 7, stk. 2, 3 og 4

Artikel 7, stk. 5, 6, 7 og 8

Artikel 8, stk. 1, indledningen, litra a) og b)

Artikel 8, stk. 1, litra c)

Artikel 8, stk. 5

Artikel 8, stk. 1, femte afsnit

Artikel 7, stk. 1, fjerde afsnit

-

Artikel 7, stk. 2

Artikel 7, stk. 3

Artikel 7, stk. 4

Artikel 7, stk. 5

Artikel 7, stk. 6

Artikel 7, stk. 7

Artikel 7, stk. 8

Artikel 7, stk. 9

Artikel 7, stk. 10

Artikel 7, stk. 11

Artikel 7, stk. 12

Artikel 7a, stk. 1

Artikel 7a, stk. 2

Artikel 7a, stk. 3

-

-

Artikel 7a, stk. 4 og 5

-

Artikel 8, stk. 1, fjerde afsnit

Artikel 8, stk. 3 og 4

Artikel 8, stk. 6

Artikel 8, stk. 7

Artikel 8, stk. 8

Artikel 8, stk. 9

Artikel 8, stk. 10

-

-

-

Artikel 8, stk. 2

-

Artikel 8, stk. 11, 12 og 13

Artikel 8, stk. 14

Artikel 9, stk. 1

Artikel 9, stk. 3

Artikel 9, stk. 4

Artikel 9, stk. 2

Artikel 9, stk. 5, 6 og 7

Artikel 9, stk. 8 og 9

Artikel 9, stk. 10

Artikel 7a, stk. 6 og 7

Artikel 7b, stk. 1 og 2

Artikel 9, stk. 11 og 12

Artikel 10, stk. 1 og 2

-	Artikel 10, stk. 3 og 4
-	Artikel 11, stk. 1 og 2
-	Artikel 11, stk. 3 og 4
Artikel 8, stk. 1 og 2	Artikel 11, stk. 5, 6 og 7
Artikel 8, stk. 3 og 4	-
-	Artikel 11, stk. 8
Artikel 8, stk. 5	Artikel 11, stk. 9
-	Artikel 11, stk. 10
Artikel 8, stk. 6	Artikel 11, stk. 11
Artikel 8, stk. 7	Artikel 11, stk. 12
-	Artikel 12
Artikel 9	Artikel 13
Artikel 9a	Artikel 14
Artikel 9b	Artikel 15
Artikel 9c	Artikel 16
Artikel 10	Artikel 17
Artikel 10a	Artikel 18
Artikel 11	Artikel 19
Artikel 12	Artikel 20
-	Artikel 21
-	Artikel 22, stk. 1

Artikel 12, stk. 1	Artikel 22, stk. 2
Artikel 12, stk. 2, indledningen, og litra a), nr. i)-v)	Artikel 22, stk. 2, andet afsnit, litra a)-g)
Artikel 12, stk. 2, litra b)	Artikel 22, stk. 2, andet afsnit, litra h)
-	Artikel 22, stk. 3, tredje afsnit
Artikel 12, stk. 2, litra b), nr. i) og ii)	Artikel 22, stk. 3, tredje afsnit, litra a) og b)
-	Artikel 22, stk. 3, tredje afsnit, litra c) og d)
-	Artikel 22, stk. 3, tredje afsnit, litra e)
-	Artikel 22, stk. 4-9
-	
-	Artikel 23
-	Artikel 24
Artikel 13	Artikel 32
Artikel 14, stk. 1	Artikel 25, stk. 1
-	Artikel 25, stk. 2
Artikel 14, stk. 2	Artikel 25, stk. 5
Artikel 14, stk. 3	Artikel 25, stk. 3, første afsnit
-	Artikel 25, stk. 3, andet afsnit
Artikel 14, stk. 4	Artikel 25, stk. 4
-	Artikel 25, stk. 6
-	Artikel 26, stk. 1, 2, 3, 4, 5 og 6

Artikel 14, stk. 5, indledningen, og litra a)	Artikel 26, stk. 7, indledningen, og litra a)
Artikel 14, stk. 5, litra b), c) og d)	-
-	Artikel 26, stk. 7, litra b), c) og d), og andet afsnit
Artikel 14, stk. 5, andet og tredje afsnit	Artikel 26, stk. 7, tredje og fjerde afsnit
Artikel 14, stk. 6, litra a)	Artikel 26, stk. 8, litra a)
Artikel 14, stk. 6, litra b)	-
Artikel 14, stk. 6, litra c)	Artikel 26, stk. 8, litra b)
-	Artikel 26, stk. 8, litra c)
Artikel 14, stk. 6, andet og tredje afsnit	Artikel 26, stk. 8, anden og tredje afsnit
Artikel 14, stk. 7, 8 og 9	Artikel 26, stk. 9, 10 og 11
-	Artikel 26, stk. 12
Artikel 14, stk. 10 og 11	Artikel 26, stk. 13 og 14
Artikel 15, stk. 1, første afsnit	Artikel 27, stk. 1
Artikel 15, stk. 1, andet og tredje afsnit	-
-	Artikel 27, stk. 2, 3 og 4
Artikel 15, stk. 1, fjerde afsnit	Artikel 27, stk. 5
Artikel 15, stk. 2 og 2a	-
Artikel 15, stk. 3 og 4, og stk. 5, første afsnit	Artikel 27, stk. 6, 7 og 8
Artikel 15, stk. 5, andet afsnit	-

Artikel 15, stk. 6, første afsnit	-
Artikel 15, stk. 6, andet afsnit	Artikel 27, stk. 9
Artikel 15, stk. 7	Artikel 27, stk. 10
Artikel 15, stk. 9, første afsnit	Artikel 27, stk. 11
Artikel 15, stk. 9, andet afsnit	-
Artikel 16, stk. 1 og 2	-
-	Artikel 28, stk. 1, 2, 3 og 5
Artikel 16, stk. 3	Artikel 28, stk. 4
Artikel 17, stk. 1, første afsnit	-
Artikel 17, stk. 1, andet afsnit	Artikel 30, stk. 3
Artikel 17, stk. 2	Artikel 22, stk. 7
Artikel 17, stk. 3	-
Artikel 17, stk. 4	-
Artikel 17, stk. 5	Artikel 22, stk. 10
Artikel 18, stk. 1, indledningen	Artikel 29, stk. 1, indledningen
Artikel 18, stk. 1, litra a), nr. i) og ii)	Artikel 29, stk. 1, litra a) og b)
-	Artikel 29, stk. 1, litra c) og d)
Artikel 18, stk. 1, litra b)	Artikel 29, stk. 2
Artikel 18, stk. 1, litra c)	Artikel 29, stk. 3

-	Artikel 29, stk. 4
Artikel 18, stk. 1, litra d), nr. i) og ii)	Artikel 29, stk. 5, litra a) og b)
-	Artikel 29, stk. 5, litra c)
Artikel 18, stk. 2, litra a) og b)	Artikel 29, stk. 6, litra a) og b)
Artikel 18, stk. 2, litra c) og d)	-
-	Artikel 29, stk. 6, litra c)
-	Artikel 29, stk. 7
Artikel 18, stk. 3	Artikel 29, stk. 8
Artikel 19, stk. 1, litra a)	Artikel 22, stk. 5, første afsnit
Artikel 19, stk. 1, litra b)	Artikel 7, stk. 7, første afsnit
Artikel 19, stk. 1, andet afsnit	Artikel 22, stk. 9, andet afsnit
Artikel 19, stk. 2	-
Artikel 20, stk. 1 og 2	Artikel 30, stk. 1 og 2
-	Artikel 30, stk. 3, 4, 5,
Artikel 20, stk. 3, 3a, 3b og 3c	Artikel 30, stk. 6, 7, 8 og 9
Artikel 20, stk. 3d	Artikel 30, stk. 10, første afsnit
-	Artikel 30, stk. 10, andet afsnit
Artikel 20, stk. 4, 5, 6 og 7	Artikel 30, stk. 11, 13, 14 og 15
-	Artikel 30, stk. 12
-	Artikel 30, stk. 16
-	Artikel 30, stk. 17 og 18

Artikel 21

Artikel 31, stk. 1

Bilag IV, fodnote 3

Artikel 31, stk. 2, 3 og 4

-

Artikel 31, stk. 5

Bilag IV, fodnote 3

Artikel 31, stk. 6 og 7

Artikel 22, stk. 1 og 2	Artikel 33, stk. 1 og 2
-	Artikel 33, stk. 3
Artikel 23	Artikel 34
Artikel 24, stk. 4a, 5 og 6	Artikel 35, stk. 1, 2 og 3
Artikel 24, stk. 7, 8, 9, 10 og 12	-
Artikel 24, stk. 13 og 14	Artikel 35, stk. 4 og 5
Artikel 24, stk. 15, indledningen	Artikel 35, stk. 7, indledningen
Artikel 24, stk. 15, litra a)	-
Artikel 24, stk. 15, litra b)	Artikel 35, stk. 7, litra a)
-	Artikel 35, stk. 7, litra b), c), d), e), f), g) og h)
-	Artikel 35, stk. 7, andet afsnit
Artikel 24, stk. 8	Artikel 35, stk. 7, tredje afsnit
Artikel 25	-
Artikel 26	-
Artikel 28	Artikel 36
-	Artikel 37
Artikel 27, stk. 1	Artikel 38, stk. 1
Artikel 27, stk. 2	-
Artikel 27, stk. 3	Artikel 38, stk. 2
Artikel 28, stk. 1, første afsnit	Artikel 36, stk. 1, første afsnit

Artikel 28, stk. 1, andet afsnit

-

Artikel 28, stk. 1, tredje og fjerde afsnit

Artikel 36, stk. 1, andet afsnit

Artikel 28, stk. 2

Artikel 36, stk. 2

Artikel 29

-

-

Artikel 30

-

Bilag I

Bilag II

Bilag III

Bilag IV

Bilag V

Bilag VI

-

Bilag VII

Bilag VIIa

Bilag VIII

Bilag IX

Bilag X

Bilag XI

Bilag XII

Bilag XIII

Bilag XV

Artikel 39

Artikel 39, stk. 1

Artikel 39, stk. 3

Artikel 40

Bilag I

Bilag II

Bilag III

Bilag IV

-

Bilag V

Bilag VI

Bilag VII

Bilag VIII

Bilag IX

Bilag X

Bilag XI

Bilag XII

Bilag XIII

Bilag XIV

Bilag XV

-

-	Bilag XVI
-	Bilag XVII